T. D. K.

FELSEFE ve GRAMER TERİMLERİ

Ahlâk
Eğitbilim
Estetik
Fizikötesi
Gramer
Mantık
Ruhbilim
Toplumbilim

İSTANBUL
CUMHURİYET BASIMEVİ
1942

FELSEFE ve GRAMER TERİMLERİ

T. D. K.

FELSEFE ve GRAMER TERİMLERİ

Ahlâk
Eğitbilim
Estetik
Fiziköteşi
Gramer
Mantık
Ruhbilim
Toplumbilim

İSTANBUL
CUMHURİYET BASIMEVİ
1942

CELSIUS vs CRAMER
TERMOLEKI

ÖNSÖZ

Türk Dil Kurumu, kuruluşundan beri terim işleriyle yakından ve sıkı sıkıya uğraşmaktadır.

Birinci Dil Kurultayı (1932) terim işlerini sözlük işleriyle birlikte yürütmek üzere «Lûgat — Istılah Kolu» adı altında bir çalışma kolu ayırmıştı. Rahmetli Celâl Sahir (Erozan)ın başında bulunduğu bu kol, bilim cinslerine göre 16 bölüğe ayrılmış, her bölük takımlara bölünerek ihtiyaç listelerini hazırlamağa koyulmuştu.

İkinci Dil Kurultayı (1934) bu kolu ikiye bölerek kendi başına bir «Terim Kolu» kurmuş, bunun da başına arkadaşımız Urfa saylavı Refet Ülgen getirilmişti.

Üçüncü Dil Kurultayı (1936), terim çalışmalarının derecelendirilmesini gerekli görerek, önce ilk ve orta öğretim ders kitaplarındaki terimlerin türkçeleştirilmesini kararlaştırmış olduğundan 1937 de Matematik, Mekanik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Zooloji, Botanik ve Jeoloji terimleri ayrı ayrı broşür-

ler halinde bastırıldı. Bütün ilgili öğretmenlerle ders kitabı yazanlara sunularak her birinden bunları derslerde ve kitaplarda denemeleri ve düşüncelerini bildirmeleri rica edildi. 1938 de Kozmografya terimleri de bunlara katıldı.

İki yıllık denemeden sonra 1939 yazında öğretmenlerle yazarlardan gelen düşünceler, Maarif Vekilliğinin topladığı dört komisyonca gözden geçirildikten sonra, Kurumca baştan başa bir daha incelendi ve artık kesin olarak ilk ve orta öğretim okulları derslerinde ve ders kitaplarında bu terimlerin kullanılması kararlaştırıldı. Astronomi, Biyoloji, Botanik, Fizik, Jeoloji, Kimya, Matematik ve Zooloji terimleri böylece karar altına alındıktan sonra bu takımı tamamlıyan Coğrafya terimleri de Kurumca hazırlanarak 1941 de toplanan Türk Coğrafya Kongresinin onayına sunuldu.

Bu terimler Maarif Vekilliğinin çıkardığı «Türkçe Terimler Cep Kılavuzu» (1941) adlı kitapta toplanmıştır ve bugün ilk ve orta öğretim derslerinde ve kitaplarında kullanılmaktadır.

Bunların yüksek öğretim derslerinde de kulla-

nılması ve yüksek kısım terimlerinin bunlara göre hazırlanması Maarif Vekilliğince İstanbul ve Ankara Üniversiteleri ile yüksek öğretim okullarından istenilmiştir.

Son yıllar içinde Kurum Terim Kolu da ilk ve orta öğretimin başka dersleri üzerinde çalışmalarını ileri götürmüştür. Bunlardan Gramer terimleri Yüksek Gramer Komisyonu tarafından görüldükten sonra son şeklini aldığı gibi, Felsefe (Fizikötesi, Ahlâk, Mantık, Ruhbilim, Estetik), Toplumbilim (Sociologie) ve Eğitbilim (Pédagogie) terimleri de Maarif Vekilliğinin topladığı bir komisyonca görülerek kararlaştırılmıştır. İşte bu kitapçıkta bunları toplamış bulunuyoruz.

Tarih terimleri hazırlanarak kardeş Türk Tarih Kurumunun kontrolüne sunulmuştur. Yurtbilgisi terimleri sıraya konmuş ve son şeklini almak için Anayasanın türkçeleştirilmesi çalışmalarının sonunu beklemekte bulunmuştur. Askerlik dersleri terimleri de hazırlanarak Genelkurmay Başkanlığının onayına sunulacaktır. Beden terbiyesi, biçki ve dikiş, resim ve iş terimleri üzerinde çalışmalar ilerle-

miştir. Bunların da arkası alınınca ilk ve orta öğretim terimleri tamamlanmış olacaktır.

Yurdumuzda Teknik Terimlerde hüküm süren kargaşalığı ortadan kaldırmak üzere Kurum Başkanının genel başkanlığı altında teknikle ilgili bütün kuruluşların yardımlariyle yeni bir çalışmaya girişilmiş bulunuyor.

Türk İktisat Kurumu ile görüşülerek bütün Ekonomi terimleri üzerinde de böyle ortaklaşa bir çalışma yoluna girilmiştir.

Felsefe ve Gramer terimleri işi, genel konuşma ve yazı dili ile ortak olan ulusal kültürle ilgili terimler üzerinde çalışmanın, fen terimlerinde olduğundan daha güç ve ince olduğunu bir daha göstermiştir.

Bunları Dördüncü Dil Kurultayı'nın ve ilgili bilginlerin onayına sunmakla Türk Dil Kurumu büyük bir ödevini başarmış olmak sevincini duyuyor.

FELSEFE TERİMLERİ

Türkçe-Osmanlıca-Fransızca(*)

---

[*] *Ötedenberi terim listelerinde kullanılan bu sözlerden, «türkçe» ile bugün ve bundan sonra dilde kullanılması yerinde görülen terimler, «osmanlıca» söziyle de eskiden arab ve fars kelimeleriyle karışık osmanlı türkçesinde kullanılan sözler anlatılmak istenilmiştir.*

Listede geçen yıldız işaretleri:

(*) : Türkçede henüz uygun bir karşılığı bulunmadığından eski halinde bırakılan terim.

(**) : Türkçe karşılığı olmakla beraber, yaygın olduğu için şimdilik, istiyenlerce, kullanılması caiz görülen yabancı kelime.

(***) : Uluslararası olduğundan Türkçede karşılanmasına gereklik görülmiyen terim.

A

Abuli** *(Bak. İrade* yitimi)*

Acı yitimi, analjesi** — Zıyaı elem = *Analgésie, analgie*

Acı, ağrı — Elem, veca — *Douleur*

Acun, kosmos** — Kâinat — *Cosmos*

Açık — Vazıh — *Clair*

Açıklama — İzah — *Explication*

Açıklamak — İzah etmek — *Expliquer*

Adçı — İsmiyundan olan — *Nominaliste*

Adçılık — İsmiye — *Nominalisme*

Âdet* — Örfü âdet — *Coutume*

Afazi** *(Bak. Söz yitimi)*

Afoni** *(Bak. Ses yitimi)*

Afortiori** *(Bak. Haydi haydi)*

Agnosi** *(Bak. Tanısızlık)*

Agnostisizm** *(Bak. Bilinemezcilik)*

Agorafobi** *(Bak. Meydan korkusu)*

Agrafi** *(Bak. Yazma yitimi)*

Ağrı, acı — Elem, veca — *Douleur*

Ahlâk* — Ahlâk — *La morale*
Ahlâkdışçılık*, amoralizm** — Lâahlâkıye— — *Amoralisme*
Ahlâkdışı* — Lâahlâki — *Amoral*
Ahlâklılık* — Ahlâkıyet — *Moralité*
Ahlâksız*, ahlâka* aykırı — Gayri ahlâki — *Immoral*
Ahlâksızlık* — Gayri ahlâkilik — *Immoralité*
Akademi** *(Bak. Bilimtay)*
Akademya*** — Akademya (Eflâtun mektebi) — *Académie*
Akıl** *(Bak. Us)*
Akılcılık** *(Bak. Usçuluk)*
Akım — Cereyan — *Courant*
Akla yakın** — ... — *Plausible*
Akromatopsi** *(Bak. Renk körlüğü)*
Aktivizm** *(Bak. Etkincilik)*
Alan — Saha — *Champs*
Aleksi** *(Bak. Okuma yitimi)*
Algı — İdrak — *Perception*
Algılamak, almak — İdrak etmek — *Percevoir*
Algılanır, alınır — Kabili idrak — *Perceptible*

Algoritma, Horzumlu yolu — Harzemiye — *Algorithme*

Alın yazısı — Kader — *Destin, destinée*

Alıcılık — Kabiliyeti ahz — *Réceptivité*

Alışkanlık — İtiyat — *Habitude*

Alışkanlık, yatkınlık — İstinas — *Accoutumance*

Alışma, alıştırma — Mümarese — *Exercice*

Almak *(Bak. Algılamak)*

Almaş — Terdit — *Alternative*

Almaşık — Mütenavip — *Alternant, alterné*

Altasıralı — Tabi — *Subordonné*

Altbilinç — Tahteşşuur (isim) — *Le subconscient*

Altbilinçsel — Tahteşşuur (sıfat) — *Subconscient*

Altık — Mütedahil — *Subalterne*

Altkarşıt — Tahtı mütezat — *Subcontraire*

Altlama, altlanma — İdraç — *Subsomption*

Altlamak — İdracetmek — *Subsumer*

Amoralizm** *(Bak. Töredışçılık ve Ahlâkdışçılık*)*

An, anlık, zihin** — Zihin — *Esprit (Mind)*
Anadan doğma — Vilâdi — *Congénital*
Anaerki — Maderşahilik — *Matriarcat*
Anaerkil — Maderşahi — *Matriarcal*
Analık ocak — Maderî aile — *Famille maternelle*
Analjesi** *(Bak. Acı yitimi)*
Anamal — Sermaye — *Capital*
Anamalcılık, kapitalizm** — Sermayecilik — *Capitalisme*
Anarşi** *(Bak. Başsızlık, Erksizlik)*
Anartri** *(Bak. Dil tutukluğu)*
Anasanlı — Madernami — *Matronymique*
Andıran — Mümasil — *Analogue*
Andırış, andırma — Temsil — *Analogie*
Anestezi** *(Bak. Duyum yitimi)*
Angı, anı — Hâtıra — *Souvenir, mémoire*
Angı çağrısı — Hâtıraların daveti — *Remémoration*
Angıların saptanımı — Tespiti hâtırat — *Fixation des souvenirs*
Anı *(Bak. Angı)*

Anıklama, anıklanma — İhzar — *Reproduction*

Anıklık — İstidat — *Aptitude*

Anımsama — Müphem tahattur — *Réminiscence*

Animizm** *(Bak. Canlıcılık)*

Anlak, zekâ** — Zekâ — *İntelligence*

Anlakalır, anlaşılır — Mâkul — *Intelligible*

Anlakalmaz, anlaşılmaz — Lâyukal — *Inintelligible*

Anlaklı, anlayışlı — Zeki — *Intelligent*

Anlam — Mâna — *Sens*

Anlama — Tefehhüm — *Compréhension*

Anlamak — Fehmetmek — *Comprendre*

Anlamsal — Mânaya müteallik — *Sémantique*

Anlamsızlık — ... — *Non - sens*

Anlaşılır *(Bak. Anlakalır)*

Anlaşılmaz *(Bak. Anlakalmaz)*

Anlayış — Zihniyet — *Mentalité*

Anlayışlı *(Bak. Anlaklı)*

Anlık *(Bak. An)*

Anlık, intelekt** — Fahime, müdrike — *Intellect, entendement*

Anlıkçılık — Zihniye — *Intellectualisme*
Anlıksal — Zihnî — *Intellectuel*
Ansal, zihin**.....i** — Zihnî — *Mental*
Ansiklopedi**** *(Bak. Genbilik)*
Antipati**** *(Bak. Karşıtduygu)*
Antitez**** *(Bak. Karşısav)*
Antropoloji**** *(Bak. İnsanbilim)*
Antropomorf**** *(Bak. İnsanbiçimi)*
Antropomorfizm**** *(Bak. İnsanbiçimicilik)*
Apaçık — Bedihi — *Evident*
Apaçıklık — Bedahet — *Evidence*
Aposteriori**** *(Bak. Sonsal)*
Apraksi**** *(Bak. İşlev yitimi)*
Apriori**** *(Bak. Önsel)*
Aracı, medyum**** — Medyum — *Médium*
Araç — Vasıta — *Moyen (isim)*
Araçlı — Bilvasıta — *Médiat*
Araçsız — Bilâvasıta — *Immédiat*
Ardıl — Müteakıp — *Consécutif*
Argınlık — ... — *Surmenage*
Arı, salt — Saf, sırf — *Pur*
Aristoculuk — Aristetalisiye — *Aristotélisme*

Aristokratlık** *(Bak. Beyerki)*
Artakalan — Peszinde — *Survivance, survivant*
Astasım — Kıyası mülhak — *Episyllogisme*
Aşırıbellem — Fartı hıfız — *Hypermnésie*
Aşırıduyu — Fartı hassasiyet — *Hyperesthésie*
Aşk, sevgi** — Aşk — *Amour*
Aşkın — Müteal — *Transcendant*
Atacılık — Ceddaniyet — *Atavisme*
Ataerki — Paderşahilik — *Patriarcat*
Ataerkil — Pederşahi — *Patriarcal*
Ataraksiya*** — Ataraksiya — *Ataraxie*
Atılım — Hamle — *Elan*
Atom*** — Cüzü fert — *Atome*
Atomculuk*** — Cüzü ferdiye — *Atomisme*
Ayarlama, ölçüleme — Ayarlama — *Etalonnage*
Ayarlamak, ölçülemek — Ayarlamak — *Etalonner*
Aydın — Münevver — *Intellectuel*
Ayıklama, ayıklanma — Istıfa — *Sélection*
Ayırdedilir — Kabili temyiz — *Discernable*
Ayırdedilmez — Gayri kabili temyiz — *Indis-*

cernable

Ayırdetmek — Temyiz etmek — *Discerner*

Ayırt zamanı — Temyiz müddeti — *Temps de discernement*

Ayle, ocak — Aile — *Famille*

Ayrıcinsten* — Gayri mütecanis — *Hétérogène*

Ayrık — Münfasıl — *Disjonctif*

Ayrıklık — Ademi irtibat — *Disjonction*

Ayrılama, ayrılanma — ... — *Ségrégation*

Ayrılamaz — Lâyenfek — *Inséparable*

Ayrılamazlık — Lüzumu gayri müfarik — *Inhérence*

Ayrım — Faslı karip — *Différence*

Ayrımlaşma — Tahallüf — *Différenciation*

Ayrımsal — Tefazuli — *Différentiel*

B

Babalık ocak — Pederî aile — *Famille paternelle*

Bağı — Sihir — *Magie*

Bağımlaşma — Mütekabil tabiiyet — *Interdépendance*

Bağıntı, görelik — İzafet — *Relation*

Bağıntıcılık, görecilik, relativizm** — İzafiye — *Relativisme*

Bağıntılı, göre — İzafi — *Relatif*

Bağıntılık, görelilik — İzafiyet — *Relativité*

Bağlantı — İrtibat — *Connexion*

Bağlılaşma — Münasebet — *Corrélation*

Baskı — Tazyik — *Contrainte*

Bastırım — ... — *Coercition*

Başat — Hâkim — *Dominant*

Başmanlık — Evveliyet — *Primat, primauté*

Başsızlık, erksizlik, anarşi** — Fevza — *Anarchie*

Belgin — Sarih — *Précis*

Belginlik — Sarahat — *Précision*

Belgitleme — Bürhan — *Démonstration*

Belirimsizlik — Gayri muayyeniyet — *Indétermination*

Belirleme — Tayin — *Détermination*

Belirlemek — Tayin etmek — *Déterminer*

Belirliyen — Tayinî — *Déterminatif*

Belirtik — Sarih — *Explicite*

Belit — Mütearife — *Axiome*
Belitke — ... — *Axiomatique (isim)*
Belitsel — ... — *Axiomatique (sıfat)*
Belkili (Kant) — İhtimalî — *Problématique*
Bellek — Hâfıza — *Mémoire*
Bellek karışıklığı — Teşevvüşü tahattur — *Paramnésie*
Belleksel — Hıfzi, hâfızavi — *Mnémonique*
Bellek yitimi — Zıyaı hâfıza — *Amnésie*
Belleteç — Hâfızayı takviye usulü — *Mnémotechnie*
Belli — Muayyen — *Défini*
Ben — Ene — *Moi*
Bencil — Hodkâm — *Egoïste*
Bencilik — Hodkâmlık — *Egoïsme*
Bendeğil, benolmıyan —Lâene — *Non-moi*
Bengilik — Ebediyet — *Eternité*
Beniçincilik — Lil'eneiye — *Egocentrisme*
Benlikçilik — Fartı enaniyet — *Egotisme*
Benlik ikileşmesi — Tezaufu şahsiyet — *Dédoublement de la personnalité*
Benlik yitimi — Zıyaı şahsiyet — *Dépersonnali-*

sation

Benolmıyan, bendeğil — Lâene — *Non-moi*

Benzerlik — Teşabüh — *Ressemblance*

Benzeşim — Mümaselet — *Similitude*

Benzeşlik — Müşabehet — *Similarité*

Beti — Şekil — *Figure*

Betilemek — ... — *Figurer*

Betili — ... — *Figuratif*

Betim, betimleme — Tavsif, tasvir — *Description*

Betimlemek — Tasvir etmek — *Décrire*

Betimsel — Tasvirî — *Descriptif*

Betisel — ... — *Figuré*

Beyerki, aristokratlık** — Zadegânlık — *Aristocratie*

Beyin edisi, beyinleşme — Tedemmuğ — *Cérébration*

Beyinsel — Dimağı — *Cérébral*

Biçim, şekil — Suret — *Forme*

Bileşik — Mürekkep — *Composé*

Bileşim — Terekküp — *Composition*

Bilgelik — Hikmet — *Sagesse*

Bilgi — Malûmat, vukuf — *Connaissance (Erkenntnis), notion*

Bilgicilik, sofizm** — Safsata — *Sophisme*

Bilgi kuramı, epistemoloji** — Mephasi marifet, marifet nazariyesi — *Gnoséologie, epistémologie*

Bili — Malûmat — *Connaissance (Kenntnis)*

Bilim — İlim — *Science*

Bilimcilik — İlimcilik — *Scientisme*

Bilimsel — İlmî — *Scientifique*

Bilimtay, akademi** — Encümeni danis — *Académie*

Bilinç — Şuur — *Conscience*

Bilinç çevresi — Şuur çevresi — *Périphérie de la conscience*

Bilinçdışı — Gayri şuur — *L'Inconscient*

Bilinçli — Şuurlu — *Conscient*

Bilinç ocağı — Şuur nüvesi — *Foyer de la conscience*

Bilinçsiz — Gayri meş'ur — *Inconscient*

Bilinemez — Lâyuref — *Inconnaissable*

Bilinemezcilik, agnostisizm** — Lâedriye —

Agnosticisme

Billûrlaşma — Tebellür — *Cristallisation*

Bilme — Vukuf — *Savoir*

Bircilik, monizm** — Vahdetiye — *Monisme*

Bircinsten* — Mütecanis — *Homogène*

Bireşim, sentez** — Terkip — *Synthèse*

Bireşimsel — Terkibî — *Synthétique*

Birey, fert** — Fert — *Individu*

Bireycilik — Ferdaniye — *Individualisme*

Bireyleme — Tefrid — *Individuation*

Bireyleştirme — Ferdîleştirme — *Individualisation*

Bireyleştirmek — Ferdîleştirmek — *Individualiser*

Bireylik — Ferdiyet — *Individualité*

Bireysel — Ferdî — *Individuel*

Biricik, tek — Yegâne — *Unique*

Birim — Vahdet — *Unité*

Birincil, ilk — Evvelî — *Primaire*

Birlik — Vahdet — *Unité*

Birlikte öğretim — Müşterek tedrisat — *Enseignement collectif*

Bitimli, sonlu — Mütenahi — *Fini*
Bitimsiz, sonsuz — Namütenahi — *Infini*
Bitişiklik — İttisal — *Contiguïté*
Boşluk — Halâ — *Vide*
Başsözcülük — Lâfziye — *Verbalisme*
Boy — Kabîle — *Tribu*
Bozuk — ... — *Vicieux*
Bozukluk — ... — *Vice*
Bölme — Taksim — *Division*
Budun — ... — *Ethnie*
Budunbetim, etnografi** — Kavmiyat — *Ethnographie*
Budunbetimsel — ... — *Ethnographique*
Budunbilim, etnoloji** — Irkiyat — *Ethnologie*
Budunsal — ... — *Ethnique*
Budunsu — ... — *Peuplade*
Bulanık — Mültebis, müphem — *Confus*
Bulgusal — İhtirai — *Heuristique*
Bulunç, vicdan** — Vicdan — *Conscience*
Bulunçlu, vicdanlı** — Vicdanlı — *Conscientieux*

Buluntu — ... — *Trouvaille*
Buluş — ... — *Trouvaille*
Bun, bunalım — Buhran — *Crise*
Bunama — Ateh — *Démence*
Buyruk — Emir — *Impératif*
Büyücülük, büyü — Büyücülük, büyü — *Sorcellerie*
Büyük önerme — Kübra — *Majeure*
Büyük terim — Haddi ekber — *Grand terme*
Büyüme — Nema — *Croissance*

C

Can — Ruh — *Ame*
Canlıcılık, animizm** — Ervahiye — *Animisme*
Cemiyet** *(Bak. Topluluk)*
Ceza* — Mücazat — *Punition*
Cins* — Cins — *Genre*
Cinsarası* — Beynelcinseyn — *Intersexuel*
Cinsel* — Cinsî — *Sexuel*
Cinsel* **eğitim** — Cinsî terbiye — *Education sexuelle*

Cinsellik* — Cinsiyet — *Sexualité*
Cinsil* — Cinsî — *Générique*
Cinslik* — Cinsiyet — *Sexe*
Cinslikbilim*, seksoloji** — ... — *Sexologie*
Cinsliksiz* — ... — *Asexué*
Coşku — Şevku teheyyüç — *Enthousiasme*
Coşkunluk — Cuşiş — *Exaltation*

Ç

Çaba — Ceht — *Effort*
Çağrışım — Tedai — *Association*
Çağrışımcılık — Teşarükiye — *Associationnisme*
Çalışma, inceleme — Mütalâa, tetkik — *Etude*
Çapraz — Mütesalip — *Crucial*
Çatışkı — Tesavii nakîzeyn — *Antinomie*
Çatışma — Tesadüm — *Conflit*
Çelişik — Mütenakız — *Contradictoire*
Çelişme — Tenakuz — *Contradiction*
Çeşit — Enva — *Variation*
Çevre — Muhit — *Milieu*
Çevrel — Muhitî — *Périphérique*
Çevresel haller* — ... — *Etats marginaux*

Çıkar — Nefi — *Intérêt*

Çıkarsama — İntikal — *Inférence*

Çıkmazlık — Gayri kabili hal mesele — *Aporie*

Çıraklık — Çıraklık — *Apprentissage*

Çıraklıköncesi — ... — *Préapprentissage*

Çilecilik — Zühdiye — *Ascétisme*

Çizge, grafik** — Grafik — *Graphique (isim)*

Çizgeli — Tersimî — *Graphique (sıfat)*

Çocukbilim, pedoloji** — Etfaliyat — *Pédologie*

Çocukluk — Kesretiye — *Pluralisme*

Çoktanrıcılık — Kesreti ilâh mesleği — *Polythéisme*

Çoktasım — Kıyasatı müselsele — *Polysyllogisme*

Çökkün — İnhitati — *Dépressif*

Çökkünlük — İnhifaz — *Dépression*

Çözülüm, dağılım — İntiza — *Dissociation*

Çözümleme — Tahlil — *Analyse*

Çözümlemek — Tahlil etmek — *Analyser*

Çözümsel — Tahlilî — *Analytique*

D

Dağılım, çözülüm — İntiza — *Dissociation*
Dalton hastalığı, Dalton sayrılığı** — Dâi Dalton — *Daltonisme*
Darvincilik — Darveniye — *Darwinisme*
Davranış, davranma — ... — *Comportement*
Dayanak — Mabihül kıvam — *Substrat, substratum*
Dayanak, temel — Esas — *Fondement*
Dayanışçılık, solidarizm** — Tesanüdiye — *Solidarisme*
Dayanışma — Tekâfül — *Solidarité*
Değer — Kıymet — *Valeur*
Değer kuramı — Kıymet nazariyesi — *Axiologie*
Değim, yararlık — Liyakat, fazilet — *Mérite, vertu*
Değişim — Tehalüf — *Variation*
Değişmez — Lâyetegayyer — *Immuable*
Değşincilik, mutasyonizm** — ... — *Mutationnisme*
Değşinim — Tagayyür — *Mutation*
Dekartçı — Dekart'a mensup — *Cartésien*

Delilik — Cünun — *Folie*
Demiurgos** *(Bak. Epitken)*
Demografi** *(Bak. Halkdevinbilim*)*
Demokratlık** *(Bak. Elerki)*
Denek (İspiritizmde) — ... — *Sujet*
Deney — Tecrübe — *Expérience*
Deneyim — Tecrip — *Expérimentation*
Deneysel — Tecribî — *Expérimental*
Deneyselcilik — Mesleki tecribiyun — *Expérimentalisme*
Deneyüstü — Müteali — *Transcendantal*
Denklem — Muadele — *Equation*
Denkserlik — Nasfet — *Equité*
Deontoloji** *(Bak. Ödevbilgisi)*
Derebeylik — Derebeylik — *Féodalité*
Deri duyumları — Cildî ihsaslar — *Sensations cutanées*
Derinaraştırma — Tafahhus — *Investigation*
Ders* — Ders — *Leçon*
Determinizm** *(Bak. Gerekircilik)*
Devim, hareket** — Hareket — *Mouvement*
Devinduyum — Hissi hareket — *Cinésie ou ci-*

nesthésie

Devinduyumsal — Hissi harekete müteallik — *Cinésique ou cinesthésique*

Devingen, hareketli** — Müteharrik — *Mobile*

Devingenlik — Müteharrikiyet — *Mobilité*

Devinirlik — Teharrükiyet — *Motilité*

Devirli — Devrî — *Périodique*

Devitken — Muharrik — *Moteur*

Devlet* — Devlet — *Etat*

Devletçilik* — Devletçilik — *Etatisme*

Deyi — İfade vasıtası — *Langage*

Deyi, logos** — ... — *Logos*

Deyim — İfade — *Expression*

Dış — Hariç — *Extérieur*

Dışadönük — ... — *Extroverti*

Dışadönüm — ... — *Extroversion*

Dışardan evlenme — Nikâhı haricî — *Exogamie*

Dışındalama — ... — *Exclusion*

Dışınlı — Gayri zatî, haricî — *Extrinsèque*

Dışkutsal — ... — *Profane*

Dışlak — Haricî — *Externe*
Dışrak — Haricî — *Exotérique*
Dıştan — Ârızi — *Adventice*
Dıştan konuşma — ... — *Exophasie*
Didişimcilik, eristik** — Müşagabe — *Eristique*
Dikkat* — Dikkat — *Attention*
Dil tutukluğu, anartri** — Suubeti telâffuz — *Anarthrie*
Din — Din — *Religion*
Dinamik*** — Dinamik — *Dynamique*
Dincelten — Müvellidi kudret — *Sthénique*
Dincierki — Hükümeti ruhaniye — *Théocratie*
Dinöncesi — ... — *Préreligion*
Direngi — Mukavemet — *Nolonté*
Dirilme, diriltme — İhya — *Vivification*
Dirim, hayat** — Hayat — *Vie*
Dirimsel — Hayevi — *Vital*
Dirimselcilik, vitalizm** — Hayeviye — *Vitalisme*
Dirimsel duyuşma — İntibakı hayati — *Consensus vital*

Disiplin* — İnzibat — *Discipline*
Diyalektik** *(Bak. Eytişim ve Eytişimsel)*
Diyalel*** — Devir — *Dialèle*
Dizge, sistem** — Meslek, manzume — *Système*
Dogma** *(Bak. İnak)*
Dogmatik** *(Bak. İnaksal)*
Dogmatizm** *(Bak. İnakçılık)*
Doğa, tabiat** — Tabiat, mahiyet — *Nature*
Doğacılık — Tab'aniye — *Naturisme*
Doğal — Tabii — *Naturel*
Doğalcılık — Tabiiye — *Naturalisme*
Doğarlık, doğum — Tevellüdat — *Natalité*
Doğaüstü, tabiatüstü** — Fevkattabia — *Surnaturel*
Doğru — Sahih — *1 - Juste, 2 - Vrai*
Doğruculuk — Sıdk — *Véracité*
Doğruluk — Sıhhat — *Justesse*
Doğrulum, tropizm** — Tropizm — *Tropisme*
Doğum, doğarlık — Tevellüdat — *Natalité*
Doğurtucu — İstilâdi — *Maieutique*
Doğuştan — Vehbî — *Inné*
Doğuştancı — Fıtri — *Nativiste*

Doğuştancılık — Fıtriye, vehbiye — *Nativisme, innéisme*

Doktrin** *(Bak. Öğreti)*

Dokunma — Lâmise — *Tact*

Dokunum — Lems — *Toucher*

Döner delilik — Devrî cünun — *Folie circulaire*

Dönüş — Devir — *Conversion*

Dönüştürmek, şeklini değiştirmek — İstihale ettirmek — *Transformer*

Dönüşüm, şekildeğişimi — Tebdili şekil — *Transformation*

Dönüşümcülük, şekildeğişimcilik, transformizm** — İstihaliye — *Transformisme*

Dural — Sakin — *Statique*

Duruş — Vazı — *Attitude*

Duyar, duygun, duygulu — Hassas — *Sensible*

Duyarlık, duygunluk — Hassasiyet — *Sensibilité*

Duygu — İhtisas — *Sentiment*

Duygudaş — ... — *Sympathisant*

Duygudaşlı — Cazibedar — *Sympathique*

Duygudaşlık — Tecazüp — *Sympathie*

Duygulamak — Tesir etmek — *Affecter*
Duygulanım — Teessür — *Affection*
Duygulanmak — Müteessir olmak — *Etre affecté*
Duygulanmış — Müteessir — *Affecté*
Duygululuk — Teessüriyet — *Affectivité*
Duygun, duygulu, duyar — Hassas — *Sensible*
Duygusal — Teessüri — *Affectif*
Duysal — Hissî — *Sensitif*
Duyu — Hasse — *Sens*
Duyulur — Mahsus — *Sensible*
Duyum — İhsas — *Sensation*
Duyumculuk — İhsasiye — *Sensualisme*
Duyum eşiği — Haddi asgari tesir — *Minimum sensible ou seuil de la sensation*
Duyum ikiliği, sinestezi** — İhsasların ihtilâtı — *Synesthésie*
Duyum keskinliği — Şiddeti havas — *Acuité sensorielle*
Duyumların kaynaşması — İhsasların imtizacı — *Fusion des sensations*
Duyumölçer — Mikyası his — *Esthésiomètre*

Duyumsal — İhsasi — *Sensoriel*
Duyumsamazlık — Fıkdanı hassasiyet — *Apathie*
Duyum yitimi, anestezi** — Zıyaı his — *Anesthésie*
Dünya* — Dünya, âlem, cihan — *Monde*
Dürtü — Muharrik — *Le mobile*
Düş — Rüya — *Rêve*
Düşkü — Hâdise — *İncident*
Düşkün — ... — *Vicieux*
Düşkünlük — ... — *Vice*
Düşsel — Rüyaya ait — *Onirique*
Düşümdeşlik — Mürafakat — *Coïncidence*
Düşümdeşmek — Terafuk etmek — *Coïncider*
Düşünce, fikir** — Fikir — *Idée, pensée*
Düşüncel — İftikâri — *Idéal (sıfat), idéel*
Düşünceleme — Tefkir — *Idéation*
Düşünceli — Teemmüli — *Réfléchi*
Düşüncellik — İftikâriye — *İdéalité*
Düşündevimsel etki — Fikriyen hareket — *Action idéo-motrice*
Düşünme — Teemmül, tefekkür — *Réflexion*

pensée

Düşünmek — Teemmül etmek — *Réfléchir*

Düzen — Nizam — *Ordre*

Düzenleşik — Müntesık — *Coordonné*

Düzgü — Düstur, kaide — *Norme*

Düzgülü — Muttarit — *Normal*

Düzgüsel — Kaidevi — *Normatif*

Düzgüsüz — Muhalifi kaide — *Anormal*

E

Edilgi — İnfial — *Passion*

Edilgin — Münfail — *Passif*

Edilmek — ... — *Pâtir*

Edim — Fiil, amel — *Acte*

Edimsel — 1 - Bilfiil, 2 - Fiilî, hakikî — *1 - Actuel, 2 - Effectif*

Edinilmiş, kazanılmış — Kisbî — *Acquis*

Edi yitimi, işlev yitimi, apraksi** — Amayı eşkâl — *Apraxie*

Egemen — Hâkim — *Souverain*

Eğinim — Meyelân — *Inclination*

Eğitbilim, pedagoji** — Fennî terbiyei etfal — *Pédagogie*

Eğitim — Terbiye — *Education*

Eğitimli — Terbiyevi — *Educatif*

Eğitken — Terbiyeci — *Pédagogue*

Eğitmen, öğretmen — Mürebbi — *Educateur*

Eğitsel — Terbiyevi — *Pédagogique*

Eğri — Gayri muhik — *Injuste*

Eğsinim — Meyelan — *Penchant*

Ekolali** *(Bak. Yakınca)*

Ekonomi** *(Bak. Tutum)*

Ekopraksi** *(Bak. Yansıca)*

Eksik, yetkinsiz — Nakıs — *Imparfait*

Eksiklik, kusur — Kusur — *Défaut*

Eksiklik duyguları — Natamamiyet hisleri — *Sentiment d'incomplétude*

Ektoplasmi*** — ... — *Ectoplasmie*

El birliği — Teşriki mesai — *Collaboration*

Elealılar — Eleatlar — *Eléates*

Elerki, demokratlık** — Hükümeti âmme — *Démocratie*

Eleştirim — Tenkit — *Critique*
Eleştirimcilik, kritisizm** — İntikadiye — *Criticisme*
Eleştirimsel — Tenkidî — *Critique*
Eleştirmek — Tenkidetmek — *Critiquer*
Eleştirmen — Münekkit — *Le critique*
Elindelik — İradei cüziye — *Libre arbitré*
El işi — El işi — *Travail manuel*
Emek, iş — Amel, sây — *Travail*
Entelekya*** — Kemali evvel — *Entéléchie*
Entimem*** — Kıyası matvi — *Enthymème*
Epikerem*** — Kıyası müdellel — *Epichérème*
Epikürcülük — Epikuriye — *Epicurisme*
Epistemoloji** *(Bak. Bilgi kuramı)*
Epitken, demiurgos** — Sânii kâinat — *Démiurge*
Erdem — Fazilet — *Vertu*
Erek — Gaye — *Fin*
Erekçilik, finalizm** — Gaiye — *Finalisme*
Ereklik — Gaiyet — *Finalité, téléologie*
Erekbilim, teleoloji** — Mephası gayat — *Téléologie*

Ereksel — Gaî — *Final*
Ergin — Reşit — *Majeur*
Erginleme — ... — *İnitiatïon*
Erinlik — Bülûğ — *Puberté*
Eristik** *(Bak. Didişimcilik)*
Erişkin — Kâhil — *Adulte*
Erk — İktidar — *Pouvoir*
Erke — Kudret — *Energie*
Erkin — Hür — *Libre*
Erkincilik, liberalizm** — Liberalizm — *Libéralisme*
Erkin inceleme — ... — *Libre examen*
Erkinlik — Hürriyet, ihtiyar — *Liberté*
Erkin meslekler* — Serbest meslekler — *Professions libérales*
Erksizlik, başsızlık, anarşi** — Fevza — *Anarchie*
Eros*** — ... — *Eros*
Erosal*** — ... — *Erotique*
Erosallık — ... — *Erotisme*
Erosçuluk*** — ... — *Erotisme*
Erselik — Hünsalık — *Hermaphrodisme*

Esirme — Vect — *Extase*
Eskatologya** — ... — *Eschatologie*
Estetik* **(isim ve sıfat)** — 1 - Bedii, 2 - Bediiyat — *Esthétique*
Estetikçi* — ... — *Esthéticien*
Estetlik* — ... — *Esthétisme*
Eşdeğer — Muadil — *Equivalent*
Eşineğitim — ... — *Coéducation*
Eşinzaman — Hemzaman — *Synchrone*
Eşinzamanlık — Hemzamani — *Synchronisme*
Eşitçilik — Müsavatçılık — *Egalitarisme*
Eşitlik — Müsavat — *Egalité*
Etioloji** *(Bak. Nedenbilim)*
Etken — Âmil — *Agent*
Etkerlik — Failiyet — *Efficience*
Etker neden — İlleti faile — *Cause efficiente*
Etki — Eser, tesir — *Effet*
Etki, eylem — Tesir, fiil — *Action*
Etkili — Müessir — *Efficace*
Etkililik — Müessiriyet — *Efficacité*
Etkin — Faal — *Actif*
Etkincilik, aktivizm** — Fiiliye — *Activisme*

Etkinci okul — Faal mektep — *Ecole active*
Etkinlik — Faaliyet, failiyet — *Activité*
Etmen — Âmil — *Facteur*
Etnografi** *(Bak. Budunbetim)*
Etnoloji** *(Bak. Budunbilim)*
Evcil — Ehlî — *Domestique*
Evdemonizm** *(Bak. Mutçuluk)*
Evirme — Akis — *Conversion*
Evirtik — ... — *Inverti*
Evirtim — Akis — *Inversion*
Evlâdedinme — Tebenni — *Adoption*
Evren — Kâinat — *Univers*
Evrenbilim, kosmoloji** — Kevniyat — *Cosmologie*
Evrenbilimsel — Kevni — *Cosmologique*
Evrendoğum, kosmogoni** — Kiyaniyat — *Cosmogonie*
Evrendoğumsal — Kiyani — *Cosmogonique*
Evrensel — Âlemşümul — *Universel*
Evrik, ters — Makûs — *Inverse*
Evrilir — Kabili akis — *Convertible*
Evrim — Tekâmül — *Evolution*

Evrimclik — Tekâmüliye — *Evolutionnisme*
Evrimlenmek — Tekâmül etmek — *Evoluer*
Ervişik — ... — *Converse*
Eydetik** *(Bak. Silimsiz)*
Eydetiklik** *(Bak. Silimsizlik)*
Eylem, etki — Fiil, tesir — *Action*
Eytişim, diyalektik** — Cedel — *Dialectique (isim)*
Eytişimsel, diyalektik** —Cedele müteallik— *Dialectique (sıfat)*
Ezbercilik — Lâfziye — *Verbalisme*

F

Fantasma*** — ... — *Fantasme*
Fantasmagorya*** — ... — *Fantasmagorie*
Faydacı* — Nef'i — *Utilitaire*
Faydacılık* — Nef'iye — *Utilitarisme*
Felsefe* — Felsefe — *Philosophie*
Fenomen** *(Bak. Görüngü, Olay)*
Fenomenizm** *(Bak. Olaycılık)*
Fert** *(Bak. Birey)*
Fetiş*** — Fetiş — *Fétiche*

Fikir** *(Bak. Düşünce)*
Finalizm** *(Bak. Erekçilik)*
Fizikötesi, metafizik** — Mabadet tabia — *Métaphysique*
Fizik* **ruhbilim*** — Psikofizik — *Psychophysique*
Fiziksel*** — Fiziki — *Physique (sıfat)*
Fobya*** — Havf — *Phobie*
Frenoloji*** — İlmi kıhıf — *Phrénologie*

G

Geçer — Cari — *Courant*
Geçerlik — ... — *Validité*
Geçişli — Müteaddit — *Transitif*
Geçme — İntikal — *Transfert*
Gelenek — Anane — *Tradition*
Gelenekçilik — Ananeviye — *Traditionalisme*
Geleneksel — Ananevi — *Traditionnel*
Genbilik, ansiklopedi** — Ansiklopedi — *Encyclopédie*
Genbiliksel — Ansiklopedik — *Encyclopédique*
Genel — Umumi, külli — *Général*

Geneleme — Tekriri merdut — *Tautologie*
Genelleme — Tamim — *Généralisation*
Genetik*** — ... — *Génétique (isim)*
Gerçeklemek — ... — *Vérifier*
Gerçeklenir — ... — *Vérifiable*
Gerçek — Hakikî, vâkı — *Réel*
Gerçek, gerçeklik — Hakikat — *Réalité*
Gerçekleşir — Kabili tahakkuk — *Réalisable*
Gerçekleşme, gerçekleştirme — Tahakkuk etme, -ettirme — *Réalisation*
Gerçekleştirmek — Tahakkuk ettirmek — *Réaliser*
Gerçekçilik — Hakikiye — *Réalisme*
Gerçeklik *(Bak. Gerçek)*
Gerekirci — İcabiyeci — *Déterministe*
Gerekircilik, determinizm** — İcabiye — *Déterminisme*
Gerektirim — ... — *Détermination*
Gerektirmek — ... — *Déterminer*
Geri — ... — *Arriéré*
Gerigiden — Ric'i — *Rétrograde*
Gerilek — Ric'i — *Régressif*

Gerileme — Rücu — *Régression*
Gerilim, gerilme — Tevettür — *Tension*
Geştalt** *(Bak. Kılık)*
Gezimcilik, peripatetizm** — Meşaiye — *Péripatétisme*
Gidimli — Bahsî — *Discursif*
Gidiş — Tavrü hareket — *Conduite*
Gizem — Sır — *Mystère*
Gizemci — Mutasavvıf — *Mystique*
Gizemcilik, mistizim** — Tasavvuf — *Mysticisme*
Gizemli — Esrarengiz — *Mystérieux*
Gizmesel — Tasavvufi — *Mystique*
Gizil — Bilkuvve — *Virtuel*
Gizil, potansiyel** — Kâmin, mekni — *Potentiel*
Gizilgüç — Kuvvei mekniye — *Le poteniel*
Gizli — Hafi — *Occulte*
Gölgeolay — Alelhâdise, gölge hâdise — *Epiphénomène*
Gölgeolaycılık — Alelhâdisiye — *Epiphénoménisme*

Gönme — Din değiştirme — *Conversion*
Göre, bağıntılı — İzafi — *Relatif*
Görecilik, bağıntıcılık, relativizm** — İzafiye — *Relativisme*
Görelik, bağıntı — İzafet — *Relation*
Görelilik, bağıntılık — İzafiyet — *Relativité*
Görenek — ... — *Routine*
Görev, işlev — Üfule — *Fonction*
Görevdeşlik — Muvafakatı efal — *Synergie*
Görevsel (işlevsel) eğitim — Üfulevi terbiye — *Education fonctionnelle*
Görgücülük — İhtibariye — *Empirisme*
Görgül — İhtibari — *Empirique*
Görmüşlük duygusu — Evvelden görmüş olma hissi — *Sentiment du déjà-vu*
Görüngü, olay, fenomen** — Hâdise — *Phénomène*
Görüş — ... — *Conception (Anschauung)*
Gözlem — Müşahede — *Observation*
Gözlemek — Müşahede etmek — *Observer*
Grafik** *(Bak. Çizge)*
Grafoloji** *(Bak. Yazıbilim)*

Güc — Kuvve — *Puissance*
Güdü — Saik — *Motif*
Güreel — Kuvvani — *Dynamique*
Gürellik — Kuvvaniyet — *Dynamisme*
Güzel — Güzel — *Beau*
Güzel sanatlar* — Sanayii nefise — *Beaux-arts*

H

Hakikat* — Hakikat — *Vérité, vrai*
Haksızlık — Gayri muhik — *Injuste*
Hal* duygusu — Hissi hal — *Cénesthésie ou coenesthésie*
Halk* — Halk — *Peuple*
Halkdevinbilim*, demografi** — Halk ilmsasiyatı — *Démographie*
Hareket** *(Bak. Devim)*
Hareketli** *(Bak. Devingen)*
Hatırlama — Davet — *Rappel*
Hayat, *(Bak. Dirim)*
Haydi haydi, afortiori** — Bitarik-il evlâ — *A fortiori*
Haz* — Haz — *Plaisir*

Hazcılık*, hedonizm** — İstilzaziye — *Hédonisme*

Heple hiç ilkesi — Hep ve hiç prensipi — *Dictum de omni et nullo*

Heryerdelik — Her yerde hazır oluş — *Ubiquité*

Heteropati** *(Bak. Kapılanduygu)*

Heyecan* — Heyecan — *Emotion*

Heyecan* çarpısı — Teşevvüşü teheyyüci — *Ictus émotif*

Heyecanlandırmak* — ... — *Emouvoir*

Heyecanlanmak* — ... — *S'émouvoir*

Heyecanlanmış* — Müteheyyiç — *Emotionné (ému)*

Heyecanlı* — Teheyyüci — *Emotif*

Heyecanlılık* — Teheyyüç kabiliyeti — *Emotivité*

Hısımlık — Karabet — *Parenté*

Hilozoizm*** — Hilozoisme — *Hylozoïsme*

Hipnoz*** — Nevmi sınai — *Hypnose*

Hipnotizm*** — Tenvim — *Hypnotisme*

Hipostaz*** — Uknum — *Hypostase*

Hiyerarşi** *(Bak. Koram)*
Horda*** — ... — *Horde*
Horzumlu yolu *(Bak. Algoritma)*
Hoş — Hoş — *Agréable*
Hoşgörü — Tesamuh — *Tolérance*
Hoşolmıyan — Nahoş — *Désagréable*
Humanizm*** — Hümanizma — *Humanisme*
Hükümet* — Hükümet — *Gouvernement*

I

«Idée-force»*** — Fikir-kuvvet — *Idée-force*
Ilım, ölçülük — İtidali mizaç — *Tempérance*
Ilımlı, ölçülü — Mutedil — *Tempéré*
Imızganma halleri* — Nusai haller — *Etats hypnagogiques*
Ira, karakter** — Seciye, hasisa — *Caractère*
Irabilim, karakteroloji** — İlmi secaya — *Caractérologie, ethologie*
Iralamak — Tesciye etmek — *Caractériser*
Iralıyan — Vasfı mümeyyiz — *Caractéristique*
Irk* — Irk — *Race*

Irkbilim* — Mebhasüluruk — *Raciologie*
Irkçı* — ... — *Raciste*
Irkçılık* — ... — *Racisme*
Irksal* — Irki — *Racial*
Isıl — Haruri — *Thermique*

İ

İç (isim) — Dâhîl — *Intérieur*
İç (sıfat), içsel — Dahilî — *Interne*
İçebakış — Deruni murakabe — *Introspection*
İçedönük — ... — *Introverti*
İçedönüş — ... — *Introversion*
İçeği, içten — Samimî — *Intime*
İçekapanık düşünce — ... — *Pensée autistique*
İçekapanış, otizm** — Otizm — *Autisme*
İçerik — Zımni — *Implicite*
İçerme — Tazammun — *Implication*
İçermek — Tazammun etmek — *Impliquer*
İçgüdü — Garize, sevki tabii — *İnstinct*
İçgüdüsel — Garizevi — *Instinctif*
İçindeleme — Dâhil bulunma — *Inculsion*

İçindelik, kendiliğindelik — Tav'iyet — *Spontanéité*

İçinden, kendiliğinden — Binefsihi, tav'î — *Spontané*

İçkin — İndimaci — *Immanent*

İçlem — Tazammun — *Compréhension*

İçlemsel — ... — *Intentionnel*

İçrek — Bâtını — *Esotérique*

İçsel, iç (sıfat) — Dahilî) — *Interne*

İçten, içeği — Samimî — *Intime*

İçten konuşma — ... — *Endophasie, parole intérieure*

İçtepi — İlca — *Impulsion*

İdea*** — Misal — *Idéa*

İdeacılık* (Eflâtun-Plotinos)** — İftikâriye — *Idéalisme*

İdealizm* — İftikâriye — *Idéalisme*

İdeologlar* — ... — *Idéologues*

İdiopati** *(Bak. Kapanduygu)*

İdman* — Temrin, idman — *Entraînement*

İkici — Sünaiyeci — *Dualiste*

İkicilik — Sünaiye — *Dualisme*

İkicinslikli* — Zatülcinseyn — *Bisexué*
İkiel yeteneği — ... — *Ambidextrie*
İkigözle görme — Basarı ayneynî — *Vision binoculaire*
İkilem — Kıyası mukassim — *Dilemme*
İkili bölü — Taksimi müsenna — *Dichotomie*
İkilik — ... — *Dualité*
İkinci — Sâni — *Second, deuxième*
İkincil — Sünaî — *Secondaire*
İkircil — İpham — *Equivoque*
İkizanlam — İpham (Mânada) — *Amphibologie*
İkizli — Müphem — *Ambigu*
İkizlilik — İpham (Lâfızda) — *Ambigüté*
İleri sürme — ... — *Assertion*
İlerleme — Terakki — *Progrès*
İlgen, ilgilendiren, ilgiliyen — Alâkabahş — *Intéressant*
İlgi — Alâka — *Intérêt*
İlgisizlik — Lâkaydi — *Indifférence*
İlhanlık, imparatorluk*** — İmparatorluk — *Empire*

İlinek — Araz — *Accident*
İlinekli — Arazî — *Accidentel*
İlişki — Münasebet — *Beziehung (Almanca)*
İlk — Evvel — *Premier*
İlk, birincil — Evvelî — *Primaire*
İlke — Mebde, umde — *Principe*
İlkel — İptidai — *Primitif*
İlkörnek — Enmuzeci evvel — *Archétype*
İlksezi — Tasavvuru sazeç — *Appréhension*
İlksizlik — Sermediyet — *Eternité*
İm, işaret** — İşaret — *Signe*
İmge — Hayal — *Image*
İmgelem — Muhayyile — *Imagination*
İmgeleme — Tahayyül — *Imagination*
İmgelemek — Tahayyül etmek — *Imaginer*
İmparatorluk*, **ilhanlık** — İmparatorluk — *Empire*
İmsel mantık*, logistik** — ... — *Logistique*
İnak, dogma** — Nass — *Dogme*
İnakçılık, dogmatizm** — Nassiye — *Dogmatisme*
İnaksal, dogmatik** — Nassi — *Dogmatique*

İnan — İman — *Foi*
İnancılık — İmaniye — *Fidéisme*
İnanç — İtikat — *Croyance*
İnanmak — İtikadetmek — *Croire*
İnceleme, çalışma — Tetkik, mütalâa — *Etude*
İndirgeme — İrca — *Réduction*
İnsanbiçimi, antropomorf** — Müşebbeh — *Anthropomophe*
İnsanbiçimicilik*, antropomorfizm** — Müşebbihe — *Anthropomorphisme*
İnsanbilim, antropoloji** — Beşeriyet — *Anthropologie*
İnsaniçincilik — Lilbeşeriye — *Anthropocentrisme*
İntelekt** *(Bak. Anlık)*
İrade* — İrade — *Volonté*
İradecilik* — İradiye — *Volontarisme*
İradedışı* — Gayri iradi — *Non volontaire*
İradesel*, iradeli* — İradi — *Volontaire*
İradesiz* — Gayri iradi — *Involontaire*
İrade* yitimi, abuli** — Fıkdanı irade — *Aboulie*

İskolâstik** — İskolâstik — *Scolastique*
İspiritizm** — İspiritizm — *Spiritisme*
İstatik* (isim)** — Tevazüniyet — *Statique*
İstatistik** *(Bak. Sayılama)*
İstek — Arzu — *Désir*
İstem — İrtiyat — *Volition*
İstemseme — İradei zaife — *Velléité*
İsteri** — İsterya — *Hystérie*
İstoa** — Revak — *Stoa*
İstoacılık** — Revakıye — *Stoïcisme*
İş, emek — Sây, amel — *Travail*
İşaret, im** — İşaret — *Signe*
İşbir etmek — Teşriki mesai etmek — *Coopérer*
İş birliği — Teşriki mesai — *Coopération*
İş bölümü — Taksimi âmal — *Division du travail*
İşitsel — Sem'î — *Auditif*
İşlem — Ameliye — *Opération*
İşlev, görev — Üfule — *Fonction*
İşlev yitimi, edi yitimi, apraksi** — Amâyı eşkâl — *Apraxie*
İş okulu — İş mektebi — *Ecole du travail*

İştah — İştiha — *Appétit*
İştahlanma — Teşehhi — *Appétition*
İşyazar — Amelnüvis — *Ergographe*
İtilme — İhtibas — *Refoulement*
İyelik — Malikiyet — *Possession*
İyilik, iyi — Hayır — *Bien*
İyimserlik — Nikbinlik — *Optimisme*
İzdüşüm — İrtisam — *Projection*
İzlendirmek — Tesir hasıl etmek — *Impressionner*
İzlenim — İntiba — *Impression*

K

Kabul* — Kabul — *Assentiment*
Kabul* etmek — Kabul etmek — *Assentir*
Kader* — Kaza ve kader — *Fatalité, fatum*
Kadercilik* — Cebriye — *Fatalisme*
Kaide** *(Bak. Kural)*
Kalıtım, soyaçekim — İrs, veraset — *Hérédité*
Kalma — Hıfız — *Conservation*
Kamoy — Efkârı umumiye — *Opinion publique*
Kamul — Âm, müşterek — *Commun*

Kamulca — Alelumum — *Communément*

Kamulculuk, komunizm** — İştirakiye — *Communisme*

Kamutanrıcılık, panteizm** — Vücudiye — *Panthéisme*

Kanağanlık — Safdillik — *Crédulité*

Kandaşlık — Kan karabeti — *Cognation*

Kangütme — Kan davası — *Vendetta*

Kanım — Kanaat — *Conviction*

Kanıt — Delil — *Argument*

Kanon*** — Kanon — *Canon*

Kanonsal*** — Kanonik — *Canonique*

Kanun* — Kanun — *Loi*

Kanunluluk* — Kanuniyet — *Légalite*

Kapalıyer korkusu — ... — *Claustraphobie*

Kapanduygu, idiopati** — ... — *Idiopathie*

Kapılanduygu, heteropati** — ... — *Hétéropathie*

Kapitalizm** *(Bak. Anamalcılık)*

Kaplam — Şümul, ittisa — *Extention*

Kaplamlı — Şümuli, ittisai — *Extensif*

Kaplamlılık — Şümuliyet, ittisaiyet — *Extensivité*

Kaplamsal — ... — *Extentionnel*

Karakter** *(Bak. Ira)*

Karakteroloji** *(Bak. Irabilim)*

Karanlık — Muzlim — *Obscur*

Karasevda — Malihulya — *Mélancolie*

Kargaşa, taşkınlık — Temellül — *Agitation*

Karıkoca ocağı, yuva — ... — *Famille conjugale*

Karıştırıcı — Müharrik — *Agitateur*

Karmaşa — Mudile — *Complexe (isim), complexus*

Karmaşık — Mudil — *Complexe*

Karşılaştırma — Mukayese — *Comparaison*

Karşılıklı — Mütekabil — *Réciproque*

Karşılılık — Mütekabiliyet — *Réciprocité*

Karşı olma, karşıolum — Tekabül, tezat — *Opposition*

Karşısav, antitez** — Nakîzi müddea — *Antithèse*

Karşıt — Zıt — *Contraire*

Karşıtduygu, antipati** — Tenakür — *Antipathie*

Karşıtlık — Tezat — *Contraste, contrariété*

Kartel*** — Kartel — *Cartell*

Kasıl duyumlar — Hissiyeti adaliye — *Sensations musculaires*

Kast*** — Kast — *Caste*

Katarsis*** — ... — *Catharsis*

Katarsisli*** — ... — *Cathartique*

Kategori** *(Bak. Ulam)*

Katışmaç — ... — *Agrégat*

Kavram — Mefhum — *Concept, notion*

Kavramak — Fehmetmek — *Concevoir*

Kavramcılık, konseptualizm** — Mefhumiye — *Conceptualisme*

Kavranılmaz — Lâyüfhem — *Inconcevable*

Kavrayış, tasarlayış — Telâkki — *Conception (Begriffsbildung)*

Kayınlık — Sıhri karabet — *Agnation*

Kayıtım — Rücu — *Récurrence*

Kayracılık — İnayeti rabbaniye mesleği — *Providentialisme*

Kazanılmış, edinilmiş — Kisbî — *Acquis*
Kelime* karışıklığı, parafazi** — Teşevvüşü kelimat — *Paraphasie*
Kendiliğinden — Bizatihi — *Par soi*
Kendiliğinden, içinden — Tav'i, binefsihi — *Spontané*
Kendiliğindenlik, içindenlik — Tav'iyet — *Spontanéité*
Kendilik — Mahiyet — *Entité*
Kendinden, kendisi — Bizatihi — *En soi*
Kendine telkin — Telkin binefsihi — *Auto-suggestion*
Kendini eğitim — Kendini terbiye — *Self-education*
Kendini yönetim — Kendini idare — *Self-government*
Kendiyçin — ... — *Pour soi*
Kent — Belde — *Cité*
Kesikli — Mütekatti — *Discontinu*
Kesin — Kategorik — *Catégorique*
Kesin bilgi — Yakîn — *Certitude*
Ket vurma, tutma — Nehiy — *Inhibition*

Kılgı, pratik** — Ameliyat, amel — *Pratique (isim)*

Kılgılamak — ... — *Pratiquer*

Kılgın, kılgılı — Amelî — *Pratique (sıfat)*

Kılık, geştalt** — ... — *Gestalt*

Kısır döngü — Devri batıl — *Cercle vicieux*

Kışkırtı — Tahrikât — *Provocation*

Kışkırtıcı — Muharrik — *Provocateur*

Kinizm*** — Kelbiye — *Cynisme*

Kip — Hal, tavır — *Mode*

Kiplik — Cihet, keyfiyet — *Modalité*

Kirene okulu — Kayrevaniye — *Cyrénaïsme*

Kişi — Şahıs — *Personne*

Kişilik — Şahsiyet — *Personnalité*

Kişilikdışı — Gayri şahsi — *Impersonnel*

Kişisel — Şahsi — *Personnel*

Kiyetizm** *(Bak. Sekincilik)*

Klân, sop** — Semiye — *Clan*

Koku alan — Şemmî — *Olfactif*

Kokusal — Şemmî — *Olfactif*

Kollektivizm** *(Bak. Ortaklaşacılık)*

Kollayıcı dikkat* — Müterakkıp dikkat — *Attention expectante*

Komunizm** *(Bak. Kamulculuk)*

Konseptualizm** *(Bak. Kavramcılık)*

Konu — Mevzu — *Sujet, objet*

Konut, postulat** — Mevzua — *Postulat*

Koram, hiyerarşi** — Silsilei meratip — *Hiérarchie*

Korunma — Tahaffuz — *Conservation*

Kosmogoni(Bak. Evrendoğum.)*

Kosmoloji** *(Bak. Evrenbilim)*

Kosmos** *(Bak. Acun)*

Koşa — Müterafık — *Concomitant*

Koşaç — Rabıta — *Copule*

Koşalık — Terafuk — *Concomitance*

Koşutluk, paralellik** — Müvazat — *Parallélisme*

Köktencilik — Cezriye — *Radicalisme*

Kölelik — Memlûkiyet — *Esclavage*

Körlük — Amâ — *Cécité*

Kötü güdüm — ... — *Malmenage*

Kötülük, kötü — Şer — *Mal*

Kötümserlik — Bedbinlik — *Pessimisme*
Kritisizm** *(Bak. Eleştirimcilik)*
Kronaksi*** — Kronaksi — *Chronaxie*
Kullanım — Teamül — *Usage*
Kural, kaide** — Kaide — *Règle*
Kuram — Nazariye — *Théorie*
Kuramsal — Nazari — *Théorique*
Kurgu — Nazar — *Spéculation*
Kurgul — Nazari — *Spéculatif*
Kurum — Müessese — *Institution*
Kusur, eksiklik — Kusur — *Défaut*
Kusurlu — Kusurlu — *Vicieux*
Kutsal — Mukaddes — *Sacré*
Kuvvet* — Kuvvet — *Force*
Küçük önerme — Suğra — *Mineure*
Küçük terim — Haddi asgar — *Petit terme*
Kültür — Hars — *Culture*

L

Lâhza* — Lâhza — *Instant*
Lâhzada* — Âni — *Instantané*
Lâhzadalık* — [illegible] — *Instantanéité*

Liberalizm** *(Bak. Erkincilik)*
Libido*** — ... — *Libido*
Likeon*** — ... — *Lycée*
Logistik** *(Bak. İmsel mantık*)*
Logos** *(Bak. Deyi)*
Lonca — Lonca — *Corporation*

M

Madde** *(Bak. Özdek)*
Mana*** — ... — *Mana*
Mantık* — Mantık — *Logique*
Mantıkçılık* — ... — *Logisme*
Mantıkdışı* — Lâmantıki — *Alogique*
Mantıköncesi* — Kablelmantık — *Prélogique*
Mantıksal*, mantıklı* — Mantıki — *Logique (sıfat)*
Mantıksız* — Gayri mantıki — *Illogique*
Mantıksızlık* — ... — *Illogisme*
Manya*** — Manya — *Manie*
Masallama — ... — *Fabulation*
Materyalizm** *(Bak. Özdekçilik)*
Mazohizm — ... — *Masochisme*

Medyum** *(Bak. Aracı)*

Mekanik*** — Mîhanik — *Mécanique*

Mekanikçilik*** — ... — *Mécanisme*

Mekaniksel*** — Mihanikî — *Mécanique*

Mekanizm*** — Mihanizme — *Mécanisme*

Meslek* — Meslek — *Profession*

Metafizik** *(Bak. Fizikötesi***)*

Metapsişik** *(Bak. Ruhötesi*)*

Metodoloji** *(Bak. Yöntembilim)*

Metot** *(Bak. Yöntem)*

Meydan korkusu, agorafobi** — Havfi füshat — *Agoraphobie*

Mistisizm** *(Bak. Gizemcilik)*

Monat*** — Monat — *Monade*

Monatçılık*** — Monadizm — *Monadisme*

Monizm** *(Bak. Bircilik)*

Morfoloji** *(Bak. Şekilbilim)*

Mut — Saadet — *Bonheur*

Mutasyonizm** *(Bak. Değşincilik)*

Mutçuluk, evdemonizm** — İstisadiye — *Eudémonisme*

Mutlak** *(Bak. Saltık)*

Mutlak olarak** *(Bak. Saltık olarak)*
Mükâfat* — Mükâfat — *Récompense*

N

Narkislik*** — ... — *Narcissisme*
Neden — İllet — *Cause*
Nedenbilim, etioloji** — Mephası esbap — *Etiologie*
Nedenleme — İlâl — *Causation*
Nedenlemek — Sebebiyet vermek — *Causer*
Nedensel — İlli — *Causal*
Nedensellik — İlliyet — *Causalité*
Nesne — Şey — *Objet*
Nesnel — Afaki, şeyî — *Objectif*
Nesnelleştirme — Gayri zatî hale getirme — *Objectivation*
Netice* — Netice — *Effet*
Nevrasteni** *(Bak. Sinir argınlığı)*
Nevroloji** *(Bak. Sinirbilim)*
Nevroz** *(Bak. Sinirce)*
Nicelik — Kemiyet — *Quantité*
Nitelik — Keyfiyet — *Qualité*

Niyet, yasan, yasanlama** — Kast, niyet — *Intention*
Nomsuzluk — ... — *Anomie*
Noosluk* bilimler** — Ulumu nefsâniye — *Sciences noologiques*
Numen*** — Numen — *Noumène*
Numensel*** — Numene mensup — *Nouménal*

O

Oba — ... — *Campement*
Ocak, ayle — Aile — *Famille*
Okul — Mektep — *Ecole*
Okullu, öğrenmen — Mektepli — *Ecolier*
Okulöncesi — ... — *Préscolaire*
Okulsal — Mektebî — *Scolaire*
Okulsallık — ... — *Scolarité*
Okulsonrası — ... — *Post-scolaire*
Okuma yitimi, aleksi** — Zıyaı kıraat — *Alexie, cécité verbale*
Olabilir, olanaklı — Mümkün — *Possible*
Olabilirlik, olanak — İmkân — *Possibilité*
Olam, olay — Vaka — *Evénement*

Olamaz, olanaksız — Gayri mümkün — *Impossible*

Olamazlık, olanaksızlık — Ademi imkân — *Impossibilité*

Olanaksız, olamaz — Gayri mümkün — *Impossible*

Olası — Muhtemel — *Probable*

Olasıcılık, probabilizm** — İhtimaliye — *Probabilisme*

Olasılık — İhtimal — *Probabilité*

Olay, görüngü, fenomen** — Hâdise — *Phénomène*

Olaycılık, fenomenizm** — Hâdisiye — *Phénoménisme*

Olaysal — Hâdisî — *Phénoménale*

Olgu — Vakıa — *Fait*

Olguculuk, pozitivizm** — İspatiye — *Positivisme*

Oligarşi** *(Bak. Takım erki)*

Olmazlı — Mümteni — *Absurde*

Olmazlık — ... — *Absurdité*

Olşun — Kün — *Fiat*

Olu — Sayruret — *Devenir*
Olumlama — İcap — *Affirmation*
Olumlamak — Mucip göstermek — *Affirmer*
Olumlu — Mucibe, müspet, vücubi — *Affirmatif, positif*
Olumlu tikel önerme — Kaziyei mucibei cüziye — *Proposition particulière affirmative*
Olumlu tümel önerme — Kaziyei mucibei külliye — *Proposition universelle affirmative*
Olumsal — Mümkün — *Contingent*
Olumsallık — İmkân — *Contingence*
Olumsuz, yadsılı — Menfi, sâlibe — *Négatif*
Oluş — Tekevvün — *Génèse*
Oluşul — Tekevvüni — *Génétique*
Oluşum — Teşekkül — *Formation*
Olut — Emri vaki — *Fait accompli*
Onanizm — İstimna — *Onanisme*
Onaşma — Rıza — *Consentement*
Ongun, totem** — Totem — *Totem*
Onur, özsaygısı — İzzetinefis — *Amour-propre*
Oran — Nispet — *Rapport*
Orantı — Tenasüp — *Proportion*

Organ** *(Bak. Örgen)*
Orta — Vasat — *1 - Médium, 2 - Milieu*
Ortaklaşa — Cemî, maşerî — *Collectif*
Ortaklaşacılık — Cemaniye — *Collectivisme*
Ortaklaşma — Mecmuiyet, maşeriyet — *Collectivité*
Ortaşım — Teşarük — *Association*
Orta terim — Haddi esvat — *Moyen terme*
Otizm** *(Bak. İçekapanış)*
Otoerotizm** *(Bak. Özünerosluk)*
Otomatizm** *(Bak. Özdevim)*
Oy — Rey — *Opinion*
Oylaşık — Tezekküri — *Délibératif*
Oylaşım — Tezekkür, müzakere — *Délibération*
Oymak — ... — *Phratrie*
Oyrumsal, tensel — Bedenî — *Somatique*
Oyun — Oyun — *Jeu*

Ö

Öbek — ... — *Groupe*
Ödev — Vazife — *Devoir*
Ödevbilgisi, deontoloji** — İlmî vazaif —

Déontologie

Ödünleme — Muavaza — *Compensation*

Ödünlü — Tavizî — *Commutatif*

Öğe — Unsur — *Elément*

Öğesel — Unsuri — *Elémentaire*

Öğrenim, öğretim — Tahsil, maarif, tedrisat — *Instruction, enseignement*

Öğrenmen, okullu — Mektepli — *Ecolier*

Öğreti, doktrin** — Mezhep — *Doctrine*

Öğretici — Muallim, mürebbi — *Instructeur*

Öğretim *(Bak. Öğrenim)*

Öğretimin bireyleştirilmesi — Tedrisatın ferdîleştirilmesi — *Individualisation de l'enseignement*

Öğretim kolları — Tedris şubeleri — *Branches d'enseignement*

Öğretim kurulu — Talim heyeti — *Corps enseignant*

Öğretki — ... — *Didactique*

Öğretmek — Talim etmek, tedris etmek — *Instruire, enseigner*

Öğretmen, eğitmen — Muallim, mürebbi —

Instituteur, éducateur

Öğretsel — Talimî — *Didactique*

Ölçüleme, ayarlama — Ayarlama — *Etalonnage*

Ölçülemek, ayarlamak — Ayarlamak — *Etalonner*

Ölçülü, ılımlı — Mutedil — *Tempéré*

Ölçülük, ılım — İtidali mizaç — *Tempérance*

Ölçülü okul — Ölçü üzerine mektep — *Ecole sur mesure*

Ölçüt — Mısdak — *Critérium*

Ölmezlik, ölümsüzlük — Lâyemutiyet — *Immortalité*

Öncebilim — İlmi ezelî — *Préscience*

Öncel düzen — Ahengi ezelî — *Harmonie préétablie*

Öncüller — Mukaddemat — *Prémisses*

Önerme — Kaziye — *Proposition*

Önerti — Mukaddem — *Antécédent*

Önoluşum — Tekevvünü evvel — *Préformation*

Önsel, apriori** — Kabli — *A priori*

Öntasım — Kıyası mevsulün netayiç — *Prosyllo-*

gisme

Önürdeşme — Gıpta — *Emulation*

Örgen, organ** — Uzuv — *Organe*

Örgencilik — Uzvaniye — *Organicisme*

Örgenlemek — Teşkilâtlandırmak — *Organiser*

Örgenlik — Uzviyet — *Organisme*

Örgensel — Uzvi — *Organique*

Örgün eğitim — Müteazzi terbiye — *Education organisée*

Öz — Zat, künh — *Essence*

Özdek, madde** — Madde — *Matière*

Özdekçilik, materyalizm** — Maddiye — *Matérialisme*

Özdeksel — Maddi — *Matériel*

Özdenlik — Kayyumiyet — *Aséité*

Özdeş — Ayni — *Identique*

Özdeşlemek — Aynileştirmek — *Identifier*

Özdeşlik — Ayniyet — *Identité*

Özdevim, otomatizm** — Zatülharekiyet — *Automatisme*

Öze — Has — *Propre*

Özel — Hususi, has — *Spécial, particulier*

Özelik — Hassa — *Propriété*
Özerklik — Muhtariyet — *Autonomie*
Özgeci — Diğerkâm — *Altruiste*
Özgecilik — Diğerkâmlık — *Altruisme*
Özgül, türsel — Nevî — *Spécifique*
Özgüllük, türsellik — Neviyet — *Spécificité*
Özlem — Meyil — *Aspiration*
Özne — Zat — *Sujet*
Öznel — Enfüsi — *Subjectif*
Öznelcilik — Enfüsiye — *Subjectivisme*
Özsaygısı, onur — İzzetinefis — *Amour-propre*
Özümleme — Temsil — *Assimilation*
Özünerosluk, otoerotizm** — ... — *Autoérotisme*
Özünlü — Deruni, zatî — *Intrinsèque*

P

Panteizm** *(Bak. Kamutanrıcılık)*
Papağanlık — Bebgaiye — *Psittacisme*
Parafazi** *(Bak. Kelime karışıklığı)*
Paralellik** *(Bak. Koşutluk)*
Paralojizm*** — Kıyası fasit — *Paralogisme*

Paranoya** — Paranoya — *Paranoia*
Parça — Parça — *Segment*
Paydaşlık kanunu* — İştirak kanunu — *Loi de participation*
Pedagoji** *(Bak. Eğitbilim)*
Pedoloji** *(Bak. Çocukbilim)*
Pedotekni*** — ... — *Pédotechnie*
Pekin — Muhakkak — *Certain*
Pekinlik — Mevsukıyet — *Certitude*
Peripatetizm** *(Bak. Gezimcilik)*
Peşin yargı — İtikadatı bâtıla — *Préjugé*
Pironculuk — Pironiye — *Pyrrhonisme*
Piyetizm*** — Zühdiye — *Piétisme*
Politeknik*** — Politeknik — *Polytechnique*
Postulat** *(Bak. Konut)*
Potansiyel** *(Bak. Gizil)*
Potlaç*, şölen — ... — *Potlatch*
Pozitif* (Bilimler hakkında)** — Müspet — *Positif*
Pozitivizm** *(Bak. Olguculuk)*
Pragmacı*** — Pragmatik — *Pragmatique*
Pragmacılık*** — Pragmatizm — *Pragmatisme*

Pratik** *(Bak. Kılgı)*
Probabilizm** *(Bak. Olasıcılık)*
Psikanaliz*** — Tahlili ruhi — *Psychanalyse*
Psikometri** *(Bak. Ruh* ölçümü)*
Psikoz*** — Psikoz — *Psychose*
Put — Sanem — *Idole*

R

Relativizm** *(Bak. Bağıntıcılık)*
Renk körlüğü, akromatopsi** — Amâyı elvan — *Achromatopsie*
Renkli işitme — Sem'i mülevven — *Audition colorée*
Renkseçmezlik — Galatı elvan — *Dyschromatopsie*
Ritim*** — İttırat — *Rhytme*
Ruh* — Ruh — *Ame*
Ruh* argınlığı — Ataleti ruhiye — *Psychasthénie*
Ruhbilim* — Ruhiyat — *Psychologie*
Ruhbilimcilik* — Ruhiyatçılık — *Psychologisme*

Ruhbilimsel* — Ruhiyata müteallik — *Psychologique*

Ruh* düşümü — Ruh inhitatı — *Psycholepsie*

Ruhgöçü*, ruh* sıçraması — Tenasuh — *Métempsychose*

Ruh* hastalığı*, ruh* sayrılığı — Marazı ruhi — *Psychopathie*

Ruh* hekimliği — Tababeti ruhiye — *Psychiatrie*

Ruh* ölçümü, psikometri** — Mukayesei ruhiye — *Psychométrie*

Ruhötesi* (sıfat) — Mabader ruhi — *Métapsychique*

Ruhötesi* (isim), metapsişik** — Mabader ruhiyat — *Métapsychique*

Ruhsal* — Ruhi — *Psychique*

Ruhsal*-fiziksel*** — Psikofizik — *Psychophysique*

Ruhsallık* — Ruhiyet — *Psychisme*

Ruh* sayrılığı, ruh* hastalığı* — Marazı ruhi — *Psychopathie*

Ruh* sıçraması, ruh* göçü — Tenasuh — *Métempsychose*

S

Sabuklama — Hezeyan — *Délire*
Saçak — Hedp — *Frange*
Saçma — Abes — *Absurde*
Sadizm — Sadizm — *Sadisme*
Sağduyu — Hassei selime — *Bon sens*
Sağın — Sahih — *Exact*
Sağistem — Hüsnüniyet — *Bonne volonté*
Saklama — Muhafaza — *Conservation*
Saklı — Mekni — *Latent*
Salt, arı — Sırf, saf — *Pur*
Saltık, mutlak** — Mutlak — *Absolu*
Saltık olarak, mutlak olarak** — Mutlak olarak — *Absolument*
San — Sıfat — *Attribut*
Sanat* — Sanat — *Art*
Sanatça*, sanatlı* — Sanatkârane — *Artistique*
Sanatçı* — Sanatkâr — *Artiste*
Sanı — Zan, zannü tahmin — *Opinion, conjecture*

Sınırsız — Hudutsuz, gayri muayyen — *Illimité, indéfini*

Sanrı — Birsam — *Hallucination*

Sanrılamak — ... — *Halluciner*

Sansur*** — Mürakabe — *Censure*

Sapaklık — Hilâfı ade — *Anomalie*

Sapınç — Dalâl — *Aberration*

Sapkı — ... — *Perversion*

Sapkın — ... — *Perverse*

Saplantı — Fikri sabit — *Idée fixe*

Saptanımcılık, türlerin saptanımı — Nevilerin sabitliği — *Fixisme, fixité des espèces*

Sarsma heyecan* — Sadme-heyecan — *Emotion-choc*

Sav, tez** — Müddea — *Thèse*

Savı kanıtsama — Müsadere alelmatlup — *Pétition de principe*

Sayılama, istatistik** — İhsaiyat — *Statistique (isim)*

Sayılamsal — İhsai — *Statistique (sıfat)*

Sayma — Tadat — *Enumération*

Sebep* — Sebep — *Raison*

Seçi — İntihap — *Choix*
Seçik — Mütemeyyiz — *Distinct*
Seçim — İntihap — *Election*
Seçimsel — İntihabi — *Electif*
Seçmecilik — İktitafiye — *Electisme*
Sekincilik, kiyetizm** — ... — *Quiétisme*
Seksoloji** *(Bak. Cinslikbilim*)*
Sembol** *(Bak. Simge)*
Sembolizm** *(Bak. Simgecilik, simgelik)*
Sentez** *(Bak. Bireşim)*
Seri** *(Bak. Sıra)*
Ses yitimi, afoni** — Zıyaı savt — *Aphonie*
Sevgi, aşk** — Aşk — *Amour*
Sevinç — Sürur — *Joie*
Seviye* — Seviye — *Niveau*
Sezgi — Tehaddüs — *Intuition*
Sezgicilik — Tahaddüsiye — *Intuitionnisme*
Sezgili, sezgisel — Tahaddüsi — *Intuitif*
Sınav — İmtihan — *Examen*
Sınavlamak — İmtihan etmek — *Examiner*
Sınavman — Mümeyyiz — *Examinateur*
Sınıf* — Sınıf — *Classe*

Sınıflama* — Tasnif — *Classification*
Sınır — Had — *Limite*
Sınırlama — ... — *Détermination*
Sınırlamak — ... — *Déterminer*
Sınırlayıcı — Tahdidî — *Limitatif*
Sıra, seri** — Silsile — *Série*
Sıra — Mertebe — *Ordre*
Silimsiz, eydetik** — ... — *Eidétique*
Silimsizlik, eydetiklik** — ... — *Eidétisme*
Simge, sembol** — Remz — *Symbole*
Simgecilik, simgelik, sembolizm** — Sembolizm — *Symbolisme*
Simgesel — Remzî — *Symbolique*
Sindika*** — Sindika — *Syndicat*
Sindikacılık*** — Sindikalizm — *Syndicalisme*
Sinestezi** *(Bak. Duyum ikiliği)*
Sinir argınlığı, nevrasteni** — Hezali âsap — *Neurasthénie*
Sinirbilim, nevroloji** — Mephası âsap — *Neurologie*
Sinirce, nevroz** — Marazı asabi — *Nevrose*
Sinkretizm*** — ... — *Syncrétisme*

Sistem** *(Bak. Dizge)*
Siyasal — Siyasi — *Politique*
Sofizm** *(Bak. Bilgicilik)*
Solidarizm** *(Bak. Dayanışçılık)*
Solipsizm** *(Bak. Tekbencilik)*
Somut — Müşahhas — *Concret*
Son (sıfat) — Gai — *Final*
Son (isim) — Gaye — *Fin*
Sonlu, bitimli — Mütenahi — *Fini*
Sonsal, aposteriori** — Bâdi — *A posteriori*
Sonsuz, bitimsiz — Namütenahi — *Infini*
Sonurgu — Netice — *Conséquence*
Sonurtu — Tali had — *Conséquent (isim)*
Sop, klân** — Semiye — *Clan*
Sorav — Mesuliyet — *Responsabilité*
Sorit*** — Kıyası müselsel — *Sorite*
Sorum — ... — *Problématique (isim)*
Soruşturma — Tahkikat — *Enquête*
Sosyalizm** *(Bak. Toplumculuk)*
Sosyoloji** *(Bak. Toplumbilim)*
Sosyus** *(Bak. Toplumdaş)*
Soyaçekim, kalıtım — Veraset, irs — *Hérédité*

Soysuzlaşma —Tereddi — *Dégénérescence*
Soyut — Mücerret — *Abstrait*
Soyutlama — Tecrit — *Abstraction*
Soyutlamak — Tecridetmek — *Abstraire*
Sözleşim — Mukavele — *Contrat*
Sözül — Kelâmi — *Verbal*
Söz yitimi, afazi** — Zıyaı kelâm — *Aphasie*
Spiritualizm** *(Bak. Tinselcilik)*
Süre — Müddet — *Durée*
Süreç — Vetire — *Processus*
Süreduran — Atalet halinde olan — *Inerte*
Süredurum — Atalet — *Inertie*
Sürekli — Mütemadi — *Continu*
Süreklilik — Temadi — *Continuité*
Sürü içgüdüsü — Sürü insiyakı — *Instinct grégaire*

Ş

Şart* — Şart — *Condition*
Şartlanmış*, şartlı* — Meşrut — *Conditionné*
Şartlı* — Şarti — *Hypothétique, conditionnel*

Şekil (Mantıkta) — Şekil — *Figure*
Şekil, biçim — Suret — *Forme*
Şekilbilim, morfoloji** — Şekliyat — *Morphologie*
Şekilci — ... — *Formaliste*
Şekilcilik — Şekliye — *Formalisme*
Şekildeğişimcilik, dönüşümcülük, transformizm** — İstihaliye — *Transformisme*
Şekildeğişimi, dönüşüm — Tebdili şekil — *Transformation*
Şekilsiz — Bişekil — *Amorphe*
Şeklini değiştirmek, dönüştürmek — İstihale ettirmek — *Transformer*
Şema*** — Şema — *Schéma*
Şey — Şey — *Chose*
Şölen, potlaç*** — ... — *Potlatch*
Şüphe* — Şüphe — *Doute*
Şüphecilik* — Hisbaniye — *Scepticisme*

T

Tabiat** *(Bak. Doğa)*
Tabiatüstü** *(Bak. Doğaüstü)*

Tabu, tekinsiz** — Tabu — *Tabou*
Takım erki, oligarşi** — Oligarşi — *Oligarchie*
Takmak — Musallat fikir — *Obsession*
Takmaklı — ... — *Obsédé*
Taklit* — Taklit — *Imitation*
Tamalgı — İdraki dakik — *Aperception*
Tamamlama — Tamamlama — *Intégration*
Tanıklık — Şahadet — *Temoignage*
Tanım, tanımlama — Tarif — *Définition*
Tanıma — Tanıma — *Reconnaissance*
Tanımlamak — Tarif etmek — *Définir*
Tanımlanamaz — Gayri kabili tarif — *Indéfinissable*
Tanımlı — Muarref — *Défini*
Tanımsız — ... — *Indéfini*
Tanısızlık, agnosi** — *Fıkdanı marifeti hissiye* — *Agnosie*
Tanıt — İspat — *Preuve*
Tanıtlamak — İspat etmek — *Prouver*
Tanrı — Allah — *Dieu*
Tanrıbilim — İlâhiyat — *Théologie*

Tanrıcılık — İlâhiye — *Théisme*
Tanrıda görme — Rüyet fillâh — *Vision en Dieu*
Tanrıkayral — İnayeti rabbaniye ait — *Providentiel*
Tanrı kayrası — İnayeti rabbaniye — *Providence*
Tanrıtanımazlık — İlhat — *Athéisme*
Tansık — Mucize — *Miracle*
Tasarım — İstihzar, tasavvur — *Représentation*
Tasarımlamak — Tasavvur etmek — *Représenter*
Tasarımlı — İstihzari — *Représentatif*
Tasarlamak — ... — *Concevoir*
Tasarlayış, kavrayış — Telâkki — *Conception (Begriffsbildung)*
Tasarlı — Bilkuvve — *Virtuel*
Tasım — Kıyas — *Syllogisme*
Taşkın — Mütemelmil — *Agité*
Taşkınlık, kargaşa — Temellül — *Agitation*
Taylorculuk — ... — *Taylorisme*
Tek, biricik — Yegâne — *Unique*
Tekanlamlı — Vahîdül mâna — *Univoque*

Tekbencilik, solipsizm** — Eneiye — *Solipsisme*

Tekdüşüncelik — Vahdeti fikir — *Monoïdéisme*

Tekil — Müfret, ferdî — *Singulier*

Tekinsiz, tabu** — Tabu — *Tabou*

Teklik — Vâhidiyet — *Unicité*

Teknik*** — ... — *Technique*

Telekinezi** *(Bak. Uzaduyum)*

Teleoloji** *(Bak. Erekbilim)*

Telepati** *(Bak. Uzaduyum)*

Televizyon** *(Bak. Uzagörüm)*

Telkin* — Telkin — *Suggestion*

Telkin* anıklığı, telkinlenirlik* — Telkin kabiliyeti — *Suggestibilité*

Telkin* edilebilir, telkinlenebilir* — Kabili — telkin — *Suggestible*

Telkin* etmek, telkinlemek* — Telkin etmek — *Suggérer*

Temel, dayanak — Esas — *Fondement*

Ten — Beden — *Corps*
Tensel, oyrumsal — Bedenî — *Somatique*
Teodise*** — İlmi ilâhî — *Théodicée*
Tepke — İnikâs — *Réflexe*
Tepki — Aksül amel — *Réaction*
Terim — Had — *Terme*
Ters, evrik — Makûs — *Inverse*
Tersevirme — Aksi mürekkep — *Contraposition*
Tersinir — Kabili rücu — *Réversible*
Tersinmez — Gayri kabili akis — *Irréversible*
Tesadüf* — Tesadüf — *Hasard*
Test*** — Test — *Test*
Testlemek*** — ... — *Tester*
Tez** *(Bak. Sav)*
Tikel — Cüzi — *Particulier*
Tin — Ruh — *Esprit (Geist)*
Tinsel — Gayri cismanî, manevi — *Spirituel, moral*
Tinselcilik, spiritualizm** — Ruhiye — *Spiritualisme*
Toplak — Mecma, kolleksiyon — *Collection*
Topluluk, cemiyet** — Cemiyet — *Société*

Toplumbilim, sosyoloji** — İçtimaiyat — *Sociologie*

Toplumculuk, sosyalizm** — Sosyalizm — *Socialisme*

Toplumdaş, sosyus** — ... — *Socius*

Toplumlaştırma — İçtimaileştirme — *Socialiser*

Toplumsal — İçtimai — *Social*

Tortu — Bakıye — *Résidu*

Totem** *(Bak. Ongun)*

Töre — Âdat ve ahlâk — *Moeurs*

Törebilim — Ahlâk, ilmi ahlâk — *La morale, l'éthique*

Töredışı — Lâahlâki — *Amoral*

Töredışçılık, amoralizm** — Lâahlâkiye — *Amoralisme*

Törel — Ahlâki — *Ethique, moral*

Törelcilik — ... — *Moralisme*

Törellik — Ahlâkiyet — *Moralité*

Törelsiz — Gayri ahlâki — *Immoral*

Törelsizcilik — Gayri ahlâkiye — *Immoralisme*

Törelsizlik — Gayri ahlâkilik — *Immoralité*

Töz — Cevher — *Substance*

Tözcülük — Cevheriye — *Substantialisme*

Tözel — Cevherî — *Substantiel*

Transformizm** *(Bak. Şekildeğişimcilik, dönüşümcülük)*

Tropizm** *(Bak. Doğrulum)*

Troplar*** — Troplar — *Tropes*

Trust*** — Trust — *Trust*

Tutarlı — ... — *Conséquent*

Tutarsı — ... — *Ersatz*

Tutarsız, tutmaz — Gayri müntiç — *Inconséquent*

Tutku — İhtiras, iptilâ — *Passion*

Tutma, ket vurma — Nehiy — *Inhibition*

Tutmaz, tutarsız — Gayri müntiç — *Inconséquent*

Tutum, ekonomi** — İktisat — *Economie*

Tüketim — İstihlâk — *Consommation*

Tümceleme kanunu* — Tetemmümü hâtırat kanunu — *Loi de rédintégration*

Tümdanış — Reyiâm — *Plébiscite*

Tümdanış hakkı* — Referendum — *Référendum*

Tümdengelim — Talil — *Déduction*

Tümden getirmek — Talil yapmak — *Déduire*

Tümel — Külli — *Universel*

Tümeller — Külliyat — *Universaux*

Tümevarım — İstikra — *Induction*

Tümevarımsal — İstikrai — *Inductif, épagogique*

Tümevarmak — İstikra yapmak — *Induire*

Tümleç — Mütemmim — *Complément*

Tümler — Mütemmim — *Complémentaire*

Tür — Nevi — *Espèce*

Türlerin saptanımı, saptanımcılık — Nevilerin sabitliği — *Fixisme, fixité des espèces*

Türsel, özgül — Nevî — *Spécifique*

Türsellik, özgüllük — Neviyet — *Spécificité*

Türüm — Sudur — *Emanation*

Türümek — Sudur etmek — *Emaner*

U

Uçlar — Müntehalar — *Extrêmes*
Ulam, kategori** — Makule — *Catégorie*
Ulus — Millet — *Nation*
Ulusal — Millî — *National*
Ulusallık — Milliyet — *Nationalité*
Ulusçuluk — Milliyetçilik — *Nationalisme*
Upuygun — Mutabık — *Adéquat*
Upuygunluk — Mutabakat — *Adéquation*
Uran — Sanayi — *Industrie*
Uruk — Kabîle — *Tribu*
Us, akıl** — Âkıle, akıl — *Raison*
Usçuluk, akılcılık** — Akliye — *Rationnalisme*
Uslamlama, usa vurma — Muhakeme — *Raisonnement*
Ussal — Akli, makul — *Rationnnel*
Utaçıcılık — Daüt teşhir — *Exhibitionnisme*
Utaçım — Teşhir — *Exhibition*
Utopya*** — Ütopya — *Utopie*
Utopyacı*** — Ütopist — *Utopiste*
Utopyalık*** — Ütopik — *Utopique*

Uyandırma — İsticlâp — *Evocation*

Uyaran — Münebbih — *Stimilus, excitant*

Uyarılganlık — Tenebbüh kabiliyeti — *Excitabilité*

Uyarım — Tenebbüh, tenbih — *Excitation*

Uyarlama — Intibak ettirme — *Adaptation*

Uygarlık — Medeniyet — *Civilisation*

Uygu — Tekabül — *Correspondance (Zuordnung)*

Uygunluk yöntemi — Tevafuk usulü — *Méthode de concordance*

Uylaşım — Mukavele — *Convention*

Uyma — İntibak etme — *Adaptation*

Uyurgezerlik — Seyr filmenam — *Somnambulisme*

Uyuşukluk — ... — *Torpeur*

Uzadevim, telekinezi** — ... — *Télékinésie*

Uzaduyum, telepati** — Telepatya — *Télépathie*

Uzagörüm, televizyon** —... — *Télévision*

Uzam — Hayyiz — *Etendue*

Uzay — Mekân — *Espace*

Uzaysal — Fezaî — *Spatial*
Uzlanım — İhtısas — *Spécialisation*

Ü

Üç hal* kanunu* — Üç hal kanunu — *Loi des trois états*
Üleştirimli tüze — Tevziî adalet — *Justice distributive*
Ülkü — Mefkûre — *Idéal (isim)*
Ülkücülük — Mefkûrecilik — *Idéalisme*
Ülküsel — Mefkûrevi — *Idéal (sıfat)*
Üreme, üretme — Tahassül — *Reproduction*
Üsmut — Saadeti uzma — *Béatitude*
Üstün yetenekliler — Çok kabiliyetliler — *Mieux doués*

V

Vargı — Neticei istidlâl — *Conclusion*
Varlık — 1 - Mevcudiyet, 2 - Mevcut — *Etre, existence*

Varlık, zenginlik — Servet — *Richesse*

Varlıkbilim — Mephası vücut — *Ontologie*

Varlıkbilimsel — Mephası vücuda ait — *Ontologique*

Varlık yargısı — Mevcudiyet hükmü — *Jugement existentiel*

Varolma — Vücut, mevcudiyet — *Existence, être*

Var olmak — Mevcut olmak — *Exister*

Varsayım — Faraziye — *Hypothèse*

Varsayımlı, varsayımsal — Farazi — *Hypothétique*

Veri — Mûta — *Donné (isim)*

Verilmiş — Mûta — *Donné (sıfat)*

Vesile* — Vesile — *Occasion*

Vesilecilik* — İttifakıye — *Occasionnalisme*

Vesile* nedeni — İlleti adiye — *Cause occasionnelle*

Vicdan** *(Bak. Bulunç)*

Vicdanlı** *(Bak. Bulunçlu)*

Vitalizm** *(Bak. Dirimselcilik)*

Y

Yabanıllık — Vahşet — *Sauvagerie*
Yaderklik — İğtiyar — *Hétéronomie*
Yadestetik* — ... — *Inesthétique*
Yadgerekirci — Lâicabiyeci — *Indéterministe*
Yadgerekircilik — Lâicabiye — *Indéterminisme*
Yadsılı, olumsuz — Sâlibe, menfi — *Négatif*
Yadsılı tikel önerme — Kaziyei salibei cüziye — *Proposition particulière négative*
Yadsılı tümel önerme — Kaziyei salibei külliye — *Proposition universelle négative*
Yadsıma — Nefiy — *Négation*
Yadsımak — İnkâr etmek — *Nier*
Yaklaştırım — Takribiyet — *Approximation*
Yaklaştırma (sıfat) — Takribî — *Approximatif*
Yalın — Sade — *Simple*
Yalınç — Basit — *Simple*
Yalın önerme — Mutlakai âmme — *Proposition assertorique*
Yanılma — Hata — *Erreur*

Yanılsama — Vehmi havas — *Illusion*

Yankıca, ekolali** — Taklidi kelâm — *Echolalie*

Yanlış — Hata — *Faux*

Yansıca, ekopraksi** — Hareket taklidi — *Echopraxie*

Yansıma — İnikâs — *Réflexion*

Yansız — Bitaraf — *Neutre*

Yapılama — İmal — *Fabrication*

Yapıntı (isim) — Tasni — *Fiction*

Yapıntı (sıfat), yapıntılı — Musanna — *Fictif*

Yapma (isim ve sıfat) — ... — *Artifice, artificiel*

Yapma düşünceler — Câli fikirler — *Idées factices*

Yaptırım — Müeyyide, teyit — *Sanction*

Yaradan — Mübdi — *Le créateur*

Yaradancılık — İlâhiye — *Déisme*

Yaradılış — Mizaç — *Tempérament*

Yararlık, değim — Fazilet, liyakat — *Vertu, mérite*

Yaratıcı — Mübdi — *Créateur, -rice*

Yaratımcılık — İbdaiye — *Créationnisme*
Yaratma — Halk etme — *Création*
Yargı, yargılama — Hüküm, muhakeme — *Jugement*
Yargılamak — Hüküm vermek — *Juger*
Yarış — Müsabaka — *Concours*
Yarışma — Rekabet — *Concurrence*
Yarlık — Şefkat — *Charité*
Yasan, yasanlama, niyet** — Niyet, kast — *Intention*
Yasanal — Kasdi — *Intentionnel*
Yaşama isteği — Arzuyu hayat — *Vouloir-vivre*
Yaşama uğraşı — Hayat kavgası — *Lutte pour la vie*
Yaşanmışlık — ... — *Expérience vécue (Erlebnis)*
Yatkınlık, alışkanlık — İstinas — *Accoutumance*
Yaygın — Müntesir — *Diffus*
Yaygın eğitim — Müntesir terbiye — *Education diffuse*
Yaygınlık, yayılma — İntisar — *Diffusion*

Yazgı — Kaza ve kader — *Prédestination*

Yazıbilim, grafoloji** — Grafoloji — *Graphologie*

Yazma yitimi, agrafi** — Zıyaı tahrir — *Agraphie*

Yeğin — Şiddi — *Intensif*

Yeğinlik — Şiddet — *Intensité*

Yeniden canlanma — İstiade — *Revivıscence*

Yeniden eğitim — Yeniden terbiye — *Rééducation*

Yenilik korkusu — Nefreti teceddüt — *Misonéisme*

Yeniyetme — Murahik — *Adolescent*

Yerel imler — Mevzii işaretler — *Signes locaux*

Yerelleştirme — İhlâl — *Localisation*

Yerginlik — Rezilet — *Vice*

Yerleştirme — İhlâl — *Localisation*

Yerözekçil — Lil'arziye — *Géocentrique*

Yetenek, yetiklik — Kabiliyet — *Capacité*

Yeterlik — Kifayet — *Suffisance*

Yeti — Kuvve, meleke — *Faculté*

Yetiklik, yetenek — Kabiliyet — *Capacité*

Yetiştirim — Tedrip — *Dressage*
Yetke — Velâyet — *Autorité*
Yetki — ... — *Compétence*
Yetkin — Kâmil — *Parfait*
Yetkinlik — Kemal — *Perfection*
Yetkinsiz, eksik — Nakıs — *Imparfait*
Yoğrum — Teşekkül — *Formation*
Yoğunluk — Kesafet — *Densité*
Yoksunlu — ... — *Privatif*
Yoksunluk — Mahrumiyet — *Privation*
Yol — Tarz — *Procédé*
Yorgunluk — Taap — *Fatigue*
Yön — Cihet — *Sens*
Yönelim — İtticah — *Orientation*
Yöneltim — Tayini cihet — *Orientation*
Yönseme — Temayül — *Tendance*
Yöntem, metot** — Usul — *Méthode*
Yöntembilim, metodoloji** — Usuliyat — *Méthodologie*
Yuva, karıkoca ocağı — ... — *Famille conjugale*
Yüce — Ulvi — *Sublime (sıfat)*

Yücelik — Ulviyet — *Sublime (isim)*
Yüklem — Mahmul — *Attiribut, prédicut*
Yüklemin niceletimi — Tesviri mahmul — *Quantification de prédicat*
Yüklemleşir — Kabili hamil — *Prédicable*
Yüklemli — Hamlî — *Prédicatif*
Yükseltme — İlâ — *Sublimation*
Yüküm — Mükellefiyet — *Obligation*
Yükümlü — Mecburi, teklifî — *Obligatoire*
Yürekli — Şeci — *Courageux*
Yüreklilik — Şecaat — *Courage*
Yüzeçıkma — ... — *Emergence*

Z

Zaman — Zaman — *Temps*
Zamandaş — Hemzaman — *Simultané*
Zamandaşlık — Hemzamanlık — *Simultanéité*
Zanaat — Sanat, sanaat — *Métier*
Zekâ** *(Bak. Anlak)*
Zenginerki — Hükümeti agniya — *Plutocratie*
Zenginlik, varlık — Servet — *Richesse*
Zihin** *(Bak. An)*

Zihin bulanıklığı** — Teşevvüşü zihnî — *Obnubilation mentale, confusion mentale*

Zihin dağılımı** — İnhilâli zihnî — *Désagrégation mentale*

Zihin darlığı** — Fıkdanı temyiz — *Obtusion intellectuelle*

Zihin...i, ansal** — Zihnî — *Mental*

Zihin seviyesi*** — Zihin seviyesi — *Niveau mentale*

Zihin yorgunluğu** — Taabı zihnî — *Fatigue intellectuelle*

Zorgulu disiplin* — Müstebit inzibat — *Discipline autoritaire*

Zorunlu — 1 - Zaruriyei mutlaka, 2 - Vâcip — *1 - Apodictique, 2 - Nécessaire*

Zorunluluk — Zaruret — *Nécessité*

FELSEFE TERİMLERİ

Osmanlıca-Fransızca-Türkçe

PELSETE TERIMLERI
Osmanlıca-Fransızca-Türkçe

A

Abes — *Absurde* — **Saçma**

Âdat ve ahlâk — *Moeurs* — **Töre**

Ademi imkân — *Impossibilité* — **Olamazlık, olanaksızlık**

Ademi irtibat — *Disjonction* — **Ayrıklık**

Afaki, şeyî — *Objectif* — **Nesnel**

Ahengi ezelî — *Harmonie préétablie* — **Öncel düzen**

Ahlâk — *La morale* — **1 - Ahlâk*, 2 - Törebilim**

Ahlâki — *Ethique, moral* — **Törel**

Ahlâkiyet — *Moralité* — **1 - Törellik, 2 - Ahlâklılık***

Aile — *Famille* — **Ocak, ayle**

Akademya (Eflâtun mektebi) — *Académie* — **Akademya*****

Akıl, âkıle — *Raison* — **Us, akıl****

Akis — *1 - Inversion, 2 - Conversion* — **1 - Evirtim, 2 - Evirme**

Akli, makul — *Rationnel* — **Ussal**

Akliye — *Rationalisme* — **Usçuluk, akılcılık****

Aksi mürekkep — *Contraposition* — **Tersevirme**

Aksül amel — *Réaction* — **Tepki**

Alâka — *Intérêt* — **İlgi**

Alâkabahş — *Intéressant* — **İlgiliyen, ilgen, ilgilendiren**

Alelhâdise, gölge hâdise — *Epiphénomène* — **Gölgeolay**

Alelhâdisiye — *Epiphénoménisme* — **Gölgeolaycılık**

Alelumum — *Communément* — **Kamulca**

Âlem, cihan, dünya — *Monde* — **Dünya***

Âlemşümul — *Universel* — **Evrensel**

Allah — *Dieu* — **Tanrı**

Âm, müşterek — *Commun* — **Kamul**

Amâ — *Cécité* — **Körlük**

Amâyı elvan — *Achromatopsie* — **Renk körlüğü, akromatopsi****

Amâyı eşkâl — *Apraxie* — **İşlev yitimi, edi yitimi, apraksi****

Amel *(Bak. Fiil ve Ameliyat)*

Amel , sây — *Travail* — **Emek, iş**
Amelî — *Pratique (sıfat)* — **Kılgın, kılgılı**
Ameliyat, amel — *Pratique (isim)* — **Kılgı, pratik****
Ameliye — *Opération* — **İşlem**
Amelnüvis — *Ergographe* — **İşyazar**
Âmil — *1 - Agent, 2 - Facteur* — **1 - Etken, 2 - Etmen**
Anane — *Tradition* — **Gelenek**
Ananevi — *Traditionnel* — **Geleneksel**
Ananeviye — *Traditionalisme* — **Gelenekçilik**
Âni — *Instantané* — **Lâhzada***
Ansiklopedi — *Encyclopédie* — **Genbilik, ansiklopedi****
Ansiklopedik — *Encyclopédique* — **Genbilikse**l
Araz — *Accident* — **İlinek**
Arazî — *Accidentel* — **İlinekli**
Ârazi — *Adventice* — **Dıştan**
Aristetalisiye — *Aristotélisme* — **Aristoculuk**
Arzu — *Désir* — **İstek**
Arzuyu hayat — *Vouloir-vivre* — **Yaşama isteği**
Aşk — *Amour* — **Sevgi, aşk****

Atalet — *Inertie* — **Süreğdurum**
Atalet halinde olan — *Inerte* — **Süreğduran**
Ataleti ruhiye — *Psychasthénie* — **Ruh* argınlığı**
Ataraksiya — *Ataraxie* — **Ataraksiya*****
Ateh — *Démence* — **Bunama**
Ayarlama — *Etalonnage* — **Ayarlama, ölçüleme**
Ayarlamak — *Etalonner* — **Ayarlamak, ölçülemek**
Ayni — *Identique* — **Özdeş**
Aynileştirmek — *Indentifier* — **Özdeşiemek**
Ayniyet — *Indentité* — **Özdeşlik**

B

Bâdi — *A posteriori* — **Sonsal, aposteriori****
Bahsî — *Discursif* — **Gidimli**
Bakıye — *Résidu* — **Tortu**
Basarı ayneynî — *Vision binoculaire* — **İkigözle görme**
Basit — *Simple* — **Yalınç**
Bâtmi — *Esotérique* — **İçrek**

Bebgaiye — *Psittacisme* — **Papağanlık**

Bedahet — *Evidence* — **Apaçıklık**

Bedbinlik — *Pessimisme* — **Kötümserlik**

Beden — *Corps* — **Ten**

Bedenî — *Somatique* — **Oyrumsal, tensel**

Bedihi — *Evident* — **Apaçık**

Bediî — *Esthétique* — **Estetik* (sıfat)**

Bediiyat — *Esthétique* — **Estetik* (isim)**

Belde — *Cité* — **Kent**

Beşeriyat — *Anthropologie* — **İnsanbilim, antropoloji****

Beynelcinseyn — *Intersexsuel* — **Cinsarası***

Bilâvasıta — *Immédiat* — **Araçsız**

Bilfiil, fiilî — *Actuel* — **Edimsel**

Bilkuvve — *Virtuel* — **1 - Gizil, 2 - Tasarlı**

Bilvasıta — *Médiat* — **Araçlı**

Binefsihi, tav'i — *Spontané* — **İçinden, kendiliğinden**

Birsam — *Hallucination* — **Sanrı**

Bişekil — *Amorphe* — **Şekilsiz**

Bitaraf — *Neutre* — **Yansız**

Bitarik-il evlâ — *A fortiori* — **Haydi haydi, afortiori****

Bizatihi — *1 - En soi, 2 - Par soi* — **1 - Kendinden, kendisi, 2 - Kendiliğinden**

Buhran — *Crise* — **Bun, bunalım**

Bülûğ — *Puberté* — **Erinlik**

Bürhan — *Démonstration* — **Belgitleme**

Büyücülük, büyü — *Sorcellerie* — **Büyücülük, büyü**

C

Câli fikirler — *Idées factices* — **Yapma düşünceler**

Cari — *Courant* — **Geçer**

Cazibedar — *Sympathique* — **Duygudaşım**

Cebriye — *Fatalisme* — **Kadercilik***

Ceddaniyet — *Atavisme* — **Atacılık**

Cedel — *Dialectique (isim)* — **Eytişim, diyalektik****

Cedele müteallik — *Dialectique (sıfat)* — **Eytişimsel, diyalektik****

Ceht — *Effort* — **Çaba**

Cemaniye — *Collectivisme* — **Ortaklaşacılık**
Cemî, maşerî — *Collectif* — **Ortaklaşa**
Cemiyet — *Société* — **Topluluk, cemiyet****
Cereyan — *Courant* — **Akım**
Cevher — *Substance* — **Töz**
Cevherî — *Substantiel* — **Tözel**
Cevheriye — *Substantialisme* — **Tözcülük**
Cezriye — *Radicalisme* — **Köktencilik**
Cihan, dünya, âlem — *Monde* — **Dünya***
Cihet — *1 - Sens, 2 - Modalité* — **1 - Yön, 2 - Kiplik**
Cildî ihsaslar — *Sensations cutanées* — **Deri duyumları**
Cins — *Genre* — **Cins***
Cinsî — *1 - Générique, 2 - Sexuel* — **1 - Cinsil*, 2 - Cinsel***
Cinsî terbiye — *Education sexuelle* — **Cinsel* eğitim**
Cinsiyet — *1 - Sexe, 2 - Sexualité* — **1 - Cinslik* 2 - Cinsellik***
Cuşiş — *Exaltation* — **Coşkunluk**
Cünun — *Folie* — **Delilik**

Cüzi — *Particulier* — **Tikel**
Cüzü ferdiye — *Atomisme* — **Atomculuk*****
Cüzü fert — *Atom* — **Atom*****

Ç

Çıraklık — *Apprentissage* — **Çıraklık**
Çok kabiliyetliler — *Mieux doués* — **Üstün yetenekliler**

D

Dâhil — *Intérieur* — **İç (isim)**
Dâhil bulunma — *Inclusion* — **İçindeleme**
Dahilî — *Interne* — **İç (sıfat), içsel**
Dâi Dalton — *Daltonisme* — **Dalton hastalığı*, Dalton sayrılığı**
Dalâl — *Aberration* — **Sapınç**
Darveniye — *Darwinisme* — **Darvincilik**
Daüt teşhir — *Exhibitionnisme* — **Utaçıcılık**
Davet — *Rappel* — **Hatırlama**
Dekart'a mensup — *Cartésien* — **Dekartçı**
Delil — *Argument* — **Kanıt**

Derebeylik — *Féodalité* — **Derebeylik**
Ders — *Leçon* — **Ders***
Deruni, zatî — *Intrinsèque* — **Özünlü**
Deruni murakabe — *Introspection* — **İçebakış**
Devir — *1 - Diallèle, 2 - Conversion* — **1 - Diyalel*****, **2 - Dönüş**
Devlet — *Etat* — **Devlet***
Devletçilik — *Etatisme* — **Devletçilik***
Devrî — *Périodique* — **Devirli**
Devri bâtıl — *Cercle vicieux* — **Kısır döngü**
Devrî cünun — *Folie circulaire* — **Döner delilik**
Diğerkâm — *Altruiste* — **Özgeci**
Diğerkâmlık — *Altruisme* — **Özgecilik**
Dikkat — *Attention* — **Dikkat***
Dimağî — *Cérébral* — **Beyinsel**
Din — *Religion* — **Din**
Din değiştirme — *Conversion* — **Gönme**
Dünya, âlem, cihan — *Monde* — **Dünya***
Düstur, kaide — *Norme* — **Düzgü**

E

Ebediyet — *Eternité* — **Bengilik**

Efkârı umumiye — *Opinion publique* — **Kamoy**

Ehlî — *Domestique* — **Evcil**

Eleatlar — *Eléates* — **Elealılar**

Elem, veca — *Douleur* — **Acı, ağrı**

El işi — *Travail manuel* — **El işi**

Emir — *Impératif* — **Buyruk**

Emri vaki — *Fait accompli* — **Olut**

Encümeni daniş — *Académie* — **Bilimtay, akademi****

Ene — *Moi* — **Ben**

Eneiye — *Solipsisme* — **Tekbencilik, solipsizm****

Enfüsi — *Subjectif* — **Öznel**

Enfüsiye — *Subjectivisme* — **Öznelcilik**

Enmuzeci evvel — *Archétype* — **İlkörnek**

Enva — *Variation* — **Çeşit**

Epikuriye — *Epicurisme* — **Epikürcülük**

Ervahiye — *Animisme* — **Canlıcılık, animizm****

Esas — *Fondement* — **Temel, dayanak**

Eser, tesir — *Effet* — **Etki**

Esrarengiz — *Mystérieux* — **Gizemli**

Etfaliyat — *Pédologie* — **Çocukbilim, pedoloji****

Evvel — *Premier* — **İlk**

Evvelden görmüş olma hissi — *Sentiment du déjà-vu* — **Görmüşlük duygusu**

Evvelî — *Primaire* — **Birincil, ilk**

Evveliyet — *Primat, primauté* — **Başmanlık**

F

Faal — *Actif* — **Etkin**

Faaliyet, failiyet — *Activité* — **Etkinlik**

Faal mektep — *Ecole active* — **Etkinci okul**

Fahime, müdrike — *Intellect, entendement* — **Anlık, intelekt****

Failiyet — *Efficience* — **Etkerlik**

Farazi — *Hypothétique* — **Varsayımlı, varsayımsal**

Faraziye — *Hypothèse* — **Varsayım**

Fartı enaniyet — *Egotisme* — **Benlikçilik**

Fartı hassasiyet — *Hyperesthésie* — **Aşırıduyu**

Fartı hıfız — *Hypermnésie* — **Aşırıbellem**

Faslı karip — *Différence* — **Ayrım**

Fazilet — *Vertu* — **1 - Erdem, 2 - Yararlık**

Fehmetmek — *1 - Comprendre, 2 - Concevoir* — **1 - Anlamak, 2 - Kavramak**

Felsefe — *Philosophie* — **Felsefe***

Fenni terbiyei etfal — *Pédagogie* — **Eğitbilim, pedagoji****

Ferdaniye — *Individualisme* — **Bireycilik**

Ferdî — *Individuel* — **Bireysel**

Ferdî, müfret — *Singulier* — **Tekil**

Ferdîleştirme — *Individualisation* — **Bireyleştirme**

Ferdîleştirmek — *Individualiser* — **Bireyleştirmek**

Ferdiyet — *Individualité* — **Bireylik**

Fert — *Individu* — **Birey, fert****

Fetiş — *Fétiche* — **Fetiş*****

Fevkattabia — *Surnaturel* — **Doğaüstü, tabiatüstü****

Fevza — *Anarchie* — **Erksizlik, başsızlık, anarşi****

Fezai — *Spatial* — **Uzaysal**

Fıkdanı hassasiyet — *Apathie* — **Duyumsamazlık**

Fıkdanı irade — *Aboulie* — **İrade* yitimi, abuli****

Fıkdanı marifeti hissiye — *Agnosie* — **Tanısızlık, agnosi****

Fıkdanı temyiz — *Obtusion intellectuellle* — **Zihin** darlığı**

Fıtri — *Nativiste* — **Doğuştancı**

Fıtriye — *Nativisme* — **Doğuştancılık**

Fiil — *Acte* — **Edim**

Fiil, tesir — *Action* — **Eylem, etki**

Fiilî, bilfiil — *Actuel* — **Edimsel**

Fiilî, hakikî — *Effectif* — **Edimsel**

Fiiliye — *Activisme* — **Etkincilik, aktivizm****

Fikir — *Idée, pensée* — **Düşünce, fikir****

Fikir-kuvvet — *Idée-force* — **«Idée-force»*****

Fikri sabit — *Idée fixe* — **Saplantı**

Fikriyen hareket — *Action idéo-motrice* — **Düşündevimsel etki**

Fizikî — *Physique (sıfat)* — **Fiziksel *****

G

Gaî — *Final* — **1 - Ereksel, 2 - Son**

Gaiye — *Finalisme* — **Erekçilik, finalizm****

Gaiyet — *1 - Finalité, 2 - Téléologie* — **Ereklik**

Galâtı elvan — *Dyschromatopsie* — **Renkseçmezlik**

Garize, sevki tabii — *Instinct* — **İçgüdü**

Garizevi — *Instinctif* — **İçgüdüsel**

Gaye — *Fin* — **1 - Erek, 2 - Son**

Gayri ahlâki — *Immoral* — **1 - Ahlâksız*, ahlâka* aykırı, 2 - Törelsiz**

Gayri ahlâkilik — *Immoralité* — **1 - Ahlâksızlık*, 2 - Törelsizlik**

Gayri ahlâkiye — *Immoralisme* — **Törelsizcilik**

Gayri cismanî, mânevi — *Spirituel* — **Tinsel**

Gayri iradi — *1 - Non volontaire, 2 - Involontaire* — **1 - İradedışı*, 2 - İradesiz***

Gayri kabili akis — *Irréversible* — **Tersinmez**

Gayri kabili hal mesele — *Aporie* — **Çıkmazlık**

Gayri kabili tarif — *Indéfinissable* — **Tanımlanamaz**

Gayri kabili temyiz — *Indiscernable* — **Ayırdedilmez**

Gayri mantıki — *Illogique* — **Mantıksız***

Gayri meş'ur — *Inconscient* — **Bilinçsiz**

Gayri muayyen — *Indéfini* — **1 - Tanımsız, 2 - Sınırsız**

Gayri muayyeniyet — *Indétermination* — **Belirimsizlik**

Gayri muhik — *Injuste* — **1 - Eğri, 2 - Haksız***

Gayri mümkün — *Impossible* — **Olamaz, olanaksız**

Gayri müntiç — *Inconséquent* — **Tutarsız, tutmaz**

Gayri mütecanis — *Hétérogène* — **Ayrıcinsten***

Gayri şahsi — *Impersonnel* — **Kişilikdışı**

Gayri şuur — *L'Inconscient* — **Bilinçdışı**

Gayri zatî, haricî — *Extrinsèque* — **Dışınlı**

Gayri zatî hale getirme — *Objectivation* — **Nesnelleştirme**

Gıpta — *Emulation* — **Önürdeşme**

Gölge hâdise, alelhâdise — *Epiphénomène* — **Gölgeolay**

Grafik — *Graphique (isim)* — **Çizge, grafik****

Grafoloji — *Graphologie* — **Yazıbilim, grafoloji****

Güzel — *Beau* — **Güzel**

H

Had — *1 - Terme, 2 - Limite* — **1 - Terim, 2 - Sınır**

Haddi asgar — *Petit terme* — **Küçük terim**

Haddi asgari tesir — *Minimum sensible ou seuil de la sensation* — **Duyum eşiği**

Haddi ekber — *Grand terme* — **Büyük terim**

Haddi esvat — *Moyen terme* — **Orta terim**

Hâdise — *1 - Phénomène, 2 - Incident* — **1 - Olay, görüngü, fenomen**, 2 - Düşkü**

Hâdisî — *Phénoménale* — **Olaysal**

Hâdisiye — *Phénoménisme* — **Olaycılık, fenomenizm****

Hâfıza — *Mémoire* — **Bellek**

Hâfızavi, hıfzi — *Mnémonique* — **Belleksel**

Hâfızayı takviye usulü — *Mnémotechnie* — **Belleteç**

Hafi — *Occulte* — **Gizli**

Hakikat — *1 - Vérité, vrai, 2 - Réalité* — **1 - Hakikat* 2 - Gerçek, gerçeklik**

Hakikî, fiilî — *Effectif* — **Edimsel**

Hakikî, vâkı — *Réel* — **Gerçek**

Hakikıye — *Réalisme* — **Gerçekçilik**

Hâkim (sıfat) — *Dominant* — **Başat**

Hâkim (isim) — *Souverain* — **Egemen**

Hal, tavır — *Mode* — **Kip**

Halâ — *Vide* — **Boşluk**

Halk — *Peuple* — **Halk***

Halk etme — *Création* — **Yaratma**

Halk ihsaiyatı — *Démographie* — **Halkdevinbilim*, demografi****

Hamle — *Elan* — **Atılım**

Hamlî — Prédicatif — **Yüklemli**

Hareket — *Mouvement* — **Devim, hareket****

Hareket taklidi — *Echopraxie* — **Yansıca, ekopraksi****

Haricî — *1 - Fixotérique, 2 - Externe* — **1 - Dışrak, 2 - Dışlak**

Haricî, gayri zatî — *Extrinsèque* — **Dışınlı**

Hariç — *Extérieur* — **Dış**

Hars — *Culture* — **Kültür**

Haruri — *Thermique* — **Isıl**

Harzemiye — *Algorithme* — **Algoritma, Horzumlu yolu**

Has — *1 - Particulier, 2 - Propre* — **1 - Özel, 2 - Öze**

Hasisa, seciye — *Caractère* — **Ira, karakter****

Hassa — *Propriété* — **Özelik**

Hassas — *Sensible* — **Duyar, duygun, duygulu**

Hassasiyet — *Sensibilité* — **Duyarlık, duygunluk**

Hasse — *Sens* — **Duyu**

Hassei selime — *Bon sens* — **Sağduyu**

Hata — *1 - Erreur, 2 - Faux* — **1 - Yanılma, 2 - Yanlış**

Hâtıra — *Mémoire, souvenir* — **Anı, angı**

Hâtıraların daveti — *Remémoration* — **Angı çağrısı**

Havf — *Phobie* — **Fobya*****

Havfi füshat — *Agoraphobie* — **Meydan korkusu. agorafobi****

Hayal — *Image* — **imge**

Hayat — *Vie* — **Dirim, hayat****

Hayat kavgası — *Lutte pour la vie* — **Yaşama uğraşı**

Hayevi — *Vital* — **Dirimsel**

Hayeviye — *Vitalisme* — **Dirimselcilik, vitalizm****

Hayır — *Bien* — **İyilik, iyi**

Hayyiz — *Etendue* — **Uzam**

Haz — *Plaisir* — **Haz***

Hedp — *Frange* — **Saçak**

Hemzaman — *1 - Synchrone, 2 - Simultané* — **1 - Eşinzaman, 2 - Zamandaş**

Hemzamani — *Synchronisme* — **Eşinzamanlık**

Hemzamanlık — *Simultanéité* — **Zamandaşlık**

Hep ve hiç prensipi — *Dictum de omni et nullo* — **Heple hiç ilkesi**

Her yerde hazır oluş — *Ubiquité* — **Heryerdelik**

Heyecan — *Emotion* — **Heyecan***

Hezali âsap — *Neurasthénie* — **Sinir argınlığı, nevrasteni****

Hezeyan — *Délire* — **Sabuklama**

Hıfız — *Conservation* — **Kalma**
Hıfzi, hâfızavi — *Mnémonique* — **Belleksel**
Hikmet — *Sagesse* — **Bilgelik**
Hilâfı ade — *Anomalie* — **Sapaklık**
Hilozoisme — *Hylozoisme* — **Hilozoizm*****
Hisbaniye — *Scepticisme* — **Şüphecilik***
Hissî — *Sensitif* — **Duysal**
Hissi hal — *Cénesthésie ou coenesthésie* — **Hal* duygusu**
Hissî hareket — *Cinésie ou cinesthésie* — **Devinduyum**
Hissi harekete müteallik — *Cinésique ou cinesthésique* — **Devinduyumsal**
Hissiyeti adaliye — *Sensations musculaires* — **Kasıl duyumlar**
Hoş — *Agréable* — **Hoş**
Hodkâm — *Egoïste* — **Bencil**
Hodkâmlık — *Egoïsme* — **Bencilik**
Hudutsuz — *Illimité* — **Sınırsız**
Hususi — *Spécial* — **Özel**
Hüküm, muhakeme — *Jugement* — **Yargı, yargılama**

Hükümet — *Gouverment* — **Hükümet***
Hükümeti agniya — *Plutocratie* — **Zenginerki**
Hükümeti amme — *Démocratie* — **Elerki, demokratlık****
Hükümeti ruhaniye — *Théocratie* — **Dincierki**
Hüküm vermek — *Juger* — **Yargılamak**
Hümanizma — *Humanisme* — **Humanizm*****
Hünsalık — *Hermaphrodisme* — **Erselik**
Hür— *Libre* — **Erkin**
Hürriyet, ihtiyar — *Liberté* — **Erkinlik**
Hüsnüniyet — *Bonne volonté* — **Sağistem**

I

Irk — *Race* — **Irk***
Irki — *Racial* — **Irksal***
Irkıyat — *Ethnologie* — **Budunbilim, etnoloji****
Istıfa — *Sélection* — **Ayıklama, ayıklanma**

İ

İbdaiye — *Créationnisme* — **Yaratımcılık**

İcabiye — *Déterminisme* — **Gerekircilik, determinizm****

İcabiyeci — *Déterministe* — **Gerekirci**

İcap — *Affirmation* — **Olumlama**

İçtimai — *Social* — **Toplumsal**

İçtimaileştirme — *Socialiser* — **Toplumlaştırma**

İçtimaiyat — *Sociologie* — **Toplumbilim, sosyoloji****

İdman, temrin — *Entraînement* — **İdman***

İdraç — *Subsomption* — **Altlama, altlanma**

İdracetmek — *Subsumer* — **Altlamak**

İdrak — *Perception* — **Algı**

İdrak etmek — *Percevoir* — **Algılamak, almak**

İdraki dakik — *Aperception* — **Tamalgı**

İfade — *Expression* — **Deyim**

İfade vasıtası — *Langage* — **Deyi**

İftikâri — *Idéel, idéal* — **Düşüncel**

İftikâriye — *Idéalisme* — **1 - İdealizm***, 2 İdeacılık*** (Eflâtun-Plotinos)**

İftikâriyet — *Idéalité* — **Düşüncellik**

İğtiyar — *Hétéronomie* — **Yaderklik**

İhlâl — *Localisation* — **Yerelleştirme, yerleştirme**

İhsai — *Statistique (sıfat)* — **Sayılamsal**

İhsaiyat — *Statistique (isim)* — **Sayılama, istatistik****

İhsas — *Sensation* — **Duyum**

İhsasi — *Sensoriel* — **Duyumsal**

İhsaslarm ihtilâtı — *Synesthésie* — **Duyum ikiliği, sinestezi****

İhsaslarm imtizacı — *Fusion des sensations* — **Duyumların kaynaşımı**

İhtisas — *Spécialisation* — **Uzlanım**

İhtibari — *Empirique* — **Görgül**

İhtibariye — *Empirisme* — **Görgücülük**

İhtibas — *Refoulement* — **İtilme**

İhtimal — *Probabilité* — **Olasılık**

İhtimalî — *Problématique* — **Belkili (Kant)**

İhtisas — *Sentiment* — **Duygu**

İhsasiye — *Sensualisme* — **Duyumculuk**

İhtimaliye — *Probabilisme* — **Olasıcılık, probabilizm****

İhtiras, iptilâ — *Passion* — **Tutku**

İhtiyar, hürriyet — *Liberté* — **Erkinlik**
İhya — *Vivification* — **Dirilme, diriltme**
İhzar — *Reproduction* — **Anıklama, anıklanma**
İktidar — *Pouvoir* — **Erk**
İktisat — *Economie* — **Tutum, ekonomi****
İktitafiye — *Eclestisme* — **Seçmecilik**
İlâ — *Sublimation* — **Yükseltme**
İlâhiyat — *Théologie* — **Tanrıbilim**
İlâhiye — *1 - Déisme, 2 - Théisme* — **1 - Yaradancılık, 2 - Tanrıcılık**
İlâl — *Causation* — **Nedenleme**
İlca — *Impulsion* — **İçtepi**
İlhat — *Athéisme* — **Tanrıtanımazlık**
İlim — *Science* — **Bilim**
İlimcilik — *Scientisme* — **Bilimcilik**
İllet — *Cause* — **Neden**
İlleti adiye — *Cause occasionnelle* — **Vesile* nedeni**
İlleti faile — *Cause efficiente* — **Etker neden**
İlli — *Causal* — **Nedensel**
İlliyet — *Causalité* — **Nedensellik**

İlmî — *Scientifique* — **Bilimsel**
İlmi ahlâk — *Ethique* — **Törebilim**
İlmi ezelî — *Préscience* — **Öncebilim**
İlmi ilâhî — *Théodicée* — **Teodise*****
İlmi kıhıf — *Phrénologie* — **Frenoloji*****
İlmi secaya — *Ethologie* — **Irabilim**
İlmi vazaif — *Déontologie* — **Ödevbilgisi, deontoloji****
İmal — *Fabrication* — **Yapılama**
İman — *Foi* — **İnan**
İmaniye — *Fidéisme* — **İnancılık**
İmkân — *1 - Possibilité, 2 - Contingence* — **1 - Olabilirlik, olanak, 2 - Olumsallık**
İmparatorluk — *Empire* — **1 - İlhanlık, 2 - İmparatorluk*****
İmtihan — *Examen* — **Sınav**
İmtihan etmek — *Examiner* — **Sınavlamak**
İnayeti rabbaniye — *Providence* — **Tanrı kayrası**
İnayeti rabbaniye mesleği — *Providentialisme* — **Kayracılık**
İnayeti rabbaniyeye ait — *Providentiel* — **Tanrı-**

kayral

İndimaci — *Immanent* — **İçkin**

İnfial — *Passion* — **Edilgi**

İnhifaz — *Dépression* — **Çökkünlük**

İnhilâli zihnî — *Désagrégation mentale* — **Zihin** dagılımı**

İnhitati — *Dépressif* — **Çökkün**

İnikâs — *1 - Réflexe, 2 - Réflexion* — **1 - Tepke, 2 - Yansıma**

İnkâr etmek — *Nier* — **Yadsımak**

İntiba — *Impression* — **İzlenim**

İntibak etme,-ettirme — *Adaptation* — **Uyma, uyarlama**

İntibakı hayati — *Consensus vital* — **Dirimsel duyuşma**

İntihabi — *Electif* — **Seçimsel**

İntihap — *1 - Election, 2 - Choix* — **1 - Seçim, 2 - Seçi**

İntikadiye — *Criticisme* — **Eleştirimcilik, kritisizm****

İntikal — *1 - Inférence, 2 - Transfert* — **1 - Çıkarsama, 2 - Geçme**

İntisar — *Diffusion* — **Yaygınlık, yayılma**
İntiza — *Dissociation* — **Çözülüm, dağılım**
İnzibat — *Discipline* — **Disiplin***
İpham — *Equivoque* — **İkircil**
İpham (Lâfızda-) — *Ambiguïté* — **İkizlilik**
İpham (Mânada-) — *Amphibologie* — **İkizanlam**
İptidai — *Primitif* — **İlkel**
İptilâ, ihtiras — *Passion* — **Tutku**
İrade — *Volonté* — **İrade***
İradei cüziye — *Libre arbitre* — **Elindelik**
İradei zaife — *Velléité* — **İstemseme**
İradi — *Volontaire* — **İradesel*, iradeli***
İradiye — *Volontarisme* — **İradecilik***
İrca — *Réduction* — **İndirgeme**
İrs, veraset — *Hérédité* — **Kalıtım, soyaçekim**
İrtibat — *Connexion* — **Bağlantı**
İrtisam — *Projection* — **İzdüşüm**
İrtiyat — *Volition* — **İstem**
İskolâstik — *Scolastique* — **İskolâstik*****
İsmiye — *Nominalisme* — **Adçılık**
İsmiyundan olan — *Nominaliste* — **Adçı**
İspat — *Preuve* — **Tanıt**

İspat etmek — *Prouver* — **Tanıtlamak**

İspatiye — *Positivisme* — **Olguculuk, pozitivizm****

İspiritizm — *Spiritisme* — **İspiritizm*****

İsterya — *Hystérie* — **İsteri*****

İstiade — *Reviviscence* — **Yeniden canlanma**

İsticlâp — *Evocation* — **Uyandırma**

İstidat — *Aptitude* — **Anıklık**

İstihale ettirmek — *Transformer* — **Şeklini değiştirmek, dönüştürmek**

İstihaliye — *Transformism* — **Dönüşümcülük, şekildeğişimcilik, transformizm****

İstihlâk — *Consommation* — **Tüketim**

İstihzar, tasavvur — *Représentation* — **Tasarım**

İstihzari — *Représentatif* — **Tasarımlı**

İstikra — *Induction* — **Tümevarım**

İstikrai — *Inductif, épagogique* — **Tümevarımsal**

İstikra yapmak — *Induire* — **Tümevarmak**

İstilâdi — *Maieutique* — **Doğurtucu**

İstilzaziye — *Hédonisme* — **Hazcılık*, hedonizm****

İstimna — *Onanisme* — **Onanizm**

İstinas — *Accoutumance* — **Yatkınlık, alışkanlık**

İstisadiye — *Eudémonisme* — **Mutçuluk, evdemonizm****

İşaret — *Signe* — **İm, işaret****

İş mektebi — *Ecole du travail* — **İş okulu**

İştiha — *Appétit* — **İştah**

İştirakiye — *Communisme* — **Kamulculuk, komunizm****

İştirak kanunu — *Loi de participation* — **Paydaşlık kanunu***

İtikat — *Croyance* — **İnanç**

İtidali mizaç — *Tempérance* — **Ilım, ölçülük**

İtikadatı bâtıla — *Préjugé* — **Peşin yargı**

İtikadetmek — *Croire* — **İnanmak**

İtiyat — *Habitude* — **Alışkanlık**

İttırat — *Rhytme* — **Ritim*****

İtticah — *Orientation* — **Yönelim**

İttifakiye — *Occasionnalisme* — **Vesilecilik***

İttisa, şümul — *Extention* — **Kaplam**

İttisai, şümuli — *Extensif* — **Kaplamlı**

İttisaiyet, şümuliyet — *Extensivité* — **Kaplamlılık**
İttisal — *Contiguité* — **Bitişiklik**
İzafet — *Relation* — **Bağıntı, görelik**
İzafi — *Relatif* — **Bağıntılı, göre**
İzafiye — *Relativisme* — **Bağıntıcılık, görecilik, relativizm****
İzafiyet — *Relativité* — **Bağıntılık, görelilik**
İzah — *Explication* — **Açıklama**
İzah etmek — *Expliquer* — **Açıklamak**
İzzetinefis — *Amour-propre* — **Onur, özsaygısı**

K

Kabîle — *Tribu* — **1 - Uruk, 2 - Boy**
Kabili akis — *Convertible* — **Evrilir**
Kabili hamil — *Prédicable* — **Yüklemleşir**
Kabili idrak — *Perceptible* — **Algılanır, alınır**
Kabili rücu — *Réversible* — **Tersinir**
Kabili tahakkuk — *Réalisable* — **Gerçekleşir**
Kabili telkin — *Suggestible* — **Telkin* edilebilir, telkinlenebilir***
Kabili temyiz — *Discernable* — **Ayırdedilir**

Kabiliyet — *Capacité* — **Yetenek, yetiklik**
Kabiliyeti ahz — *Réceptivité* — **Alırlık**
Kablelmantık — *Prélogique* — **Mantıköncesi***
Kabli — *A priori* — **Önsel, apriori****
Kabul — *Assentiment* — **Kabul***
Kabul etmek — *Assentir* — **Kabul* etmek**
Kader — *Destin, destinée* — **Alın yazısı**
Kâhil — *Adulte* — **Erişkin**
Kaide — *Règle* — **Kural, kaide****
Kaide, düstur — *Norme* — **Düzgü**
Kaidevi — *Normatif* — **Düzgüsel**
Kâinat — *1 - Univers, 2 - Cosmos* — **1 - Evren, 2 - Acun, kosmos****
Kâmil — *Parfait* — **Yetkin**
Kâmin, mekni — *Potentiel* — **Gizil, potansiyel****
Kanaat — *Conviction* — **Kanım**
Kan davası — *Vendetta* — **Kangütme**
Kan karabeti — *Cognation* — **Kandaşlık**
Kanon — *Canon* — **Kanon*****
Kanonik — *Canonique* — **Kanonsal*****
Kanun — *Loi* — **Kanun***
Kanuniyet — *Légalité* — **Kanunluluk***

Karabet — *Parenté* — **Hısımlık**

Kartel — *Cartell* — **Kartel*****

Kasdi — *Intentionnel* — **Yasanal**

Kast — *Caste* — **Kast*****

Kast, niyet — *Intention* — **Yasan, yasanlama, niyet****

Kategorik — *Catégorique* — **Kesin**

Kavmiyat — *Ethnographie* — **Budunbetim, etnografi****

Kayrevaniye — *Cyrénaïsme* — **Kirene okulu**

Kayyumiyet — *Aséité* — **Özdenlik**

Kaziye — *Proposition* — **Önerme**

Kaziyei mucibei cüziye — *Proposition particulière affirmative* — **Olumlu tikel önerme**

Kaziyei mucibei külliye — *Proposition universelle affirmative* — **Olumlu tümel önerme**

Kaziyei salibei cüziye — *Proposition particulière négative* — **Yadsılı tikel önerme**

Kaziyei salibei külliye — *Proposition universelle négative* — **Yadsılı tümel önerme**

Kelâmi — *Verbal* — **Sözül**

Kelbiye — *Cynisme* — **Kinizm*****

Kemal — *Perfection* — **Yetkinlik**

Kemali evvel — *Entéléchie* — **Entelekya*****

Kemiyet — *Quantité* — **Nicelik**

Kendini idare — *Self-government* — **Kendini yönetim**

Kendini terbiye — *Self-education* — **Kendini eğitim**

Kesafet — *Densité* — **Yoğunluk**

Kesreti ilâh mesleği — *Polythéisme* — **Çoktanrıcılık**

Kesretiye — *Pluralisme* — **Çokçuluk**

Kevni — *Cosmologique* — **Evrenbilimsel**

Kevniyat — *Cosmologie* — **Evrenbilim, kosmoloji****

Keyfiyet — *1 - Qualité, 2 - Modalité* — **1- Nitelik 2 - Kiplik**

Kıyas — *Syllogisme* — **Tasım**

Kıyasatı müselsele — *Polysyllogisme* — **Çoktasım**

Kıyası fasit — *Paralogisme* — **Paralojizm*****

Kıyası mevsulün netayiç — *Prosyllogisme* — **Öntasım**

Kıyası matvi — *Enthymème* — **Entimem*****
Kıyası mukassim — *Dilemme* — **İkilem**
Kıyası müdellel — *Epichérème* — **Epikerem*****
Kıyası mülhak — *Episyllogisme* — **Astasım**
Kıyası müselsel — *Sorite* — **Sorit*****
Kıymet — *Valeur* — **Değer**
Kıymet nazariyesi — *Axiologie* — **Değer kuramı**
Kifayet — *Suffisance* — **Yeterlik**
Kisbî — *Acquis* — **Edinilmiş, kazanılmış**
Kiyani — *Cosmogonique* — **Evrendoğumsal**
Kiyaniyat — *Cosmogonie* — **Evrendoğum, kosmogoni****
Kolleksiyon *(Bak. Mecma)*
Kronaksi — *Chronaxie* — **Kronaksi*****
Kudret — *Energie* — **Erke**
Kusur — *Défaut* — **Eksiklik, kusur**
Kusurlu — *Vicieux* — **Kusurlu**
Kuvvani — *Dynamique* — **Gürel**
Kuvvaniyet — *Dynamisme* — **Gürellik**
Kuvve — *Puissance* — **Güç**
Kuvve, meleke — *Faculté* — **Yeti**
Kuvvei mekniye — *Le potentiel* — **Gizilgüc**

Kuvvet — *Force* — **Kuvvet***
Kübra — *Majeure* — **Büyük önerme**
Külli — *Universel* — **Tümel**
Külli, umumi — *Général* — **Genel**
Külliyat — *Universaux* — **Tümeller**
Kün — *Fiat* — **Olsun**
Künh, zat — *Essence* — **Öz**

L

Lâahlâki — *Amoral* — **1 - Töredışı, 2 - Ahlâkdışı***
Lâahlâkıye — *Amoralisme* — **1 - Töredışçılık, amoralizm****, **2 - Ahlâkdışçılık*, amoralizm****
Lâedriye — *Agnosticisme* — **Bilinemezcilik, agnostisizm****
Lâene — *Non-moi* — **Bendeğil, benolmıyan**
Lâfziye — *Verbalisme* — **1 - Boşsözcülük, 2 - Ezbercilik**
Lâhza — *Instant* — **Lâhza***
Lâicabiye — *Indéterminisme* — **Yadgerekircilik**
Lâicabiyeci — *Indéterministe* — **Yadgerekirci**

Lâkaydi — *Indifférence* — **İlgisizlik**
Lâmantıki — *Alogique* — **Mantıkdışı***
Lâmise — *Tact* — **Dokunma**
Lâyenfek — *Inséparable* — **Ayrılamaz**
Lâyemutiyet — *Immortalité* — **Ölmezlik, ölümsüzlük**
Lâyetegayyer — *Immuable* — **Değişmez**
Lâyukal — *Inintelligible* — **Anlakalmaz, anlaşılmaz**
Lâyuref — *Inconnaissable* — **Bilinemez**
Lâyüfhem — *Inconcevable* — **Kavranılmaz**
Lems — *Toucher* — **Dokunum**
Liberalizm — *Libéralisme* — **Erkincilik, liberalizm****
Lil'arziye — *Géocentrique* — **Yerözekçil**
Lilbeşeriye — *Anthropocentrisme* — **İnsaniçincilik**
Lil'eneiye — *Egocentrisme* — **Beniçincilik**
Liyakat — *Mérite* — **Değim, yararlık**
Lonca — *Corporation* — **Lonca**
Lüzumu gayri müfarik — *Inhérence* — **Ayrılamazlık**

M

Maarif *(Bak. Tahsil)*

Mabader ruhi — *Métapsychique (sıfat)* — **Ruhötesi***

Mabader ruhiyat — *Métapsychique (isim)*— **Ruhötesi*, metapsişik****

Mabadet tabia — *Métaphysique* — **Fizikötesi***, **metafizik****

Mabihül kıvam — *Substrat, substratum* — **Dayanak**

Madde — *Matière* — **Özdek, madde****

Maddi — *Matériel* — **Özdeksel**

Maddiye — *Matérialisme* — **Özdekçilik, materiyalizm****

Maderî aile — *Famille maternelle* — **Analık ocak**

Madernami — *Matronymique* — **Anasanlı**

Maderşahi — *Matriarcal* — **Anaerkil**

Maderşahilik — *Matriarcat* — **Anaerki**

Mahiyet — *Entité* — **Kendilik**

Mahiyet, tabiat — *Nature* — **Doğa, tabiat****

Mahmul — *Attribut, prédicat* — **Yüklem**

Mahrumiyet — *Privation* — **Yoksunluk**

Mahsus — *Sensible* — **Duyular**

Mâkul — *Intelligible* — **Anlakalır, anlaşılır**

Makule — *Catégorie* — **Ulam, kategori****

Makûs — *Inverse* — **Ters, evrik**

Malihulya — *Mélancolie* — **Karasevda**

Malikiyet — *Possession* — **İyelik**

Malûmat — *Connaissance (1 - Kenntnis, 2 - Erkenntnis)* — **1 - Bili, 2 - Bilgi**

Malûmat, vukuf — *Notion* — **Bilgi**

Mâna — *Sens* — **Anlam**

Mânaya müteallik — *Sémantique* — **Anlamsal**

Mânevi — *Moral* — **Tinsel**

Mantık — *Logique* — **Mantık***

Mantıki — *Logique (sıfat)* —**Mantıksal*, mantıklı***

Manya — *Manie* — **Manya*****

Manzume, meslek — *Système* — **Dizge, sistem****

Marazı asabi — *Nevrose* — **Sinirce, nevroz****

Marazı ruhi — *Psychopathie* — **Ruh* hastalığı*, ruh* sayrılığı**

Marifet nazariyesi — *Epistémologie* — **Bilgi kuramı, epistemoloji****

Maşerî *(Bak. Cemî)*

Maşeriyet *(Bak. Mecmuiyet)*

Mebde, umde — *Principe* — **İlke**

Mebhasül uruk — *Raciologie* — **Irkbilim***

Mecburi, teklifî — *Obligatoire* — **Yükümlü**

Mecma, kolleksiyon — *Collection* — **Toplak**

Mecmuiyet, maşeriyet — *Collectivité* — **Ortaklaşma**

Medeniyet — *Civilisation* — **Uygarlık**

Medyum — *Médium* — **Aracı, medyum****

Mefhum — *Concept, notion* — **Kavram**

Mefhumiyet — *Conceptualisme* — **Kavramcılık, konseptualizm****

Mefkûre — *Idéal (isim)* — **Ülkü**

Mefkûrecilik — *Idéalisme* — **Ülkücülük**

Mefkûrevi — *Idéal (sıfat)* — **Ülküsel**

Mekân — *Espace* — **Uzay**

Mekni — *Latent* — **Saklı**

Mekni, kâmin — *Potentiel* — **Gizil, potansiyel****

Mektebî — *Scolaire* — **Okulsal**

Mektep — *Ecole* — **Okul**

Mektepli — *Ecolier* — **Okullu, öğrenmen**

Meleke, kuvve — *Faculté* — **Yeti**

Memlûkiyet — *Esclavage* — **Kölelik**

Menfi, sâlibe — *Négatif* — **Olumsuz, yadsılı**

Mephası âsap — *Neurologie* — **Sinirbilim, nevroloji****

Mephası esbâp — *Etiologie* — **Nedenbilim, etioloji****

Mephası gayat — *Téléologie* — **Ereklik, erekbilim, teleoloji****

Mephası marifet — *Gnoséologie* — **Bilgi kuramı**

Mephası vücuda ait — *Ontologique* — **Varlıkbilimsel**

Mephası vücut — *Ontologie* — **Varlıkbilim**

Mertebe — *Ordre* — **Sıra**

Meslek — *Profession* — **Meslek***

Meslek, manzume — *Système* — **Dizge, sistem****

Mesleki tecribiyun — *Expérimentalisme* — **Deneyselcilik**

Mesuliyet — *Responsabilité* — **Sorav**

Meşaîye — *Péripatétisme* — **Gezinmecilik, peripatetizm****

Meşrut — *Conditionné* — **Şartlanmış*, şartlı***

Mevcudiyet — *Etre, existence* — **Varlık, varolma**

Mevcudiyet hükmü — *Jugement existentiel* — **Varlık yargısı**

Mevcut — *Etre* — **Varlık**

Mevcut olmak — *Exister* — **Var olmak**

Mevsukıyet — *Certitude* — **Pekinlik**

Mevziî işaretler — *Signes locaux* — **Yerel imler**

Mevzu — *Objet, sujet* — **Konu**

Mevzua — *Postulat* — **Konut, postulat****

Meyelân — *1 - Inclination, 2 - Penchant* — **1 - Eğinim, 2 - Eğsinim**

Meyil — *Aspiration* — **Özlem**

Mezhep — *Doctrine* — **Öğreti, doktrin****

Mısdak — *Critérium* — **Ölçüt**

Mihanik — *Mécanique* — **Mekanik*****

Mihanikî — *Mécanique* — **Mekaniksel*****

Mihanizme — *Mécanisme* — **Mekanizm*****

Mikyası his — *Esthésiomètre* — **Duyumölçer**

Millet — *Nation* — **Ulus**

Millî — *National* — **Ulusal**

Milliyet — *Nationalité* — **Ulusallık**

Milliyetçilik — *Nationalisme* — **Ulusçuluk**

Misal — *Idée* — **İdea*****

Mizaç — *Tempérament* — **Yaradılış**

Monadizm — *Monadisme* — **Monatçılık*****

Monat — *Monade* — **Monat*****

Muadele — *Equation* — **Denklem**

Muadil — *Equivalent* — **Eşdeğer**

Muallim — *Instituteur, éducateur* — **Öğretmen, eğitmen**

Muallim, mürebbi — *Instructeur* — **Öğretici**

Muarref — *Défini* — **Tanımlı**

Muavaza — *Compensation* — **Ödünleme**

Muayyen — *Défini* — **Belli**

Mucibe, müspet — *Affirmatif* — **Olumlu**

Mucip göstermek — *Affirmer* — **Olumlamak**

Mucize — *Miracle* — **Tansık**

Mudil — *Complexe* — **Karmaşık**

Mudile — *Complexe (isim), complexus* — **Karmaşa**

Muhafaza — *Conservation* — **Saklama**

Muhakeme — *Raisonnement* — **Uslamlama, usa vurma**

Muhakkak — *Certain* — **Pekin**

Muhalifi kaide — *Anormal* — **Düzgüsüz**

Muharrik — *1 - Moteur, 2 - Provocateur* — **1 - Devitken, 2 - Kışkırtıcı**

Muharrik — *Le mobile* — **Dürtü**

Muhayyile — *Imagination* — **İmgelem**

Muhit — *Milieu* — **Çevre**

Muhitî — *Périphérique* — **Çevrel**

Muhtariyet — *Autonomie* — **Özerklik**

Muhtemel — *Probable* — **Olası**

Mukaddem— *Antécédent* — **Önerti**

Mukaddemat — *Prémisses* — **Öncüller**

Mukaddes — *Sacré* — **Kutsal**

Mukavele — *1 - Convention, 2 - Contrat* — **1 - Uylaşım, 2 - Sözleşim**

Mukavemet — *Nolonté* — **Direngi**

Mukayese — *Comparaison* — **Karşılaştırma**

Mukayesei ruhiye — *Psychométrie* — **Ruh* ölçümü, psikometri****

Murahik — *Adolescent* — **Yeniyetme**

Musallat fikir — *Obsession* — **Takınak**
Musanna — *Fictif* — **Yapıntı, yapıntılı**
Mûta — *Donné* — **1 - Veri, 2 - Verilmiş**
Mutabakat — *Adéquation* — **Upuygunluk**
Mutabık — *Adéquat* — **Upuygun**
Mutasavvıf — *Mystique* — **Gizemci**
Mutedil — *Tempéré* — **Ilımlı, ölçülü**
Mutlak — *Absolu* — **Saltık, mutlak****
Mutlakai âmme — *Proposition assertorique* — **Yalın önerme**
Mutlak olarak — *Absolument* — **Saltık olarak, mutlak** olarak**
Muttarit — *Normal* — **Düzgülü**
Muvafakati efal — *Synergie* — **Görevdeşlik**
Muzlim — *Obscur* — **Karanlık**
Mübdi — *Créateur, -rice* — **Yaratıcı**
Mücazat — *Punition* — **Ceza***
Mücerret — *Abstrait* — **Soyut**
Müddea — *Thèse* — **Sav, tez****
Müddet — *Durée* — **Süre**
Müdrike *(Bak. Fahime)*
Müessese — *Institution* — **Kurum**

Müessir — *Efficace* — **Etkili**
Müessiriyet — *Efficacité* — **Etkililik**
Müeyyide, teyit — *Sanction* — **Yaptırım**
Müfret, teyit — *Singulier* — **Tekil**
Müharrik — *Agitateur* — **Karıştırıcı**
Mükâfat — *Récompense* — **Mükâfat***
Mükellefiyet — *Obligation* — **Yüküm**
Mültebis *(Bak. Müphem)*
Mümarese — *Exercice* — **Alışma, alıştırma**
Mümaselet — *Similitude* — **Benzeşim**
Mümasil — *Analogue* — **Andıran**
Mümeyyiz — *Examinateur* — **Sınavman**
Mümkün — *1 - Possible, 2 - Contingent* — **2 - Olabilir, olanaklı, 2 - Olumsal**
Mümteni — *Absurde* — **Olmazlı**
Münasebet — *Corrélation* — **Bağlılaşma**
Münasebet — *Beziehung (Almanca)* — **İlişki**
Münebbih — *Excitant, stimilus* — **Uyaran**
Münekkit — *Critique* — **Eleştirmen**
Münevver — *Intellectuel* — **Aydın**
Münfail — *Passif* — **Edilgin**
Münfasıl — *Disjonctif* — **Ayrık**

Müntehalar — *Extrêmes* — **Uçlar**

Müntesık — *Coordonné* — **Düzenleşik**

Müntesir — *Diffus* — **Yaygın**

Müntesir terbiye — *Education diffuse* — **Yaygın eğitim**

Müphem — *Ambigu* — **İkizli**

Müphem, mültebis — *Confus* — **Bulanık**

Müphem tahattur — *Réminiscence* — **Anımsama**

Mürafakat — *Coïncidence* — **Düşümdeşlik**

Mürakabe — *Censure* — **Sansur*****

Mürekkep — *Composé* — **Bileşik**

Müsabaka — *Concours* — **Yarış**

Müsadere alelmatlûp — *Pétition de principe* — **Savı kanıtsamr**

Müsavat — *Egalité* — **Eşitlik**

Müsavatçılık — *Egalitarisme* — **Eşitçilik**

Müspet, mucibe, vucibi — *Affirmatif, positif* — **Olumlu**

Müspet — *Positif* — **Pozitif*** (Bilimler hakkında)**

Müstebit inzibat — *Discipline autoritaire* — **Zorgulu disiplin***

Müşabehet — *Similarité* — **Benzeşlik**

Müşagabe — *Eristique* — **Didişimcilik, eristik****

Müşahede — *Observation* — **Gözlem**

Müşahede etmek — *Observer* — **Gözlemek**

Müşahhas — *Concret* — **Somut**

Müşebbeh — *Anthropomorphe* — **İnsanbiçimi, antropomorf****

Müşebbihe — *Anthropomorphisme* — **İnsanbibiçimicilik, antropomorfizm****

Müşterek *(Bak. Âm)*

Müşterek tedrisat — *Enseignemnt collectif* — **Birlikte öğretim**

Mütalâa, tetkik — *Etude* — **Çalışma, inceleme**

Müteaddi — *Transitif* — **Geçişli**

Müteakıp — *Consécutif* — **Ardıl**

Müteal — *Transcendant* — **Aşkın**

Mütealî — *Transcendantal* — **Deneyüstü**

Mütearife — *Axiome* — **Belit**

Müteazzi terbiye — *Education organisée* — **Örgün eğitim**

Mütecanis — *Homogène* — **Bircinsten**

Mütedahil — *Subalterne* — **Altık**

Müteessir — *Affecté* — **Duygulanmış**

Mütessir olmak — *Etre affecté* — **Duygulanmak**

Müteharrik — *Mobile* — **Devingen, hareketli****

Müteharrikiyet — *Mobilité* — **Devingenlik**

Müteheyyiç — *Emotionné (ému)* — **Heyecanlanmış***

Mütekabil — *Réciproque* — **Karşılıklı**

Mütekabiliyet — *Réciprocité* — **Karşılılık**

Mütekabil tabiiyet — *Interdépendance* — **Bağımlaşım**

Mütekatti — *Discontinu* — **Kesikli**

Mütemadi — *Continu* — **Sürekli**

Mütemelmil — *Agité* — **Taşkın**

Mütemeyyiz — *Distinct* — **Seçik**

Mütemmim (isim) — *Complément* — **Tümleç**

Mütemmim (sifat) — *Complémentaire* — **Tümler**

Mütenahi — *Fini* — **Sonlu, bitimli**

Mütenakız — *Contradictoire* — **Çelişik**

Mütenavip — *Alternant, alterné* — **Almaşık**

Müterafık — *Concomitant* — **Koşa**

Müterakkip dikkat — *Attention expectante* — **Kollayıcı dikkat***

Mütesalip — *Crucial* — **Çapraz**

Müvazat — *Parallélisme* — **Koşutluk. paralellik****

Müvellidi kudret — *Sthénique* — **Dincelten**

Müzakere, tezekkür — *Délibération* — **Oylaşım**

N

Nahoş — *Désagréable* — **Hoşolmıyan**

Nakıs — *Imparfait* — **Eksik, yetkinsiz**

Nakızi müddea — *Antithèse* — **Karşısav, antitez****

Namütenahi — *Infini* — **Sonsuz, bitimsiz**

Nasfet — *Equité* — **Denkserlik**

Nass — *Dogme* — **İnak, dogma****

Nassi — *Dogmatique* — **İnaksal, dogmatik****

Nassiye — *Dogmatisme* — **İnakçılık, dogmatizm****

Natamamiyet hisleri — *Sentiments d'incomplétude* — **Eksiklik duyguları**

Nazar — *Spéculation* — **Kurgu**

Nazari — *1 - Théorique, 2 - Spéculatif* — **1 - Kuramsal, 2 - Kurgul**

Nazariye — *Théorie* — **Kuram**

Nefi — *Intérêt* — **Çıkar**

Nefî — *Utilitaire* — **Faydacıl***

Nefiy — *Négation* — **Yadsıma**

Nef'iye — *Utilitarisme* — **Faydacılık***

Nefreti teceddüt — *Misonéisme* — **Yenilik korkusu**

Nehiy — *Inhibition* — **Ket vurma, tutma**

Nema — *Croissance* — **Büyüme**

Netice — *1 - Conséquence, 2 - Effet* — **1 - Sonurgu, 2 - Netice***

Neticei istidlâl — *Conclusion* — **Vargı**

Nevi — *Espèce* — **Tür**

Nevî — *Spécifique* — **Özgül, türsel**

Nevilerin sabitliği — *Fixisme, fixité des espèces* — **Saptanımcılık, türlerin saptanımı**

Neviyet — *Spécificité* — **Özgüllük, türsellik**

Nevmi sınai — *Hypnose* — **Hipnoz*****

Nikâhı haricî — *Exogamie* — **Dışardan evlenme**

Nikbinlik — *Optimisme* — **İyimserlik**

Nispet — *Rapport* — **Oran**

Niyet, kast — *Intention* — **Niyet**, yasan, yasanlama**

Nizam — *Ordre* — **Düzen**

Nuasi haller — *Etats hypnagogiques* — **Imızganma halleri***

Numen — *Noumène* — **Numen*****

Numene mensup — *Nouménal* — **Numensel**

O

Oligarşi — *Oligarchie* — **Takım erki, oligarşi****

Otizm — *Autisme* — **İçekapanış, otizm****

Oyun — *Jeu* — **Oyun**

O

Ölçü üzerine mektep — *Ecole sur mesure* — **Ölçülü okul**

Örfü âdet — *Coutume* — **Âdet***

P

Paranoya — *Paranoia* — **Paranoya*****

Parça — *Segment* — **Parça**
Pederî aile — *Famille paternelle* — **Babalık ocak**
Pederşahi — *Patriarcal* — **Ataerkil**
Pederşahilik — *Patriarcat* — **Ataerki**
Peszinde — *Survivance, survivant* — **Artakalan**
Pironiye — *Pyrrhonisme* — **Pironculuk**
Politeknik — *Polytechnique* — **Politeknik*****
Pragmatik — *Pragmatique* — **Pragmacı*****
Pragmatizm — *Pragmatisme* — **Pragmacılık*****
Psikofizik — *Psychophysique* — **1 - Fizik*** ruhbilim*, 2 - Ruhsal*-fiziksel*****
Psikoz — *Psychose* — **Psikoz*****

R

Rabıta — *Copule* — **Koşaç**
Referendum — *Référendum* — **Tümdanış hakkı***
Rekabet — *Concurrence* — **Yarışma**
Remz — *Symbole* — **Simge, sembol****
Remzî — *Symbolique* — **Simgesel**
Reşit — *Majeur* — **Ergin**

Revak — *Stoa* — **İstoa*****

Revakıye — *Stoïcisme* — **İstoacılık*****

Rey — *Opinion* — **Oy**

Reyiâm — *Plébiscite* — **Tümdanış**

Rezilet — *Vice* — **Yerginlik**

Rıza — *Consentement* — **Onaşma**

Rici — *1 - Régressif, 2 - Rétrograde* — **1 - Gerilek, 2 - Gerigiden**

Ruh — *1 - Ame, 2 - Esprit (Geist)* — **1 - Çan, ruh**, 2 - Tin**

Ruhi — *Psychique* — **Ruhsal***

Ruh inhitatı — *Psycholepsie* — **Ruh* düşümü**

Ruhiye — *Spiritualisme* — **Tinselcilik, spiritualizm****

Ruhiyat — *Psychologie* — **Ruhbilim***

Ruhiyata müteallik — *Psychologique* — **Ruhbilimsel***

Ruhiyatçılık — *Psychologisme* — **Ruhbilimcilik***

Ruhiyet — *Psychisme* — **Ruhsallık***

Rücu — *1 - Régression, 2 - Récurrence* — **1 - Gerileme, 2 - Kayıtım**

Rüya — *Rêve* — **Düş**
Rüyaya ait — *Onirique* — **Düşsel**
Rüyet fillâh — *Vision en Dieu* — **Tanrıda görme**

S

Saadet — *Bonheur* — **Mut**
Saadeti uzma — *Béatitude* — **Üsmut**
Sade — *Simple* — **Yalın**
Sadizm — *Sadisme* — **Sadizm**
Sadme-heyecan — *Emotion-choc* — **Sarsma heyecan***
Saf, sırf — *Pur* — **Arı, salt**
Safdillik — *Crédulité* — **Kanağanlık**
Safsata — *Sophisme* — **Bilgicilik, sofizm****
Saha — *Champs* — **Alan**
Sahih — *1 - Exact, 2 - Juste, 3 - Vrai* — **1 - Sağın, 2, 3 - Doğru**
Saik — *Motif* — **Güdü**
Sakin — *Statique* — **Dural**
Sâlibe, menfi — *Négatif* — **Yadsılı, olumsuz**
Samimî — *Intime* — **İçten, içeği**

Sanat — *Art* — **Sanat***

Sanat, sanaat — *Métier* — **Zanaat**

Sanatkâr — *Artiste* — **Sanatçı***

Sanatkârane — *Artistique* — **Sanatça*, sanatlı***

Sanayi — *Industrie* — **Uran**

Sanayii nefise — *Beaux-arts* — **Güzel sanatlar***

Sanem — *Idole* — **Put**

Sani — *Second, deuxième* — **İkinci**

Sânii kâinat — *Démiurge* — **Epikten, demiurgos****

Sarahat — *Précision* — **Belginlik**

Sarih — *1 - Explicite, 2 - Précis,* — **1 - Belirtik, 2. Belgin**

Sây, amel — *Travail* — **İş, emek**

Sayruret — *Devenir* — **Olu**

Sebebiyet vermek — *Causer* — **Nedenlemek**

Sebep — *Raison* — **Sebep***

Seciye, hasisa — *Caractère* — **Ira, karakter****

Sembolizm — *Symbolisme* — **Simgecilik, simgelik, sembolizm****

Sem'î — *Auditif* — **İşitsel**

Sem'î mülevven — *Audition colorée* — **Renkli**

işitme

Semiye — *Clan* — **Klân**, sop**

Serbest meslekler — *Professions libérales* — **Erkin meslekler***

Sermaye — *Capital* — **Anamal**

Sermayecilik — *Capitalisme* — **Anamalcılık, kapitalizm****

Sermediyet — *Eternité* — **İlksizlik**

Servet — *Richesse* — **Zenginlik, varlık**

Seviye — *Niveau* — **Seviye***

Sevki tabiî, garize — *Instinct* — **İçgüdü**

Seyr filmenam — *Somnambulisme* — **Uyurgezerlik**

Sıdk — *Véracité* — **Doğruculuk**

Sıfat — *Attribut* — **San**

Sıhhat — *Justesse* — **Doğruluk**

Sıhrî karabet — *Agnation* — **Kayınlık**

Sınıf — *Classe* — **Sınıf***

Sır — *Mystère* — **Gizem**

Sınıf *(Bak. Sınıf)*

Sihir — *Magie* — **Bağı**

Silsile — *Série* — **Sıra, seri****

Silsilei meratip — *Hiérarchie* — **Koram, hiyerarşi****

Sindika — *Syndicat* — **Sindika*****

Sindikalizm — *Syndicalisme* — **Sindikacılık*****

Siyasi — *Politique* — **Siyasal**

Sosyalizm — *Socialisme* — **Toplumculuk, sosyalizm****

Sudur — *Emanation* — **Türüm**

Sudur etmek — *Emaner* — **Türümek**

Suğra — *Mineure* — **Küçük önerme**

Suubeti telâffuz — *Anarthrie* — **Dil tutukluğu, anartri****

Suret — *Forme* — **Şekil, biçim**

Sünai — *Secondaire* — **İkincil**

Sünaiye — *Dualisme* — **İkicilik**

Sünaiyeci — *Dualiste* — **İkici**

Sürur — *Joie* — **Sevinç**

Sürü insiyakı — *Instinct grégaire* — **Sürü içgüdüsü**

Ş

Şahadet — *Temoignage* — **Tanıklık**

Şahıs — *Personne* — **Kişi**
Şahsi — *Personnel* — **Kişisel**
Şahsiyet — *Personnalité* — **Kişilik**
Şart — *Condition* — **Şart***
Şarti — *Hypothétique, conditionnel* — **Şartlı***
Şecaat — *Courage* — **Yüreklilik**
Şeci — *Courageux* — **Yürekli**
Şefkat — *Charité* — **Yarlık**
Şekil — *Figure* — **1 - Beti, 2 - Şekil (Mantıkta)**
Şekliyat — *Morphologie* — **Şekilbilim, morfoloji****
Şekliye — *Formalisme* — **Şekilcilik**
Şema — *Schéma* — **Şema*****
Şemmî — *Olfactif* — **1 - Kokusal, 2 - Koku alan**
Şer — *Mal* — **Kötülük, kötü**
Şevku teheyyüç — *Enthousiasme* — **Coşku**
Şey — *1 - Chose, 2 - Objet* — **1 - Şey, 2 - Nesne**
Şeyî, afaki — *Objectif* — **Nesnel**
Şiddi — *Intensif* — **Yeğin**
Şiddet — *Intensité* — **Yeğinlik**

Şiddeti havas — *Acuité sensorielle* — **Duyum keskinliği**

Şuur — *Conscience* — **Bilinç**

Şuur nüvesi — *Foyer de la conscience* — **Bilinç linç çevresi**

Şuurlu — *Conscient* — **Bilinçli**

Şuur nüvsi — *Foyer de la conscience* — **Bilinç ocağı**

Şümul, ittisa — *Extention* — **Kaplam**

Şümuli, ittisai — *Extensif* — **Kaplamlı**

Şümuliyet, ittisaiyet — *Extensivité* — **Kaplamlılık**

Şüphe — *Doute* — **Şüphe***

T

Taabı zihnî — *Fatigue intellectuelle* — **Zihin** yorgunluğu**

Taap — *Fatigue* — **Yorgunluk**

Tababeti ruhiye — *Psychiatrie* — **Ruh* hekimliği**

Tab'aniye — *Naturisme* — **Doğacılık**

Tabi — *Subordonné* — **Altasıralı**

Tabiat, mahiyet — *Nature* — **Doğa, tabiat****

Tabii — *Naturel* — **Doğal**

Tabiiye — *Naturalisme* — **Doğalcılık**

Tabu — *Tabou* — **Tabu**, tekinsiz**

Tadat — *Enumération* — **Sayma**

Tafahhus — *Investigation* — **Derinaraştırma**

Tagayyür — *Mutation* — **Değşinim**

Tahaddüsi — *Intuitif* — **Sezgili, sezgisel**

Tahaffuz — *Conservation* — **Korunma**

Tahakkuk etme, -ettirme — *Réalisation* — **Gerçekleşme, gerçekleştirme**

Tahakkuk ettirmek — *Réaliser* — **Gerçekleştirmek**

Tahalüf — *Différenciation* — **Ayrımlaşma**

Taharrükiyet — *Motilité* — **Devinirlik**

Tahassül — *Reproduction* — **Üreme, üretme**

Tahayyül — *Imagination* — **İmgeleme**

Tahayyül etmek — *Imaginer* — **İmgelemek**

Tahdidî — *Limitatif* — **Sınırlayıcı**

Tahkikat *Enquête* — **Soruşturma**

Tahlil — *Analyse* — **Çözümleme**

Tahlil etmek — *Analyser* — **Çözümlemek**

Tahlilî — *Analytique* — **Çözümsel**

Tahlili ruhi — *Psychanalyse* — **Psikanaliz*****

Tahrikât — *Provocation* — **Kışkırtı**

Tahsil, maarif — *Instruction* — **Öğrenim, öğretim**

Tahteşşuur (isim) — *Le subconscient* — **Altbilinç**

Tahteşşuur (sıfat) — *Subconscient* — **Altbilinçsel**

Tahtı mütezat — *Subcontraire* — **Altkarşıt**

Taklidi kelâm — *Echolalie* — **Yankıca, ekolali****

Taklit — *Imitation* — **Taklit***

Takribî — *Approximatif* — **Yaklaştırma**

Takribiyet — *Approximation* — **Yaklaştırım**

Taksim — *Division* — **Bölme**

Taksimi âmal — *Division du travail* — **İş bölümü**

Taksimi müsenna — *Dichotomie* — **İkili bölü**

Tali had — *Conséquent (isim)* — **Sonurtu**

Talil — *Déduction* — **Tümdengelim**

Talil yapmak — *Déduire* — **Tümden getirmek**

Talim etmek — *Instruire* — **Öğretmek**

Talimî — *Didactique* — **Öğretsel**

Talim heyeti — *Corps enseignant* — **Öğretim kurulu**

Tamamlama — *Intégration* — **Tamamlama**

Tamim — *Généralisation* — **Genelleme**

Tanıma — *Reconnaissance* — **Tanıma**

Tarif — *Définition* — **Tanım, tanımlama**

Tarif etmek — *Définir* — **Tanımlamak**

Tarz — *Procédé* — **Yol**

Tasavvuf — *Mysticisme* — **Gizemcilik, mistisizm****

Tasavvufi — *Mystique* — **Gizemsel**

Tasavvur, istihzar — *Représentation* — **Oruntama**

Taavvur etmek — *Représenter* — **Tasarımlamak**

Tasavvuru sazeç — *Appréhension* — **İlksezi**

Tasni — *Fiction* — **Yapıntı**

Tasnif — *Classification* — **Sınıflama***

Tasvir, tavsif — *Description* — **Betimleme, betim**

Tasvir etmek — *Décrire* — **Betimlemek**

Tasvirî — *Descriptif* — **Betimsel**

Tav'iyet — *Spontanéité* — **İçindelik, kendili-**

ğindenlik

Tavır, hal — *Mode* — **Kip**

Tav'i, binefsihi — *Spontané* — **Kendiliğinden, içinden**

Tavizî — *Commutatif* — **Ödünlü**

Tavrü hareket — *Conduite* — **Gidiş**

Tavsif, tasvir — *Description* — **Betim, betimleme**

Tayin — *Détermination* — **Belirleme, gerektirim, sınırlama**

Tayin etmek — *Déterminer* — **Belirlemek, gerektirmek, sınırlamak**

Tayinî — *Déterminatif* — **Belirliyen**

Tayini cihet — *Orientation* — **Yöneltim**

Tazammun — *1 - Compréhension, 2 - Implication* — **1 - İçlem, 2 - İçerme**

Tazammun etmek — *Impliquer* — **İçermek**

Tazyik — *Contrainte* — **Baskı**

Teamül — *Usage* — **Kullanım**

Tebdili şekil — *Transformation* — **Şekildeğişimi, dönüşüm**

Tebellür — *Cristallisation* — **Billûrlaşma**

Tebenni — *Adoption* — **Evlâdedinme**
Tecazüp — *Sympathie* — **Duygudaşlık**
Tecribî — *Experimental* — **Deneysel**
Tecridetmek — *Abstraire* — **Soyutlamak**
Tecrip — *Expérimentation* — **Deneyim**
Tecrit — *Abstraction* — **Soyutlama**
Tecrübe — *Expérience* — **Deney**
Tedai — *Association* — **Çağrışım**
Tedemmuğ — *Cérébration* — **1 - Beyin edisi, 2 - Beyinleşme**
Tedrip — *Dressage* — **Yetiştirim**
Tedrisat — *Enseignement* — **Öğretim**
Tedrisatın ferdileştirilmesi — *Individualisation de l'enseignement* — **Öğretimin bireyleştirilmesi**
Tedris etmek — *Enseigner* — **Öğretmek**
Tedris şubeleri — *Branches d'enseignement* — **Öğretim kolları**
Teemmül — *Réflexion* — **Düşünme**
Teemmül etmek — *Réfléchir* — **Düşünmek**
Teemmüli — *Réfléchi* — **Düşünceli**
Teessür — *Affection* — **Duygulanım**

Teessüri — *Affectif* — **Duygusal**
Teessüriyet — *Affectivité* — **Duygululuk**
Tefazuli — *Différentiel* — **Ayrımsal**
Tefehhüm — *Compréhension* — **Anlama**
Tefekkür — *Pensée* — **Düşünme**
Tefkir — *Idéation* — **Düşünceleme**
Tefrid — *Individuation* — **Bireyleme**
Tehaddüs — *Intuition* — **Sezgi**
Tehaddüsiye — *Intuitionnisme* — **Sezgicilik**
Tehalüf — *Variation* — **Değişim**
Teheyyüci — *Emotif* — **Heyecanlı***
Teheyyüç kabiliyeti — *Emotivité* — **Heyecanlılık***
Tekabül — *Correspondance (Zuordnung)* — **Uygu**
Tekabül, tezat — *Opposition* — **Karşı olma, karşıolum**
Tekâfül — *Solidarité* — **Dayanışma**
Tekâmül — *Evolution* — **Evrim**
Tekâmül etmek — *Evoluer* — **Evrimlenmek**
Tekâmüliye — *Evolutionnisme* — **Evrimcilik**
Tekevvün — *Génèse* — **Oluş**

Tekevvüni — *Génétique* — **Oluşul**

Tekevvünü evvel — *Préformation* — **Önoluşum**

Teklifî, mecburi — *Obligatoire* — **Yükümlü**

Tekriri merdut — *Tautologie* — **Geneleme**

Telâkki — *Conception (Begriffsbildung)* — **Kavrayış, tasarlayış**

Telepatya — *Télépathie* — **Uzaduyum, telepati****

Telkin — *Suggestion* — **Telkin***

Telkin binefsihi — *Auto-suggestion* — **Kendine telkin***

Telkin etmek — *Suggérer* — **Telkin* etmek, telkinlemek***

Telkin kabiliyeti — *Suggestibilité* — **Telkin* anıklığı**

Temadi — *Continuité* — **Süreklilik**

Temayül — *Tendance* — **Yönseme**

Temellül — *Agitation* — **Taşkınlık, kargaşa**

Temrin, idman — *Entraînement* — **İdman***

Temsil — *1 - Analogie, 2 - Assimilation* — **1 - Andırma, andırış, 2 - Özümleme**

Temyiz etmek — *Discerner* — **Ayırdetmek**

Temyiz müddeti — *Temps de discernement* — **Ayırt zamanı**

Tenakuz — *Contradiction* — **Çelişme**

Tenakür — *Antipathie* — **Karşıtduygu, antipati****

Tenasuh — *Métempsychose* — **Ruhgöçü*, ruh* sıçraması**

Tenasüp — *Proportion* — **Orantı**

Tenbih, tenebbüh — *Excitation* — **Uyarım**

Tenebbüh kabiliyeti — *Excitabilité* — **Uyarılganlık**

Tenkidî — *Critique* — **Eleştirimsel**

Tenkit — *La critique* — **Eleştirim**

Tenkit etmek — *Critiquer* — **Eleştirmek**

Tenvim — *Hypnotisme* — **Hipnotizm*****

Terafuk — *Concomitance* — **Koşalık**

Terafuk etmek — *Coïncider* — **Düşümdeşmek**

Terakki — *Progrès* — **İlerleme**

Terbiye — *Education* — **Eğitim**

Terbiyeci — *Pédagogue* — **Eğitken**

Terbiyevi — *1 - Educatif, 2 - Pédagogique* — **1 -**

Eğitimli, 2 - Eğitsel

Terdit — *Alternative* — **Almaş**

Tereddi — *Dégénérescence* — **Soysuzlaşma**

Terekküp — *Composition* — **Bileşim**

Terkibî — *Synthétique* — **Bireşimsel**

Terkip — *Synthèse* — **Bireşim, sentez****

Tersimî — *Graphique (sıfat)* — **Çizgeli**

Tesadüf — *Hasard* — **Tesadüf***

Tesadüm — *Conflit* — **Çatışma**

Tesamuh — *Tolérance* — **Hoşgörü**

Tesanüdiye — *Solidarisme* — **Dayanışçılık, solidarizm****

Tesavii nakîzeyn — *Antinomie* — **Çatışkı**

Tesciye etmek — *Caractériser* — **Iralamak**

Tesir, eser — *Effet* — **Etki**

Tesir, fiil — *Action* — **Etki, eylem**

Tesir etmek — *Affecter* — **Duygulamak**

Tesir hasıl etmek — *Impressionner* — **İzlendirmek**

Tespiti hâtırat — *Fixation des souvenirs* — **Anıların saptanımı**

Test — *Test* — **Test*****

Tesvîri mahmul — *Quantification de prédicat* — **Yüklemin niceletimi**

Teşabüh — *Ressemblance* — **Benzerlik**

Teşarük — *Association* — **Ortaşım**

Teşarükiye — *Associationnisme* — **Çağrışımcılık**

Teşehhi — *Appétition* — **İştahlanma**

Teşekkül — *Formation* — **1 - Oluşum, 2 - Yoğurum**

Teşevvüşü kelimat — *Paraphasie* — **Kelime* karışıklığı, parafazi****

Teşevvüşü tahattur — *Paramnésie* — **Bellek karışıklığı**

Teşevvüşü teheyyüci — *Ictus emotif* — **Heyecan* çarpısı**

Teşevvüşü zihnî — *Obnubilation mentale, confusion mentale* — **Zihin** bulanıklığı**

Teşhir — *Exhibition* — **Utaçım**

Teşkilâtlandırmak — *Organiser* — **Örgenlemek**

Teşriki mesai — *1 - Collaboration, 2 - Coopération* — **1 - El birliği, 2 - İş birliği**

Teşriki mesai etmek — *Coopérer* — **İşbir etmek**

Tetemmümü hâtırat kanunu — *Loi de rédintégra-*

tion — **Tümceleme kanunu***

Tetkik, mütalâa — *Etude* — **İnceleme, çalışma**

Tevafuk usulü — *Méthode de concordance* — **Uygunluk yöntemi**

Tevazüniyet — *Statique* — **İstatik*** (isim)**

Tevellüdat — *Natalité* — **Doğarlık, doğum**

Tevettür — *Tension* — **Gerilim, gerilme**

Tevziî adalet — *Justice distributive* — **Üleştirimli tüze**

Teyit, müeyyide — *Sanction* — **Yaptırım**

Tezat — *Contraste, contrariété* — **Karşıtlık**

Tezat, tekabül — *Opposition* — **Karşıolum, karşı olma**

Tezaufu şahsiyet — *Dédoublement de la personnalité* — **Benlik ikileşmesi**

Tezekkür, müzakere — *Délibération* — **Oylaşım**

Tezekküri — *Délibératif* — **Oylaşık**

Totem — *Totem* — **Ongun, totem****

Tropizm — *Tropisme* — **Doğrulum, tropizm****

Troplar — *Tropes* — **Toplar*****

Trust — *Trust* — **Trust*****

U

Uknum — *Hypostase* — **Hipostaz*****

Ulûmu nefsaniye — *Sciences noologiques* — **Nooslu k*** bilimler**

Ulvi — *Sublime* — **Yüce**

Ulviyet — *Sublime* — **Yücelik**

Umde, mebde — *Principe* — **İlke**

Umumi, külli — *Général* — **Genel**

Unsur — *Elément* — **Öğe**

Unsuri — *Elémentaire* — **Öğesel**

Usul — *Méthode* — **Yöntem, metot****

Usuliyat — *Méthodologie* — **Yöntembilim, metodoloji****

Uzuv — *Organe* — **Örgen, organ****

Uzvaniye — *Organicisme* — **Örgencilik**

Uzvi — *Organique* — **Örgensel**

Uzviyet — *Organisme* — **Örgenlik**

Ü

Üç halet kanunu — *Loi des trois états* — **Üç hal* kanunu***

Üf'ule — *Fonction* — **Görev, işlev**
Üfulevi terbiye — *Education fonctionnelle* — **Görevsel (işlevsel) eğitim**
Ütopik — *Utopique* — **Utopyalık*****
Ütopist — *Utopiste* — **Utopyacı*****
Ütopya — *Utopie* — **Utopya*****

V

Vâcip — *Nécessaire* — **Zorunlu**
Vahdaniye — *Monothétisme* — **Tektanrıcılık**
Vahdet — *Unité* — **1 - Birlik, 2 - Birim**
Vahdeti fikir — *Monoïdéisme* — **Tekdüşüncelik**
Vahdetiye — *Monisme* — **Bircilik, monizm****
Vâhidiyet — *Unicité* — **Teklik**
Vahidül mâna — *Univoque* — **Tekanlamlı**
Vahşet — *Sauvagerie* — **Yabanıllık**
Vaka — *Evénement* — **Olam, olay**
Vakıa — *Fait* — **Olgu**
Vâkı *(Bak. Hakiki)*
Vasat — *Médium, milieu* — **Orta**
Vasfı mümeyyiz — *Caractéristique* — **Iralıyan**
Vasıta — *Moyen (isim)* — **Araç**

Vaz — *Attitude* — **Duruş**
Vazıh — *Clair* — **Açık**
Vazife — *Devoir* — **Ödev**
Veca *(Bak. Elem)*
Vect — *Extase* — **Esirme**
Vehbî — *Inné* — **Doğuştan**
Vehbiye — *Innéisme* — **Doğuştancılık**
Vehmi havas — *Illusion* — **Yanılsama**
Velâyet — *Autorité* — **Yetke**
Veraset, irs — *Hérédité* — **Soyaçekim, kalıtım**
Vesile — *Occasion* — **Vesile***
Vetire — *Processus* — **Süreç**
Vicdan — *Conscience* — **Bulunç, vicdan****
Vicdanlı — *Consciencieux* — **Bulunçlu, vicdanlı****
Vilâdi — *Congénital* — **Anadan doğma**
Vukuf — *Savoir* — **Bilme**
Vukuf, malûmat — *Notion* — **Bilgi**
Vücubi, müspet — *Positif* — **Olumlu**
Vücudiye — *Panthéisme* — **Kamutanrıcılık, panteizm****
Vücut — *Existence, être* — **Varlık**

Y

Yakîn — *Certitude* — **Kesin bilgi**

Yegâne — *Unique* — **Tek, biricik**

Yeniden terbiye — *Rééducation* — **Yeniden eğitim**

Z

Zadegânlık — *Aristocratie* — **Beyerki, aristokratlık****

Zaman — *Temps* — **Zaman**

Zan — *Opinion* — **Sanı**

Zannü tahmin — *Conjecture* — **Sanı**

Zaruret — *Necessité* — **Zorunluluk**

Zaruriyei mutlaka — *Apodictique* — **Zorunlu**

Zat — *Sujet* — **Özne**

Zat, künh — *Essence* — **Öz**

Zatî *(Bak. Deruni)*

Zatülcinseyn — *Bisexué* — **İkicinslikli***

Zatülharekiyet — *Automatisme* — **Özdevim, otomatizm****

Zekâ — *Intelligence* — **Anlak, zekâ****

Zeki — *Intelligent* — **Anlaklı, anlayışlı**

Zımni — *Implicite* — **İçerik**

Zıt — *Contraire* — **Karşıt**

Zıyaı elem — *Analgie, analgésie* — **Acı yitimi, analjesi****

Zıyaı hafıza — *Amnésie* — **Bellek yitimi**

Zıyaı his — *Anesthésie* — **Duyum yitimi, anestezi****

Zıyaı kelâm — *Aphasie* — **Söz yitimi, afazi****

Zıyaı kıraat — *Alexie, cécité verbale* — **Okuma yitimi, aleksi****

Zıyaı savt — *Aphonie* — **Ses yitimi, afoni****

Zıyaı şahsiyet — *Dépersonnalisation* — **Benlik yitimi**

Zıyaı tahrir — *Agraphie* — **Yazma yitimi, agrafi****

Zihin — *Esprit (Mind)* — **An, anlık, zihin****

Zihin seviyesi — *Niveau mentale* — **Zihin** seviyesi***

Zihnî — *1 - Intellectuel, 2 - Mental* — **1 - Anlıksal, 2 - Ansal, zihin**...i**

Zihniye — *Intellectualisme* — **Anlıkçılık**

Zihniyet — *Mentalité* — **Anlayış**

Zühdiye — *1 - Ascétisme, 2 - Piétisme* — **1 - Çilecilik, 2 - Piyetizm*****

FELSEFE TERİMLERİ

Fransızca - Osmanlıca - Türkçe

TELSEFE TERIMLERI

Fransizca - Osmanlica - Turkce

A

Aberration — Dalâl — **Sapmç**

Aboulie — Fıkdanı irade — **İrade* yitimi, abuli****

Absolu — Mutlak — **Satlık, mutlak****

Absolument — Mutlak olarak — **Saltık olarak mutlak** olarak**

Abstraction — Tecrit — **Soyutlama**

Abstraire — Tecridetmek — **Soyutlamak**

Abstrait — Mücerret — **Soyut**

Absurde — 1 - Abes, 2 - Mümteni — **1 - Saçma, 2 — Olmazlı**

Absurdité — ... — **1 - Saçmalık, 2 - Olmazlık**

Académie — 1 - Encümeni daniş, 2 — Akademya (Eflâtun mektebi) — **1 - Bilimtay, akademi**, 2 - Akademya*****

Accident — Araz — **İlinek**

Accidentel — Arazî — **İlinekli**

Accoutumance — İstinas — **Yatkınlık, alışkan-**

lık

Achromatopsie — Amâyı elvan — **Renk körlüğü, akromatopsi****

Acquis — Kisbî — **Kazanılmış, edinilmiş**

Acte — Fiil, amel — **Edim**

Actif — Faal — **Etkin**

Action — Fiil, tesir — **Eylem, etki**

Activisme — Fiiliye — **Etkincilik, aktivizm****

Activité — Failiyet, faaliyet — **Etkinlik**

Actuel — Bilfiil, fiilî — **Edimsel**

Acuité sensorielle — Şiddeti havas — **Duyum keskinliği**

Adaptation — İntibak etme, -ettirme — **Uyma, uyarlama**

Adéquat — Mutabık — **Upuygun**

Adéquation — Mutabakat — **Upuygunluk**

Adolescent — Murahik — **Yeniyetme**

Adoption — Tebenni — **Evlâdedinme**

Adulte — Kâhil — **Erişkin**

Adventice — Ârızi — **Dıştan**

Affecté — Müteessir — **Duygulanmış**

Affecté (Etre-) — **Müteessir olmak — Duygulan-**

mak

Affecter — Tesir etmek — **Duygulamak**

Affectif — Teessüri — **Duygusal**

Affection — Teessür — **Duygulanım**

Affectivité — Teessüriyet — **Duygululuk**

Affirmatif — Mucibe, müspet — **Olumlu**

Affirmation — İcap — **Olumlama**

Affirmer — Mucip göstermek — **Olumlamak**

A fortiori — Bitarik-il evlâ — **Haydi haydi, afortiori****

Agent — Âmil — **Etken**

Agitateur — Müharrik — **Karıştırıcı**

Agitation — Temellül — **Taşkınlık, kargaşa**

Agité — Mütemelmil — **Taşkın**

Agnation — Sıhri karabet — **Kaymlık**

Agnosie — Fıkdanı marifeti hissiye — **Tanısızlık, agnosi****

Agnosticisme — Lâedriye — **Bilinemezcilik, agnostisizm****

Agoraphobie — Havfi füshat — **Meydan korkusu, agorafobi****

Agraphie — Zıyaı tahrir — **Yazma yitimi, ag-**

rafi**

Agréable — Hoş — **Hoş**

Agrégat — ... — **Katışmaç**

Alexie, cécité verbale — Zıyaı kıraat — **Okuma yitimi, aleksi****

Algorithme — Harzemiye — **Algoritma, Horzumlu yolu**

Alogique — Lâmantıkî — **Mantıkdışı***

Alternant, alterné — Mütenavip — **Almaşık**

Alternative — Terdit — **Almaş**

Altruisme — Diğerkâmlık — **Özgecilik**

Altruiste — Diğerkâm — **Özgeci**

Ambidextrie — ... — **İkiel yeteneği**

Ambigu — Müphem — **İkizli**

Ambiguïté — İpham (Lâfızda-) — **İkizlilik**

Âme — Ruh — **1 - Ruh*, 2 - Can**

Amnésie — Zıyaı hâfıza — **Bellek yitimi**

Amoral — Lâahlâkî — **1 - Töredışı, 2 - Ahlâkdışı***

Amoralisme — Lâahlâkiye — **1 - Töredışçılık amoralizm**, 2 - Ahlâkdışçılık*, amoralizm****

Amorphe — Bişekil — **Şekilsiz**

Amour — Aşk — **Sevgi, aşk****

Amour-propre — İzzeti nefs — **Onur, özsaygısı**

Amphibologie — İpham (Mânada-) — **İkizanlam**

Analgésie, analgie — Zıyaı elem — **Acı yitimi, analjesi****

Analogie — Temsil — **Andırma, andırış**

Analogue — Mümasil — **Andıran**

Analyse — Tahlil — **Çözümleme**

Analyser — Tahlil etmek — **Çözümlemek**

Analytique — Tahlilî — **Çözümsel**

Anarchie — Fevza — **Erksizlik, başsızlık, anarşi****

Anarthrie — Suubeti telâffuz — **Dil tutukluğu, anartri****

Anesthésie — Zıyaı his — **Duyum yitimi, anestesi****

Animisme —Ervahiye— **Canlıcılık, animizm****

Anomalie — Hilâfı ade — **Sapaklık**

Anomie — ... — **Nomsuzluk**

Anormal — Muhalifi kaide — **Düzgüsüz**

Anschauung — ... — **Görüş**

Antécédent — Mukaddem — **Önerti**

Anthropocentrisme — Lilbeşeriye — **İnsaniçincilik**

Anthropologie — Beşeriyat — **İnsanbilim, antropoloji****

Anthropomorphe — Müşebbeh — **İnsanbiçimi, antropomorf****

Anthropomorphisme — Müşebbihe — **İnsanbiçimicilik, antropomorfizm****

Antinomie — Tesavii nakîzeyn — **Çatışkı**

Antipathie — Tenakür — **Karşıtduygu, antipati****

Antithèse — Nakîzi müddea — **Karşısav, antitez****

Apathie — Fıkdanı hassasiyet — **Duyumsamazlık**

Aperception — İdraki dakik — **Tamalgı**

Aphasie — Zıyaı kelâm — **Söz yitimi, afazı****

Aphonie — Zıyaı savt — **Ses yitimi, afoni****

Apodictique — Zaruriyei mutlaka — **Zorunlu**

Aporie — Gayrı kabili hal mesele — **Çıkmazlık**

A posteriori — Bâdi — **Sonsal, aposteriori****

Appétit — İştiha — **İştah**
Appétition — Teşehhi — **İştahlanma**
Appréhension — Tasavvuru sazeç — **İlksezi**
Apprentissage — Çıraklık — **Çıraklık**
Apraxie — Amâyı eşkâl — **Edi yitmi, işlev yitimi, apraksi****
Approximatif — Takribî — **Yaklaştırma**
Approximation — Takribiyet — **Yaklaştırım**
A priori — Kabli — **Önsel, apriori****
Aptitude — İstidat — **Anıklık**
Arbitre (Libre-) — İradei cüziye — **Elindelik**
Archétype — Enmuzeci evvel — **İlkörnek**
Argument — Delil — **Kanıt**
Aristocratie — Zadegânlık — **Beyerki, aristokratlık****
Aristotélisme — Aristetalisiye — **Aristoculuk**
Arriéré — ... — **Geri**
Art — Sanat — **Sanat***
Artifice — ... — **Yapma (isim)**
Artificiel — ... — **Yapma (sıfat)**
Artiste — Sanatkâr — **Sanatçı***
Artistique — Sanatkârane — **Sanatça*, sanatlı***

Ascétisme — Zühdiye — **Çilecilik**
Asexué — ... — **Cinsliksiz***
Aséité — Kayyumiyet — **Özdenlik**
Aspiration — Meyil — **Özlem**
Assentiment — Kabul — **Kabul***
Assentir — Kabul etmek — **Kabul* etmek**
Assertion — ... — **İleri sürme**
Assertorique (Proposition-) — Mutlakai âmme — **Yalın önerme**
Assimilation — Temsil — **Özümleme**
Association — 1 - Teşarük, 2 - Tedai — **1 - Ortaşım, 2 - Çağrışım**
Associationnisme — Teşarükiye — **Çağrışımcılık**
Ataraxie — Ataraksiya — **Ataraksiya*****
Atavisme — Ceddaniyet — **Atacılık**
Athéisme — İlhat — **Tanrıtanımazlık**
Atome — Cüzü fert — **Atom*****
Atomisme — Cüzü ferdiye — **Atomculuk*****
Attention — Dikkat — **Dikkat***
Attitude — Vazı — **Duruş**
Attribut — 1 - Mahmul, 2 - Sıfat — **1 - Yüklem, 2 - San**

Auditif — Sem'î — **İşitsel**

Audition colorée — Sem'i mülevven — **Renkli işitme**

Autisme — Otizm — **İçekapanış, otizm****

Autistique (Pensée) — ... — **İçekapanık düşünce**

Autoérotisme — ... — **Özünerosluk***, **otoerotizm*****

Automatisme — Zatülharekiyet — **Özdevim, otomatizm****

Autonomie — Muhtariyet — **Özerklik**

Autorité — Velâyet — **Yetke**

Auto-suggestion — Telkin binefsihi — **Kendine telkin***

Axiologie — Kıymet nazariyesi — **Değer kuramı**

Axiomatique — ... — **1 - Belitsel, 2 - Belitke**

Axiome — Mütearife — **Belit**

B

Beaux-arts — Sanayii nefise — **Güzel sanatlar***

Bon sens — Hassei selime — **Sağduyu**

Béatitude — Saadeti uzma — **Üsmut**

Beau — Güzel — **Güzel**
Beziehung (Almanca) — Münasebet — **İlişki**
Bien — Hayır — **İyilik, iyi**
Binoculaire (Vision-) — Basarı ayneynî — **İki-gözle görme**
Bisexué — Zatülcinseyn — **İkicinslikli***
Bonheur — Saadet — **Mut**
Bonne volonté — Hüsnüniyet — **Sağistem**
Branches d'enseignement — Tedris şubeleri — **Öğretim kolları**

C

Campement — ... — **Oba**
Canon — Kanon — **Kanon*****
Canonique — Kanonik — **Kanonsal*****
Capacité — Kabiliyet — **Yetenek, yetiklik**
Capital — Sermaye — **Anamal**
Capitalisme — Sermayecilik — **Anamalcılık, kapitalizm****
Caractère — Seciye, hasisa — **Ira, karakter****
Caractériser — Tesciye etmek — **Iralamak**
Caractéristique — Vasfı mümeyyiz — **Iralıyan**

Caractérologie — İlmi secaya — **İrabilim, karakteroloji****

Cartell — Kartel — **Kartel*****

Cartésien — Dekart'a mensup — **Dekartçı**

Caste — Kast — **Kast*****

Catégorie — Makule — **Ulam, kategori****

Catégorique — Kategorik — **Kesin**

Catharsis — ... — **Katarsis*****

Cathartique — ... — **Katarsisli*****

Causal — İlli — **Nedensel**

Causalité — İlliyet — **Nedensellik**

Causation — İlâl — **Nedenleme**

Cause — İllet — **Neden**

Causer — Sebebiyet vermek — **Nedenlemek**

Cécité — Amâ — **Körlük**

Cécité verbale (Bak. Alexie)

Cénesthésie ou coenesthésie — Hissi hal — **Hal* duygusu**

Censure — Mürakabe — **Sansur*****

Cercle vicieux — Devri batıl — **Kısır döngü**

Cérébral — Dimağı — **Beyinsel**

Cérébration — Tedemmuğ — **1 - Beyin edisi, 2 -**

Beyinleşme

Certain — Muhakkak — **Pekin**

Certitude — 1 - Mevsukıyet, 2 - Yakîn — **1 - Pekinlik, 2 - Kesin bilgi**

Champs — Saha — **Alan**

Charité — Şefkat — **Yarlık**

Choix — İntihap — **Seçi**

Chose — Şey — **Şey**

Chronaxie — Kronaksi — **Kronaksi*****

Cinésie ou cinesthésie — Hissi hareket — **Devinduyum**

Cinésique ou cinesthésique — Hissi harekete müteallik — **Devinduyumsal**

Circulaire (Folie) — Devrî cünun — **Döner delilik**

Cité — Belde — **Kent**

Civilisation — Medeniyet — **Uygarlık**

Clair — Vazıh — **Açık**

Clan — Semiye — **Klân**, sop**

Classe — Sınıf — **Sınıf***

Classification — Tasnif — **Sınıflama***

Claustraphobie — ... — **Kapalıyer korkusu**

Coéducation — ... — **Eşineğitim**
Coercition — ... — **Bastırım**
Cognation — Kan karabeti — **Kandaşlık**
Coïncidence — Mürafakat — **Düşümdeşlik**
Coïncider — Terafuk etmek — **Düşümdeşmek**
Collaboration — Teşriki mesai — **El birliği**
Collectif — Cemî, maşerî — **Ortaklaşa**
Collection — Mecma, kolleksiyon — **Toplak**
Collectivisme — Cemaniye — **Ortaklaşacılık, kollektivizm****
Collectivité — Mecmuiyet, maşeriyet — **Ortaklaşma**
Commun — Âm, müşterek — **Kamul**
Communauté — 1 - Cemaat, 2 - Müşareket — **1 - Kamu, 2 - Kamulluk**
Communément — Alelümum — **Kamulca**
Communisme — İştirakiye — **Kamulculuk, komunizm****
Commutatif — Tavizî — **Ödünlü**
Comparaison — Mukayese — **Karşılaştırma**
Compensation — Muavaza — **Ödünleme**
Compétence — ... — **Yetki**

Complément — Mütemmîm — **Tümleç**
Complémentaire — Mütemmim — **Tümler**
Complexe — Mudil — **Karmaşık**
Complexe (isim), complexus — Mudile — **Karmaşa**
Comportement — ... — **Davranış, davranma**
Composé — Mürekkep — **Bileşik**
Composition — Terekküp — **Bileşim**
Compréhension — 1 - Tefehhüm, 2 - Tazammun — **1 - Anlama, 2 - İçlem**
Comprendre — Fehmetmek — **Anlamak**
Concept — Mefhum — **Kavram**
Conception (Anschauung) — ... — **Görüş**
Conception (Begriffsbildung) — Telâkki — **Kavrayış, tasarlayış**
Conceptualisme — Mefhumiye — **Kavramcılık, konseptualizm****
Concevoir — Fehmetmek — **Kavramak, tasarlamak**
Conclusion — Neticei istidlâl — **Vargı**
Concomitance — Terafuk — **Koşalık**
Concomitant — Müterafık — **Koşa**

Concordance (Méthode de-) — Tevafuk usulü — **Uygunluk yöntemi**

Concours — Müsabaka — **Yarış**

Concret — Müşahhas — **Somut**

Concurrence — Rekabet — **Yarışma**

Concidition — Şart — **Şart***

Conditionnel — Şarti — **Şartlı***

Conditionné — Meşrut — **Şartlanmış*, şartlı***

Conduite — Tavrü hareket — **Gidiş**

Confus — Mültebis, müphem — **Bulanık**

Confusion mentale — Teşevvüşü zihnî — **Zihin** bulanıklığı**

Conflit — Tesadüm — **Çatışma**

Congénital — Vilâdi — **Anadan doğma**

Conjecture — Zannü tahmin — **Sanı**

Connaisance, 1 - (Kenntnis), 2 - (Erkenntnis) — Malûmat — **1 - Bili, 2 - Bilgi**

Connexion — İrtibat — **Bağlantı**

Conscience — 1 - Şuur, 2 - Vicdan — **Bilinç, 2 - Bulunç, vicdan****

Consciencieux — Vicdanlı — **Bulunçlu, vicdanlı****

Conscient — Şuurlu — **Bilinçli**
Consécutif — Müteakip — **Ardıl**
Consensus vital — İntibakı hayati — **Dirimsel duyuşma**
Consentement — Rıza — **Onaşma**
Conséquence — Netice — **Sonurgu**
Conséquent (isim) — Tali had — **Sonurtu**
Conséquent — ... — **Tutarlı**
Conservation — Muhafaza, tahaffuz, hıfız — **Saklama, korunma, kalma**
Consommation — İstihlâk — **Tüketim**
Contiguïté — İttisal — **Bitişiklik**
Contingence — İmkân — **Olumsallık**
Contingent — Mümkün — **Olumsal**
Continu — Mütemadi — **Sürekli**
Continuité — Temadi — **Süreklilik**
Contradiction — Tenakuz — **Çelişme**
Contradictoire — Mütenakız — **Çelişik**
Contrainte — Tazyik — **Baskı**
Contraire — Zıt — **Karşıt**
Contraposition — Aksi mürekkep — **Terseyirme**
Contraste, contrariété — Tezat — **Karşıtlık**

Contrat — Mukavele — **Sözleşim**

Converse — ... — **Evrişik**

Conversion — 1 - Akis, 2 - Din değiştirme. 3 - Devir — **1 - Evirme, 2 - Gönme, 3 - Dönüşme**

Convertible — Kabili akis — **Evrilir**

Convention — Mukavele — **Uylaşım**

Conviction — Kanaat — **Kanım**

Coopérer — Teşriki mesai etmek — **İşbir etmek**

Coopération — Teşriki mesai — **İş birliği**

Coordonné — Müntesık — **Düzenleşik**

Copule — Rabıta — **Koşaç**

Corporation — Lonca — **Lonca**

Corps — Beden — **Ten**

Corps enseignant — Talim heyeti — **Öğretim kurulu**

Corrélation — Münasebet — **Bağlılaşma**

Correspondance (Zuordnung) — Tekabül — **Uygu**

Cosmogonie — Kiyaniyat — **Evrendoğum, kosmogoni****

Cosmogonique — Kiyani — **Evrendoğumsal**

Cosmologie — Kevniyat — **Evrenbilim, kosmoloji****

Cosmologique — Kevnî — **Evrenbilimsel**

Cosmos — Kâinat — **Acun, kosmos****

Courage — Şecaat — **Yüreklilik**

Courageux — Şeci — **Yürekli**

Courant — 1 - Cereyan, 2 - Cari — **1 - Akım, 2 - Geçer**

Coutume — Örfü âdet — **Âdet***

Création — Halk etme — **Yaratma**

Créationisme — İbdaiye — **Yaratımcılık**

Créateur, -rice — Mübdi — **1 - Yaratıcı, 2 - Yaradan**

Crédulité — Safdillik — **Kanağanlık**

Crise — Buhran — **Bun, bunalım**

Cristallisation — Tebellür — **Billûrlaşma**

Critérium — Mısdak — **Ölçüt**

Criticisme — İntikadiye — **Eleştirimcilik, kritisizm****

Critique — 1 - Tenkit, 2 - Tenkidî — **1 - Eleştirim, 2 - Eleştirimsel**

Critique (Le-) — Münekkit — **Eleştirmen**

Critiquer — Tenkidetmek — **Eleştirmek**

Croire — İtikadetmek — **İnanmak**

Croissance — Nema — **Büyüme**

Croyance — İtikat — **İnanç**

Crucial — Mütesalip — **Çapraz**

Culture — Hars — **Kültür**

Cutanées (Sensations-) — Cildî ihsaslar — **Deri duyumları**

Cynisme — Kelbiye — **Kinizm*****

Cyrénaïsme — Kayrevaniye — **Kirene okulu**

D

Cyrénaïsme — Kayrevaniye — **Kirene okulu ğı**, Dalton sayrılığı**

Darwinisme — Darveniye — **Darvincilik**

Décrire — Tasvir etmek — **Betimlemek**

Dédoublement de la personnalité — Tezaufu şahsiyet — **Benlik ikileşmesi**

Déduction — Talil — **Tümdengelim**

Déduire — Talil yapmak — **Tümden getirmek**

Défaut — Kusur — **Eksiklik, kusur**

Défini — 1 - Muarref, 2 - Muayyen — **1 - Tanımlı, 2 - Belli**

Définir — Tarif etmek — **Tanımlamak**

Définition — Tarif — **Tanım, tanımlama**

Dégénérescence — Tereddi — **Soysuzlaşma**

Déisme — İlâhiye — **Yaradancılık**

Déjà-vu (Sentiment du-) — Evvelden görmüş olma hissi — **Görmüşlük duygusu**

Délibératif — Tezekküri — **Oylaşık**

Délibération — Tezkkür, müzakere — **Oylaşım**

Délire — Hezeyan — **Sabuklama**

Démence — Ateh — **Bunama**

Démiurge — Sânii kâinat — **Epitken, demiurgos****

Démocratie — Hükümeti âmme — **Elerki, demokratlık****

Démographie — Halk ihsaiyatı — **Halkdevinbilim*, demografi****

Démonstration — Bürhan — **Belgitleme**

Densité — Kesafet — **Yoğunluk**

Déontologie — İlmi vazaif — **Ödevbilgisi, deontoloji****

Dépersonnalisation — Zıyaı şahsiyet — **Benlik yitimi**

Dépressif — İnhitati — **Çökkün**

Dépression — İnhifaz — **Çökkünlük**

Désagréable — Nahoş — **Hoşolmıyan**

Désagrégation mentale — İnhilâli zihnî — **Zihin** dağılımı**

Descriptif — Tasvirî — **Betimsel**

Description — Tavsif, tasvir — **Betim, betimleme**

Désir — Arzu — **İstek**

Destin, destinée — Kader — **Alın yazısı**

Déterminatif — Tayinî — **Belirliyen**

Détermination — Tayin — **Belirleme, gerektirim, sınırlama**

Déterminer — Tayin etmek — **Belirlemek, gerektirmek, sınırlamak**

Déterminisme — İcabiye — **Gerekircilik, determinizm****

Déterministe — İcabiyeci — **Gerekirci**

Devenir — Sayruret — **Olu**

Devoir — Vazife — **Ödev**

Dialectique (sıfat) — Cedele mütealliK — **Eytişimsel, diyalektik****

Dialectique (isim) — Cedel — **Eytişim, diyalektik****

Diallèle — Devir — **Diyalel*****

Dichotomie — Taksimi müsenna — **İkili bölü**

Dictum de omni et nullo — Hep ve hiç prensipi — **Heple hiç ilkesi**

Didactique — Talimî — **1 - Öğretsel, 2 - Öğretki**

Dieu — Allah — **Tanrı**

Différence — Fasli karip — **Ayrım**

Différenciation — Tehallüf — **Ayrımlaşma**

Différentiel — Tefazuli — **Ayrımsal**

Diffus — Müntesir — **Yaygın**

Diffusion — İntisar — **Yaygınlık, yayılma**

Dilemme — Kıyası mukassim — **İkilem**

Discernable — Kabili temyiz — **Ayırdedilir**

Discernement (Temps de-) — Temyiz müddeti — **Ayırt zamanı**

Discerner — Temyiz etmek — **Ayırdetmek**

Discipline — İnzibat — **Disiplin***

Discipline autoritaire — Müstebit inzibat — **Zorgulu disiplin***

Discontinu — Mütekatti — **Kesikli**

Discursif — Bahsî — **Gidimli**

Disjonctif — Münfasıl — **Ayrık**

Disjonction — Ademi irtibat — **Ayrıklık**

Dissociation — İntiza — **Çözülüm, dağılım**

Distinct — Mütemeyyiz — **Seçik**

Distributive (Justice·) — Tevziî adalet — **Üleştirimli tüze**

Division — Taksim — **Bölme**

Division du travail — Taksimi âmal — **İş bölümü**

Doctrine — Mezhep — **Öğreti, doktrin****

Dogmatique — Nassi — **İnaksal, dogmatik****

Dogme — Nass — **İnak, dogma****

Dogmatisme — Nassiye — **İnakçılık, dogmatizm****

Domestique — Ehlî — **Evcil**

Dominant — Hâkim — **Başat**

Donné — Mûta — **1 - Veri, 2 - Verilmiş**

Douleur — Elem, veca — **Acı, ağrı**

Doute — Şüphe — **Şüphe***

Dressage — Tedrip — **Yetiştirim**

Dualisme — Sünaiye — **İkicilik**

Dualiste — Sünaiyeci — **İkici**

Dualité — ... — **İkilik**

Durée — Müddet — **Süre**

Dynamique — Kuvvani — **1 - Gürel (sf.) 2 - Dinamik****

Dynamisme — Kuvvaniyet — **Gürellik**

Dyschromatopsie — Galatı elvan — **Renkseçmezlik**

E

Echolalie — Taklidi kelâm — **Yankıca, ekolali****

Echopraxie — Hareket taklidi — **Yansıca, ekopraksi****

Eclectisme — İktitafiye — **Seçmecilik**

Ecole — Mektep — **Okul**

Ecole active — Faal mektep — **Etkinci okul**

Ecole du travail — İş mektebi — **İş okulu**

Ecole sur mësure — Ölçü üzerine mektep — **Ölçülü okul**

Ecolier — Mektepli — **Okullu, öğrenmen**

Economie — İktisat — **Tutum, ekonomi****

Ectoplasmie — ... — **Ektoplâsmi*****

Educateur — Mürebbi — **Öğretmen, eğitmen**

Educatif — Terbiyevi — **Eğitimli**

Education — Terbiye — **Eğitim**

Education diffuse — Münteşir terbiye — **Yaygın eğitim**

Education fonctionnelle — Üfulevi terbiye — **Görevsel (işlevsel) eğitim**

Education organisée — Müteazzi terbiye — **Örgün eğitim**

Education sexuelle — Cinsî terbiye — **Cinsel* eğitim**

Effectif, — Fiilî, hakikî — **Edimsel**

Effet — 1 - Eser, tesir, 2 - Netice — **1 - Etki, 2 - Netice***

Efficace — Müessir — **Etkili**

Efficacité —Müessiriyet — **Etkililik**

Efficience — Failiyet — **Etkerlik**

Efficiente (Cause-) — İlleti faile — **Etker neden**
Effort — Ceht — **Çaba**
Egalitarisme — Müsavatçılık — **Eşitçilik**
Egalité — Müsavat — **Eşitlik**
Egocentrisme — Lil-eneiye — **Beniçincilik**
Egoïsme — Hodkâmlık — **Bencilik**
Egoïste — Hodkâm — **Bencil**
Egotisme — Fartı enaniyet — **Benlikçilik**
Eidétisme — ... — **Silimsizlik, eydetiklik****
Eidétique — ... — **Silimsiz, eydetik****
Elan — Hamle — **Atılım**
Eléates — Eleatlar — **Elealılar**
Electif — İntihabi — **Seçimsel**
Election — İntihap — **Seçim**
Elément — Unsur — **Öğe**
Elémentaire — Unsuri — **Öğesel**
Emanation — Sudur — **Türüm**
Emaner — Sudur etmek — **Türümek**
Emergence — ... — **Yüzeçıkma**
Emotif — Teheyyüci — **Heyecanlı***
Emotion — Heyecan — **Heyecan***
Emotion-choc — Sadme-heyecan — **Sarsma he-**

yecan*

Emotionné (ému) — Müteheyyiç — **Heyecanlanmış***

Emotivité — Teheyyüç kabiliyeti — **Heyecanlılık***

Emouvoir — ... — **Heyecanlandırmak***

Emouvoir (S'-) — ... — **Heyecanlanmak***

Empire — İmparatorluk — **1 - İlhanlık, 2 - İmparatorluk*****

Empirique — İhtibari — **Görgül**

Empirisme — İhtibariye — **Görgücülük**

Emulation — Gıpta — **Önürdeşme**

Encyclopédie — Ansiklopedi — **Genbilik, ansiklopedi****

Encyclopédique — Ansiklopedik — **Genbiliksel**

Endophasie, parole intérieure — ... — **İçten konuşma**

Energie — Kudret — **Erke**

Enquête — Tahkikat — **Soruşturma**

Enseignement — Tedrisat — **Öğretim**

Eseignement collectif — Müşterek tedrisat — **Birlikte öğretim**

Enseigner — Tedris etmek — **Öğretmek**
En soi — Bizatihi — **Kendinden, kendisi**
Entéléchie — Kemali evvel — **Entelekya*****
Entendement — Müdrike — **Anlık**
Enthousiasme — Şevku teheyyüç — **Coşku**
Enthymème — Kıyası matvi — **Entimem*****
Entité — Mahiyet — **Kendilik**
Entraînement — Temrin, idman — **İdman***
Enumération — Tadat — **Sayma**
Epichérème — Kıyası müdellel — **Epikerem*****
Epicurisme — Epikuriye — **Epikürcülük**
Epiphénomène — Alelhâdise, gölge hâdise — **Gölgeolay**
Epiphénoménisme — Alelhâdisiye — **Gölgeolaycılık**
Epistémologie — Marifet nazariyesi — **Bilgi kuramı, epistemoloji****
Episyllogisme — Kıyası mülhak — **Astasım**
Equation — Muadele — **Denklem**
Equité — Nasfet — **Denkserlik**
Equivalent — Muadil — **Eşdeğer**
Equivoque — İpham — **İkircil**

Ergographe — Âmelnüvîs — **Işyazar**

Eristique — Müşagabe — **Didişimcilik, eristik****

Erlebnis (Bak. Expérience vécue)

Eros — ... — **Eros*****

Erotique — ... — **Erosal*****

Erotisme — ... — **Erosallık***, erosçuluk*****

Erreur — Hata — **Yanılma**

Ersatz — ... — **Tutarsı**

Eschatologie — ... — **Eskatologya*****

Esclavage — Memlûkiyet — **Kölelik**

Esotérique — Bâtınî — **İçrek**

Espace — Mekân — **Uzay**

Espèce — Nevi — **Tür**

Esprit (Geist) — Ruh — **Tin**

Esprit (Mind) — Zihin — **An, anlık, zihin****

Essence — Zat, künh — **Öz**

Esthésiomètre — Mikyası his — **Duyumölçer**

Esthétique — 1 - Bediî, 2 - Bediiyat — **Estetik***

Esthétisme — ... — **Estetlik***

Esthéticien — ... — **Estetikçi***

Etalonnage — Ayarlama — **Ayarlama, ölçüle-**

me

Etalonner — Ayarlamak — **Ayarlamak, ölçülemek**

Etats (Loi des trois-) — Üç hâlet kanunu — **Üç hal kanunu***

Etat — Devlet — **Devlet***

Etatisme — Devletçilik — **Devletçilik***

Etendue — Hayyiz — **Uzam**

Eternité — 1 - Sermediyet, 2 - Ebediyet — **1 - İlksizlik, 2 - Bengilik**

Ethique — 1 - Ahlâki, 2 - İlmi ahlâk — **1 - Törel, 2 - Törebilim**

Ethnie — ... — **Budun**

Ethnique — ... — **Budunsal**

Ethnographie — Kavmiyat — **Budunbetim, etnografi****

Ethnographique — ... — **Budunbetimsel**

Ethnologie — Irkıyat — **Budunbilim, etnoloji****

Ethologie — ... — **Irabilim**

Etiologie — Mephası esbap — **Nedenbilim, etioloji****

Etre — 1 - Mevcudiyet, 2 - Mevcut — **Varlık**
Etude — Mütalâa, tetkik — **Çalışma, inceleme**
Eudémonisme — İstisadiye — **Mutçuluk, eudemonizm****
Evénement — Vaka — **Olam, olay**
Evidence — Bedahet — **Apaçıklık**
Evident — Bedihi — **Apaçık**
Evocation — İsticlâp — **Uyandırma**
Evoluer — Tekâmül etmek — **Evrimlenmek**
Evolution — Tekâmül — **Evrim**
Evolutionnisme — Tekâmüliye — **Evrimcilik**
Exact — Sahih — **Sağın**
Exalatation — Cuşiş — **Coşkunluk**
Examen — İmtihan — **Sınav**
Examinateur — Mümeyyiz — **Sınavman**
Examiner — İmtihan etmek — **Sınavlamak**
Excitabilité — Tenebbüh kabiliyeti — **Uyarılganlık**
Excitant, stimilus — Münebbih — **Uyaran**
Excitation — Tenebbüh, tenbih — **Uyarım**
Exclusion — ... — **Dışındalama**
Exercice — Mümarese — **Alışma, alıştırma**

Exhibition — Teşhir — **Utaçım**

Exhibitionnisme — Daüt teşhir — **Utaçıcılık**

Existence — Vücut, mevcudiyet — **Varolma, varlık**

Existentiel (Jugement-) — Mevcudiyet hükmü — **Varlık yargısı**

Exister — Mevcut olmak — **Var olmak**

Exogamie — Nikâhı haricî — **Dışardan evlenme**

Exophasie — ... — **Dıştan konuşma**

Exotérique — Haricî — **Dışrak**

Expectante (Attention-) — Müterakkip dikkat — **Kollayıcı dikkat***

Expérience — Tecrübe — **Deney**

Expérience vécue (Erlebnis) — ... — **Yaşanmışlık**

Expérimental — Tecribî — **Deneysel**

Expérimentalisme — Mesleki tecribiyun — **Deneyselcilik**

Expérimentation — Tecrip — **Deneyim**

Explication — İzah — **Açıklama**

Explicite — Şarih — **Belirtik**

Expliquer — İzah etmek — **Açıklamak**
Expression — İfade — **Deyim**
Extase — Vect — **Esirme**
Extensif — Şümuli, ittisai — **Kaplamlı**
Extention — Şümul, ittisa— **Kaplam**
Extentionnel — ... — **Kaplamsal**
Extensivité — Şümuliyet, ittisaiyet — **Kaplamlılık**
Extérieur — Hariç — **Dış**
Externe — Haricî — **Dışlak**
Extrêmes — Müntehalar — **Uclar**
Extrinsèque — Gayri zatî, haricî — **Dışımlı**
Extroversion — ... — **Dışadönüm**
Extroverti — ... — **Dışadönük**

F

Fabrication — İmal — **Yapılama**
Fabulation — ... — **Masallama**
Facteur — Âmil — **Etmen**
Factices (Idées-) — Câli fikirler — **Yapma düşünceler**
Faculté — Kuvve, meleke — **Yeti**

Fait — Vakıa — **Olgu**

Fait accompli — Emri vaki — **Olut**

Famille — Aile — **Ocak, ayle**

Famille conjugale — ... — **Karıkoca ocağı, yuva**

Famille maternelle — Maderî aile — **Analık ocak**

Famille paternelle — Pederî aile — **Babalık ocak**

Fantasmagorie —... — **Fantasmagorya*****

Fantasme — ... — **Fantasma*****

Fatalisme — Cebriye — **Kadercilik***

Fatalité — Kaza ve kader — **Kader***

Fatigue — Taap — **Yorgunluk**

Fatigue intellectuelle — Taabı zihnî — **Zihin** yorgunluğu**

Faux — Hata — **Yanlış**

Fatum — Kaza ve kader — **Kader***

Féodalité — Derebeylik — **Derebeylik**

Fétiche — Fetiş — **Fetiş*****

Fiat — Kün — **Olsun**

Fictif — Musanna — **Yapıntı, yapıntılı**

Fiction — Tasni — **Yapıntı**
Fidéisme — İmaniye — **İnancılık**
Figuratif — ... — **Betili**
Figure — Şekil — **1 - Beti, 2 - Şekil (Mantıkta)**
Figuré — ... — **Betisel**
Figurer — ... — **Betilemek**
Fin — Gaye — **1 - Erek, 2 - Son**
Final — Gai — **1 - Ereksel, 2 - Son**
Finalisme — Gaiye — **Erekçilik, finalizm****
Finalité — Gaiyet — **Ereklik**
Fini — Mütenahi — **Sonlu, bitimli**
Fixation des souvenirs — Tespiti hâtırat — **Angıların saptanımı**
Fixisme, fixité des espèces — Nevilerin sabitliği — **Saptanımcılık, türlerin saptanımı**
Foi — İman — **İnan**
Folie — Cünun — **Delilik**
Fonction — Üf'ule — **Görev, işlev**
Fondement — Esas — **Temel, dayanak**
Force — Kuvvet — **Kuvvet***
Formalisme — Şekliye — **Şekilcilik**

Formaliste — ... — **Şekilci**
Formation — Teşekkül — **1 - Oluşum, 2 - Yoğrum**
Forme — Suret — **Şekil, biçim**
Foyer de la conscience — Şuur nüvesi — **Bilinç ocağı**
Frange — Hedp — **Saçak**
Fusion des sensations — İhsasların imtizacı — **Duyumların kaynaşımı**

G

Général — Umumi, külli — **Genel**
Généralisation — Tamim — **Genelleme**
Générique — Cinsî — **Cinsil***
Génèse — Tekevvün — **Oluş**
Génétique (sıfat) — ... — **1 - Oluşul (sıfat), 2 - Genetik*** (isim)**
Genre — Cins — **Cins***
Géocentrique — Lil'arziye — **Yerözekçil**
Gestalt — ... — **Kılık, geştalt****
Gnoséologie — Mephası marifet — **Bilgi kuramı**
Gouvernement — Hükümet — **Hükümet***

Grand terme — Haddi ekber — **Büyük terim**
Graphique (isim) — Grafik — **Çizge, grafik****
Graphique (sıfat) — Tersimî — **Çizgeli**
Graphologie — Grafoloji — **Yazıbilim, grafoloji****
Grégaire (Instinct-) — Sürü insiyakı — **Sürü içgüdüsü**
Groupe — ... — **Öbek**

H

Habitude — İtiyat — **Alışkanlık**
Hallucination — Birsam — **Sanrı**
Halluciner — ... — **Sanrılamak**
Harmonie préétablie — Ahengi ezelî — **Öncel düzen**
Hasard — Tesadüf — **Tesadüf***
Hédonisme — İstilzaziye — **Hazcılık*, hedonizm****
Hérédité — Veraset, irs — **Soyaçekim, kalıtım**
Hermaphrodisme — Hünsalık — **Erselik**
Hétérogène — Gayri mütecanis — **Ayrıcinsten***
Hétéronomie — İğtiyar — **Yaderklik**

Hétéropathie — ... — **Kapılanduygu, heteropati****

Heuristique — İhtirai — **1 - Bulgusal, 2 - Hevristik***** **(isim)**

Hiérarchie — Silsilei meratip — **Koram, hiyerarşi** **

Homogène — Mütecanis — **Bircinsten***

Horde — ... — **Horda*****

Humanisme — Hümanizma — **Humanizm*****

Hylozoïsme — Hilozoisme — **Hilozoizm*****

Hyperesthésie — Fartı hassasiyet — **Aşırıduyu**

Hypermnésie — Fartı hıfız — **Aşırıbellem**

Hypnagogiques (Etats-) — Nuasi haller — **Imızganma halleri***

Hypnose — Nevmi sınai — **Hipnoz*****

Hypnotisme — Tenvim — **Hipnotizm*****

Hypostase — Uknum — **Hipostaz*****

Hypothèse — Faraziye — **Varsayım**

Hypothétique — 1 - Farazi, 2 - Şarti — **1 - Varsayımlı, varsayımsal, 2 - Şartlı***

Hystérie — İsterya — **İsteri*****

I

Ictus émotif — Teşevvüşü teheyyüci — **Heyecan* çarpısı**

Idéal (isim) — Mefkûre — **Ülkü**

Idéal (sıfat) — 1 - İftikâri, 2 - Mefkûrevi — **1 - Düşüncel, 2 — Ülküsel**

Idéalisme — 1 - Mefkûrecilik, 2 - İftikâriye — **1 - Ülkücülük, 2 - İdealizm***, 3 - İdeacılık*** (Eflâtun, Plotinos)**

Idéalité — İftikâriyet — **Düşüncellik**

Idéation — Tefkir — **Düşünceleme**

Idée — 1 - Fikir, 2 - Misal — **1 - Düşünce, fikir**, 2 - İdea*****

Idéel — İftikâri — **Düşüncel**

Idée fixe — Fikri sabit — **Saplantı**

Idée-force — Fikir-kuvvet — **«Idée-force»*****

Identifier — Aynileştirmek — **Özdeşlemek**

Identique — Ayni — **Özdeş**

Identité — Ayniyet — **Özdeşlik**

Idéologues — ... — **İdeologlar*****

Idéo-motrice (Action) — Fikriyen hareket — **Düşündevimsel etki**

Idiopathie — ... — **Kapanduygu, idiopati****
Idole — Sanem — **Put**
Illimité — Hudutsuz — **Sınırsız**
Illogique — Gayri mantıki — **Mantıksız***
Illogisme — ... — **Mantıksızlık***
Illusion — Vehmi havas — **Yanılsama**
Image — Hayal — **İmge**
Imagination — 1 - Muhayyile, 2 - Tahayyül — **1 - İmgelem, 2 - İmgeleme**
Imaginer — Tahayyül etmek — **İmgelemek**
Imitation — Taklit — **Taklit***
Immanent — İndimaci — **İçkin**
Immédiat — Bilâvasıta — **Araçsız**
Immoral — Gayri ahlâki — **1 - Ahlâksız*, ahlâka* aykırı, 2 - Törelsiz**
Immoralisme — Gayri ahlâkiye — **Törelsizcilik**
Immoralité — Gayri ahlâkilik — **1 - Ahlâksızlık*, 2 - Törelsizlik**
Immortalité — Lâyemutiyet — **Ölmezlik, ölümsüzlük**
Immuable — Lâyetegayyer — **Değişmez**
Imparfait — Nakıs — **Eksik, yetkinsiz**

Impératif — Emir — **Buyruk**

Impersonnel — Gayri şahsi — **Kişilikdışı**

Implication — Tazammun — **İçerme**

Implicite — Zımni — **İçerik**

Impliquer — Tazammun etmek — **İçermek**

Impossibilité — Ademi imkân — **Olamazlık, olanaksızlık**

Impossible — Gayri mümkün — **Olamaz, olanaksız**

Impression — İntiba — **İzlenim**

Impressionner — Tesir hasıl etmek — **İzlendirmek**

Impulsion — İtca — **İçtepi**

Incident — Hâdise — **Düşkü**

Inclination — Meyelân — **Eğinim**

Inclusion — Dahil bulunma — **İçindeleme**

Incomplétude (Sentiments d'-) — Natamamiyet hisleri — **Eksiklik duyguları**

Inconcevable — Lâyüfhem — **Kavranılmaz**

Inconnaissable — Lâyuref — **Bilinemez**

Inconscient — Gayri meş'ur — **Bilinçsiz**

Inconscient (L'-) — Gayri şuur — **Bilinçdışı**

Inconséquent — Gayrî mûntiç — **Tutarsız, tutmaz**

Indéfini — Gayri muayyen — **1 - Tanımsız, 2 - Sınırsız**

Indéfinissable — Gayri kabili tarif — **Tanımlanamaz**

Indétermination — Gayri muayyeniyet — **Belirimsizlik**

Indéterminisme — Lâicabiye — **Yadgerekircilik**

Indéterministe — Lâicabiyeci — **Yadgerekirci**

Indifférence — Lâkaydi — **İlgisizlik**

Indiscernable — Gayri kabili temyiz — **Ayırdedilmez**

Individu — Fert — **Birey, fert*****

Individualisation — Ferdîleştirme — **Bireyleştirme**

Individualisation de l'enseignement — Tedrisatın ferdîleştirilmesi — **Öğretimin bireyleştirilmesi**

Individualiser — Ferdîleştirmek — **Bireyleştirmek**

Individualisme — Ferdaniye — **Bireycilik**

Individualité — Ferdiyet — **Bireylik**
Individuation — Tefrid — **Bireyleme**
Individuel — Ferdî — **Bireysel**
Inductif, épagogique — İstikrai — **Tümevarımsal**
Induction — İstikra — **Tümevarım**
Induire — İstikra yapmak — **Tümevarmak**
Industrie — Sanayi — **Uran**
Inerte — Atalet halinde olan — **Süreduran**
Inertie — Atalet — **Süredurum**
Inesthétique — ... — **Yadestetik***
Inférence — İntikal — **Çıkarsama**
Infini — Namütenahi — **Sonsuz, bitimsiz**
Inhérence — Lüzumu gayri müfarik — **Ayrılamazlık**
Inhibition — Nehiy — **Ket vurma, tutma**
Inintelligible — Lâyu'kal — **Anlakalmaz, anlaşılmaz**
Initiation — ... — **Erginleme**
Injuste — Gayri muhik — **1 - Eğri, 2 - Haksız***
Inné — Vehbî — **Doğuştan**
Innéisme — Vehbiye — **Doğuştancılık**

Inséparable — Lâyenfek — **Ayrılamaz**
Instant — Lâhza — **Lâhza***
Instantané — Âni — **Lâhzada***
Instantanéité — ... — **Lâhzadalık***
Instinct — Garize, sevki tabii — **İçgüdü**
Instinctif — Garizevi — **İçgüdüsel**
Instituteur — Muallim — **Öğretmen**
Institution — Müessese — **Kurum**
Instructeur — Muallim, mürebbi — **Öğretici**
Instruction — Tahsil, maarif — **Öğrenim, öğretim**
Instruire — Talim etmek — **Öğretmek**
Intégration — Tamamlama — **Tamamlama**
Intellect, entendement — Fahime, müdrike — **Anlık, intelekt** **
Intellectualisme — Zihniye — **Anlıkçılık**
Intellectuel — 1 - Zihnî, 2 - Münevver — **1 - Anlıksal, 2 - Aydın**
Intelligence — Zekâ — **Anlak, zekâ****
Intelligent — Zeki — **Anlaklı, anlayışlı**
Intelligible — Makul — **Anlakalır, anlaşılır**
Intensif — Şiddi — **Yeğin**

Intensité — Şiddet — **Yeğinlik**

Intention — Niyet, kast — **Yasan, yasanlama, niyet****

Intentionnel — Kasdî — **1 - Yasanal, 2 - İçlemsel**

Interdépendance — Mütekabil tabiiyet — **Bağımlaşım**

Intéressant — Alâkabahş — **İlgiliyen, ilgen, ilgilendiren**

Intérêt — 1 - Nefi, 2 - Alâka — **1 - Çıkar, 2 - İlgi**

Intérieur — Dâhil — **İç (isim)**

Interne — Dahilî — **İç (sıfat), içsel**

Intersexuel — Beynelcinseyn — **Cinsarası***

Intime — Samimî — **İçten, içeği**

Intrinsèque — Deruni, zatî — **Özünlü**

Introspection — Deruni murakabe — **İçebakış**

Introversion — ... — **İçedönüş**

Introverti — ... — **İçedönük**

Intuitif — Tehaddüsi — **Sezgili, sezgisel**

Intuition — Tehaddüs — **Sezgi**

Intuitionnisme — Tehaddüsiye — **Sezgicilik**

Inverse — Makûs — **Ters, evrik**
Inversion — Akis — **Evirtim**
Inverti — ... — **Evirtik**
Investigation — Tefahhus — **Derinaraştırma**
Involontaire — Gayri iradi — **İradesiz***
Irréversible — Gayri kabili akis — **Tersinmez**

J

Jeu — Oyun — **Oyun**
Joie — Sürur — **Sevinç**
Jugement — Hüküm, muhakeme — **Yargı, yargılama**
Juger — Hüküm vermek — **Yargılamak**
Juste — Sahih — **Doğru**
Justesse — Sıhhat — **Doğruluk**

L

Langage — Ifade vasıtası — **Deyi**
Latent — Mekni — **Saklı**
Leçon — Ders — **Ders***
Légalité — Kanuniyet — **Kanunluluk***
Libéralisme — Liberalizm — **Erkincilik, libe-**

ralizm**

Liberté — Hürriyet, ihtiyar — **Erkinlik**

Libido — ... — **Libido*****

Libre — Hür — **Erkin**

Libre examen — ... — **Erkin inceleme**

Limitatif — Tahdidî — **Sınırlayıcı**

Limite — Had — **Sınır**

Localisation — İhlâl — **Yerelleştirme, yerleştirme**

Locaux (Signes-) — Mevzîî işaretler — **Yerel imler**

Logique — Mantık — **Mantık***

Logique (sıfat) — Mantıki — **Mantıksal*, mantıklı***

Logisme — ... — **Mantıkçılık***

Logistique — ... — **İmsel mantık*, logistik****

Logos — ... — **Deyi, logos****

Loi — Kanun — **Kanun***

Lutte pour la vie — Hayat kavgası — **Yaşama uğraşı**

Lycée — ... — **Likeon*****

M

Magie — Sihir — **Bağı**

Maieutique — İstilâdi — **Doğurtucu**

Majeur — Reşit — **Ergin**

Majeure — Kübra — **Büyük önerme**

Mal — Şer — **Kötülük, kötü**

Malmenage — ... — **Kötü güdüm**

Mana — ... — **Mana*****

Manie — Manya — **Manya*****

Marginaux (Etats-) — ... — **Çevresel haller***

Masochisme — ... — **Mazohizm**

Matérialisme — Maddiye — **Özdekçilik, materyalizm****

Matériel — Maddi — **Özdeksel**

Matière — Madde — **Özdek, madde****

Matriarcal — Maderşahi — **Anaerkil**

Matriarcat — Maderşahilik — **Anaerki**

Matronymique — Madernami — **Anasanlı**

Mécanique — 1 - Mihanik, 2 - Mihanikî — **1 - Mekanik***, **2 - Mekaniksel*****

Mécanisme — Mihanizme — **1 - Mekanikçi-**

lik*, 2 - Mekanizm*****

Médiat — Bilvasıta — **Araçlı**

Médium — 1 - Medyum, 2 - Vasat — **1 - Aracı, medyum**, 2 - Orta**

Mélancolie — Malihulya — **Karasevda**

Mémoire — 1 - Hâfıza, 2 - Hâtıra — **1 - Bellek, 2 - Anı, angı**

Mental — Zihnî — **Ansal, zihin**...i**

Mentalité — Zihniyet — **Anlayış**

Mérite — Liyakat — **Değim, yararlık**

Métaphysique — Mabadet tabia — **Fizikötesi*** metafizik****

Métapsychique (isim) — Mabader ruhiyat — **Ruhötesi*, metapsişik****

Métapsychique (sıfat) — Mabader ruhi — **Ruhötesi***

Métempsychose — Tenasuh — **Ruhgöçü*, ruh* sıçraması**

Méthode — Usul — **Yöntem, metot****

Méthodologie — Usuliyat — **Yöntembilim, metodoloji****

Métier — Sanat, sanaat — **Zanaat**

Mieux doués — Çok kabiliyetliler — **Üstün yetenekliler**

Milieu — 1 - Vasat, 2 - Muhit — **1 - Orta, 2 - Çevre**

Mineure — Suğra — **Küçük önerme**

Mind (esprit) — ... — **An, anlık, zihin****

Minimum sensible ou seuil de la sensation — Haddi asgari tesir — **Duyum eşiği**

Miracle — Mucize — **Tansık**

Misonéisme — Nefreti teceddüt — **Yenilik korkusu**

Mnémonique — Hıfzi, hâfızavi — **Belleksel**

Mnémotechnie — Hâfızayı takviye usulü — **Belleteç**

Mobile — 1 - Muharrik, 2 - Müteharrik — **1- Dürtü, 2 - Devingen, hareketli****

Mobilité — Müteharrikiyet — **Devingenlik**

Modalité — Cihet, keyfiyet — **Kiplik**

Mode — Hal, tavır — **Kip**

Moeurs — Âdat ve ahlâk — **Töre**

Moi — Ene — **Ben**

Monade — Monat — **Monat*****

Monadisme — Monadizm — **Monatçılık*****

Monde — Dünya, âlem, cihan — **Dünya***

Monisme — Vahdetiye — **Bircilik, monizm****

Monoïdéisme — Vahdeti fikir — **Tekdüşüncelik**

Monothéisme — Vahdaniye — **Tektanrıcılık**

Moral — 1 - Ahlâki, 2 - Manevi — **1 - Törel, 2 - Tinsel**

Morale (La-) — Ahlâk — **1 - Ahlâk*, 2 - Törebilim**

Moralisme — ... — **Törelcilik**

Moralité — Ahlâkıyet — **1 - Törellik, 2 - Ahlâklılık***

Morphologie — Şekliyat — **Şekilbilim, morfoloji****

Moteur — Muharrik — **Devitken**

Motif — Saik — **Güdü**

Motilité — Taharrükiyet — **Devinirlik**

Mouvement — Hareket — **Devim, hareket****

Moyen (isim) — Vasıta — **Araç**

Moyen terme — Haddi evsat — **Orta terim**

Musculaires (Sensations-) — Hissiyeti adaliye —

Kasıl duyumlar

Mutation — Tagayyür — **Değşinim**

Mutationisme — ... — **Değşincilik, mutasyonizm****

Mystère — Sır — **Gizem**

Mystérieux — Esrarengiz — **Gizemli**

Mysticisme — Tasavvuf — **Gizemcilik, mistisizm****

Mystique — 1 - Mutasavvıf — 2 - Tasavvufi — **1 Gizemci, 2 - Gizemsel**

N

Narcissisme — ... — **Narkislik*****

Natalité — Tevellüdat — **Doğarlık, doğum**

Nation — Millet — **Ulus**

National — Millî — **Ulusal**

Nationalisme — Milliyetçilik — **Ulusçuluk**

Nationalité — Milliyet — **Ulusallık**

Nativisme — Fıtriye — **Doğuştancılık**

Nativiste — Fıtri — **Doğuştancı**

Naturalisme — Tabiiye — **Doğalcılık**

Nature — Tabiat, mahiyet — **Doğa, tabiat****

Naturel — Tabii — **Doğal**

Naturisme — Tab'aniye — **Doğacılık**

Nécessaire — Vacip — **Zorunlu**

Négatif — Menfi, sâlibe — **Olumsuz, yadsılı**

Négation — Nefiy — **Yadsıma**

Nécessité — Zaruret — **Zorunluluk**

Neurasthénie — Hezali âsap — **Sinir ârgınlığı, nevrasteni****

Neurologie — Mephası âsap — **Sinirbilim, nevroloji****

Neutre — Bitaraf — **Yansız**

Nevrose — Marazı asabi — **Sinirce, nevroz***

Nier — İnkâr etmek — **Yadsımak**

Niveau — Seviye — **Seviye***

Niveau mentale — Zihin seviyesi — **Zihin** seviyesi***

Nolonté — Mukavemet — **Direngi**

Nominalisme — İsmiye — **Adçılık**

Nominaliste — İsmiyundan olan — **Adçı**

Non-moi — Lâene — **Bendeğil, benolmıyan**

Non-sens — ... — **Anlamsızlık**

Non volontaire — Gayri iradi — **İradedışı***

Noologiques (Sciences-) — Ulûmu nefsaniye — **Noosluk*** bilimler**

Normal — Muttarit — **Düzgülü**

Normatif — Kaidevi — **Düzgüsel**

Norme — Düstur, kaide — **Düzgü**

Notion — Vukuf, malûmat — **Bilgi**

Notion — Mefhum — **Kavram**

Nouménal — Numene mensup — **Numensel***

Noumène — Numen — **Numen***

O

Objectif — Afaki, şeyî — **Nesnel**

Objectivation — Gayri zatî hale getirme — **Nesnelleştirme**

Objet — 1 - Şey, 2 - Mevzu — **1 - Nesne, 2 - Konu**

Obligation — Mükellefiyet — **Yüküm**

Obligatoire — Mecburi, teklifî — **Yükümlü**

Obnubilation mentale — Teşevvüşü zihnî — **Zihin** bulanıklığı**

Obscur — Muzlim — **Karanlık**

Obsédé — ... — **Takınaklı**

Observation — Müşahede — **Gözlem**

Observer — Müşahede etmek — **Gözlemek**

Obsession — Musallat fikir — **Takınak**

Obtusion intellectuelle — Fıkdanı temyiz — **Zihin** darlığı**

Occasion — Vesile — **Vesile***

Occasionnalisme — İttifakıye — **Vesilecilik***

Occasionnelle (Cause-) — İlleti adiye — **Vesile* nedeni**

Occulte — Hafi — **Gizli**

Olfactif — Şemmî — **1 - Kokusal, 2 - Koku alan**

Oligarchie — Oligarşi — **Takım erki, oligarşi****

Onanisme — İstimna — **Onanizm**

Onirique — Rüyaya ait — **Düşsel**

Ontologie — Mephası vücut — **Varlıkbilim**

Ontologique — Mephası vücuda ait — **Varlıkbilimsel**

Opération — Ameliye — **İşlem**

Opinion — 1 - Rey, 2 - Zan — **1 - Oy, 2 - Sanı**

Opinion publique — Efkârı umumîye — **Kamoy**

Opposition — Tekabül, tezat — **Karşı olma. karşıolum**

Optimisme — Nikbinlik — **İyimserlik**

Ordre — 1 - Mertebe, 2 - Nizam — **1 - Sıra, 2 - Düzen**

Organe — Uzuv — **Örgen, organ****

Organicisme — Uzvaniye — **Örgencilik**

Organique — Uzvi — **Örgensel**

Organiser — Teşkilâtlandırmak — **Örgenlemek**

Organisme — Uzviyet — **Örgenlik**

Orientation — İtticah, tayini cihet — **Yönelim, yöneltim**

P

Panthéisme — Vücudiye — **Kamutanrıcılık, panteizm****

Parallélisme — Müvazat — **Paralellik**, koşutluk**

Paralogisme — Kıyası fasit — **Paralojizm*****

Paramnésie — Teşevvüşü tahattur — **Bellek ka-**

rışıklığı

Paranoia — Paranoya — **Paranoya*****

Paraphasie — Teşevvüşü kelimat — **Kelime* karışıklığı, parafazi****

Parenté — Karabet — **Hısımlık**

Parfait — Kâmil — **Yetkin**

Par soi — Bizatihi — **Kendiliğinden**

Participation (Loi de-) — İştirak kanunu — **Paydaşlık kanunu***

Particulier — 1 - Has, 2 - Cüzi — **1 - Özel, 2 - Tikel**

Passif — Münfail — **Edilgin**

Passion — 1 - İhtiras, iptilâ, 2 - İnfial — **1 - Tutku, 2 - Edilgi**

Pâtir — ... — **Edilmek**

Patriarcal — Pederşahi — **Ataerkil**

Patriarcat — Pederşahilik — **Ataerki**

Pédagogie — Fenni terbiyei etfal — **Eğitbilim, pedagoji****

Pédagogique — Terbiyevi — **Eğitsel**

Pédagogue — Terbiyeci — **Eğitken**

Pédologie — Etfaliyat — **Çocukbilim, pedoloji****

Pédotechnie — ... — **Pedotekni*****

Penchant — Meyelan — **Eğsinim**

Pensée — 1 - Fikir, 2 - Tefekkür — **1 - Düşünce, fikir**, 2 - Düşünme**

Perceptible — Kabili idrak — **Algılanır, alınır**

Perception — İdrak — **Algı**

Percevoir — İdrak etmek — **Algılamak, almak**

Perfection — Kemal — **Yetkinlik**

Périodique — Devrî — **Devirli**

Périphérie de la conscience — Şuur çevresi — **Bilinç çevresi**

Périphérique — Muhitî — **Çevrel**

Péripatétisme — Meşaiye — **Gezimcilik, peripatetizm****

Personnalité — Şahsiyet — **Kişilik**

Personne — Şahıs — **Kişi**

Personnel — Şahsi — **Kişisel**

Perverse — ... — **Sapkın**

Perversion — ... — **Sapkı**

Pessimisme — Bedbinlik — **Kötümserlik**

Petit terme — Haddi asgar — **Küçük terim**
Pétition de principe — Müsadere alelmatlûp — **Savı kanıtsama**
Peuplade — ... — **Budunsu**
Peuple — Halk — **Halk***
Phénoménale — Hâdisî — **Olaysal**
Phénomène — Hâdise — **Olay, görüngü, fenomen****
Phénoménisme — Hâdisiye — **Olaycılık, fenomenizm****
Philosophie — Felsefe — **Felsefe***
Phratrie — ... — **Oymak**
Phrénologie — İlmi kıhıf — **Frenoloji*****
Physique (sıfat) — Fizikî — **Fiziksel*****
Phobie — Havf — **Fobya*****
Piétisme — Zühdiye — **Piyetizm*****
Plaisir — Haz — **Haz***
Plausible — ... — **Akla** yakın**
Plébiscite — Reyiâm — **Tümdanış**
Plutocratie — Hükümeti agniya — **Zenginerki**
Pluralisme — Kesretiye — **Çokçuluk**
Politique — Siyasi — **Siyasal**

Polythéisme — Kesreti ilâh mesleği — **Çoktanrıcılık**

Polytechnique — Politeknik — **Politeknik*****

Polysyllogisme — Kıyasatı müselsele — **Çoktasım**

Positif — 1 - Müspet, vücubî, 2 - Müspet — **1 - Olumlu, 2 - Pozitif*** (Bilimler hakkında)**

Positivisme — İspatiye — **Olguculuk, pozitivizm****

Possession — Malikiyet — **İyelik**

Possibilité — İmkân — **Olabilirlik, olanak**

Possible — Mümkün — **Olabilir, olanaklı**

Post-scolaire — ... — **Okulsonrası**

Postulat — Mevzua — **Konut, postulat****

Potentiel — Kâmin, mekni — **Gizil, potansiyel****

Potentiel (Le-) — Kuvvei mekniye — **Gizilgüç**

Potlatch — ... — **1 - Şölen, 2 - Potlaç*****

Pour soi — ... — **Kendiyçin**

Pouvoir — İktidar — **Erk**

Pragmatique — Pragmatik — **Pragmaca*****

Pragmatisme — Pragmatizm — **Pragmacılık*****

Pragmatiste — ... — **Pragmacı*****

Pratique (isim) — Ameliyat, amel — **Kılğı, pratik****

Pratique (sıfat) — Amelî — **Kılgın, kılgılı**

Pratiquer — ... — **Kılgılamak**

Préapprentissage — ... — **Çıraklıköncesi**

Précis — Sarih — **Belgin**

Précision — Sarahat — **Belginlik**

Prédestination — Kaza ve kader — **Yazgı**

Prédicable — Kabili hamil — **Yüklemleşir**

Prédicat — Mahmul — **Yüklem**

Prédicatif — Hamlî — **Yüklemli**

Préformation — Tekevvünü evvel — **Önoluşum**

Préjugé — İtikadatı bâtıla — **Peşin yargı**

Prélogique — Kablelmantık — **Mantıköncesi***

Premier — Evvel — **İlk**

Prémisses — Mukaddemat — **Öncüller**

Préreligion — ... — **Dinöncesi**

Préscience — İlmi ezelî — **Öncebilim**

Préscolaire — ... — **Okulöncesi**

Preuve — İspat — **Tanıt**

Primaire — Evvelki — **Birincil, ilk**

Primat, primauté — Evveliyet — **Başmanlık**

Frimitif — İptidai — **İlkel**
Principe — Mebde, umde — **İlke**
Privatif — ... — **Yoksunlu**
Privation — Mahrumiyet — **Yoksunluk**
Probabilité — İhtimal — **Olasılık**
Probabilisme — İhtimaliye — **Olasıcılık, probabilizm****
Probable — Muhtemel — **Olası**
Problématique — İhtimalî — **1 - Belkili (Kant) 2 - Sorum**
Procédé — Tarz — **Yol**
Processus — Vetire — **Süreç**
Profane — ... — **Dışkutsal**
Profession — Meslek — **Meslek***
Professions libérales — Serbest meslekler — **Erkin meslekler***
Progrès — Terakki — **İlerleme**
Projection — İrtisam — **İzdüşüm**
Proportion — Tenasüp — **Orantı**
Proposition — Kaziye — **Önerme**
Proposition particulière affirmative — Kaziyei mucibei cüziye — **Olumlu tikel önerme**

Proposition particulière négative — Kaziyei salibei cüziye — **Yadsılı tikel önerme**

Proposition universelle affirmative — Kaziyei mucibei külliye — **Olumlu tümel önerme**

Proposition universelle négative — Kaziyei salibei külliye — **Yadsılı tümel önerme**

Propre — Has — **Öze**

Propriété — Hassa — **Özelik**

Prosyllogisme — Kıyası mevsulün netayiç — **Öntasım**

Prouver — İspat etmek — **Tanıtlamak**

Providence — İnayeti rabbaniye — **Tanrı kayrası**

Providentialisme — İnayeti rabbaniye mesleği — **Kayracılık**

Providentiel — İnayeti rabbaniyeye ait — **Tanrıkayral**

Provocateur — Muharrik — **Kışkırtıcı**

Provocation — Tahrikât — **Kışkırtı**

Psittacisme — Bebgaiye — **Papağanlık**

Psychanalyse — Tahlili ruhi — **Psikanaliz*****

Psychasthénie — Ataleti ruhiye — **Ruh* argın-**

lığı

Psychiatrie — Tababeti ruhiye — **Ruh* hekimliği**

Psychique — Ruhi — **Ruhsal***

Psycholepsie — Ruh inhitatı — **Ruh* düşümü**

Psychisme — Ruhiyet — **Ruhsallık***

Psychologie — Ruhiyat — **Ruhbilim***

Psychologique — Ruhiyata müteallik — **Ruhbilimsel***

Psychologisme — Ruhiyatçılık — **Ruhbilimcilik***

Psychométrie — Mukayesei ruhiye — **Ruh* ölçümü, psikometri****

Psychopathie — Marazı ruhi — **Ruh* hastalığı*, ruh* sayrılığı**

Psychophysique — Psikofizik — **1 - Fizik*** ruhbilim*, 2 - Ruhsal*-fiziksel*****

Psychose — Psikoz — **Psikoz*****

Puberté — Bülûğ — **Erinlik**

Puissance — Kuvve — **Güc**

Punition — Mücazat — **Ceza***

Pur — Saf, sırf — **Arı, salt**

Pyrrhonisme — Pironiye — **Pironculuk**

Q

Qualité — Keyfiyet — **Nitelik**

Quantification de prédicat — Tesviri mahmul — **Yüklemin niceletimi**

Quantité — Kemiyet — **Nicelik**

Quiétisme — ... — **Sekincilik, kiyetizim****

R

Race — Irk — **Irk***

Racial — Irki — **Irksal***

Raciologie — Mebhasül uruk — **Irkbilim***

Racisme — ... — **Irkçılık***

Raciste — ... — **Irkçı***

Radicalisme — Cezriye — **Köktencilik**

Raison — Âkıle, akıl — **Us, akıl****

Raison — Sebep — **Sebep***

Raissonnement — Muhakeme — **Uslamlama, usa vurma**

Rationalisme — Akliye — **Usçuluk, akılcılık****

Rationnel — Akli, makul — **Ussal**

Rappel — Davet — **Hatırlama**

Rapport — Nispet — **Oran**

Réaction — Aksül amel — **Tepki**

Réalisable — Kabili tahakkuk — **Gerçekleşir**

Réalisation — Tahakkuk etme, -ettirme — **Gerçekleşme, gerçekleştirme**

Réaliser — Tahakkuk ettirmek — **Gerçekleştirmek**

Réalisme — Hakikıye — **Gerçekçilik**

Réalité — Hakikat — **Gerçek, gerçeklik**

Réceptivité — Kabiliyeti ahz — **Alırlık**

Réciprocité — Mütekabiliyet — **Karşılılık**

Réciproque — Mütekabil — **Karşılıklı**

Récompense — Mükâfat — **Mükâfat***

Reconnaissance — Tanıma — **Tanıma**

Récurrence — Rücu — **Kayıtım**

Rédintégration (Loi de-) — Tetemmümü hâtırat kanunu — **Tümceleme kanunu***

Réduction — İrca — **İndirgeme**

Rééducation — Yeniden terbiye — **Yeniden eğitim**

Réel — Hakikî, vaki — **Gerçek**

Référendum — Referendum — **Tümdanış hakkı***

Réfléchi — Teemmüli — **Düşünceli**

Réfléchir — Teemmül etmek — **Düşünmek**

Réflexe — İnikâs — **Tepke**

Réflexion — 1 - İnikâs, 2 — Teemmül — **1 - Yansıma, 2 — Düşünme**

Refoulement — İhtibas — **İtilme**

Règle — Kaide — **Kural, kaide****

Régressif — Rici — **Gerilek**

Régression — Rücu — **Gerileme**

Relatif — İzafi — **Bağıntılı, göre**

Relation — İzafet — **Bağıntı, görelik**

Relativisme — İzafiyet — **Bağıntıcılık, görecilik, relativizm****

Relativité — İzafiyet — **Bağıntılılık, görelilik**

Religion — Din — **Din**

Remémoration — Hâtıraların daveti — **Angı çağrısı**

Réminiscence — Müphem tahattur — **Anımsama**

Representatif — İstihzarî — **Tasarımlı**
Représentation — İstihzar, tasavvur — **Tasarım**
Représenter — Tasavvur etmek — **Tasarımlamak**
Reproduction — 1 - Tahassül, 2 - İhzar — **1 - Üreme, üretme, 2 - Anıklama, anıklanma**
Résidu — Bakıye — **Tortu**
Responsabilité — Mesuliyet — **Sorav**
Ressemblance — Teşabüh — **Benzerlik**
Rétrograde — Rici — **Gerigiden**
Rêve — Rüya — **Düş**
Réversible — Kabili rücu — **Tersinir**
Reviviscence — İstiade — **Yeniden canlanma**
Routine — ... — **Görenek**
Rhytme — İttırat — **Ritim*****
Richesse — Servet — **Zenginlik, varlık**

S

Sadisme — Sadizm — **Sadizm**
Sacré — Mukaddes — **Kutsal**
Sagesse — Hikmet — **Bilgelik**
Sanction — Müeyyide, teyit — **Yaptırım**

Sauvagerie — Vahşet — **Yabanıllık**
Savoir — Vukuf — **Bilme**
Scepticisme — Hisbaniye — **Şüphecilik***
Schéma — Şema — **Şema*****
Science — İlim — **Bilim**
Scientifique — İlmî — **Bilimsel**
Scientisme — İlimcilik — **Bilimcilik**
Scolaire — Mektebî — **Okulsal**
Scolarité — ... — **Okulsallık**
Scolastique — İskolâstik — **İskolastik*****
Second, deuxième — Sani — **İkinci**
Secondaire — Sünaî — **İkincil**
Segment — Parça — **Parça**
Ségrégation — ... — **Ayrılama, ayrılanma**
Sélection — Istıfa — **Ayıklama, ayıklanma**
Self-education — Kendini terbiye — **Kendini eğitim**
Self-government — Kendini idare — **Kendini yönetim**
Sémantique — Mânaya müteallik — **Anlamsal**
Sens — Hasse — **Duyu**
Sens — Cihet — **Yön**

Sens — Mâna — **Anlam**
Sensation — İhsas — **Duyum**
Sensibilité — Hassasiyet — **Duyarlık, duygunluk**
Sensible — Hassas — **Duyar, duygun, duygulu**
Sensible — Mahsus — **Duyulur**
Sensitif — Hissî — **Duysal**
Sensoriel — İhsasi — **Duyumsal**
Sensualisme — İhsasiye — **Duyumculuk**
Sentiment — İhtisas — **Duygu**
Série — Silsile — **Sıra, seri****
Sexe — Cinsiyet — **Cinslik***
Sexologie — ... — **Cinslikbilim*, seksoloji****
Sexualité — Cinsiyet — **Cinsellik***
Sexuel — Cinsî — **Cinsel***
Signe — İşaret — **İm, işaret****
Similarité — Müşabehet — **Benzeşlik**
Similitude — Mümaselet — **Benzeşim**
Simultané — Hemzaman — **Zamandaş***
Simultanéité — Hemzamanlık — **Zamandaşlık***
Simple — 1 - Basit. 2 - Sade — **1 - Yalınç, 2 - Yalın**

Singulier — Müfret, ferdî — **Tekil**

Social — İçtimai — **Toplumsal**

Socialiser — İçtimaileştirme — **Toplumlaştırmak**

Socialisme — Sosyalizm — **Toplumculuk, sosyalizm****

Société — Cemiyet — **Topluluk, cemiyet****

Sociologie — İçtimaiyat — **Toplumbilim, sosyoloji****

Socius — ... — **Toplumdaş, sosyus****

Solidarisme — Tesanüdiye — **Dayanışçılık, solidarizm****

Solidarité — Tekâfül — **Dayanışma**

Solipsisme — Eneiye — **Tekbencilik, solipsizm****

Somatique — Bedenî — **Oyrumsal, tensel**

Somnambulisme — Seyr filmenam — **Uyurgezerlik**

Sophisme — Safsata — **Bilgicilik, sofizm****

Sorcellerie — Büyücülük, büyü — **Büyücülük, büyü**

Sorite — Kıyası müselsel — **Sorit*****

Souvenir — Hâtıra — **Anı, angı**

Souverain — Hâkim — **Egemen**

Spatial — Fezai — **Uzaysal**

Spécial — Hususi — **Özel**

Spécialisation — İhtisas — **Uzlanım**

Spécificité — Neviyet — **Özgüllük, türsellik**

Spécifique — Nevî — **Özgül, türsel**

Spéculatif — Nazari — **Kurgul**

Spéculation — Nazar — **Kurgu**

Spiritisme — İspritizm — **İspiritizm*****

Spiritualisme — Ruhiye — **Tinselcilik, spirîtualizm****

Spiritualité — ... — **Tinsellik**

Spirituel — Gayri cismanî, mânevî — **Tinsel**

Spontané — Binefsihi, tav'i — **İçinden, kendiliğinden**

Spontanéité — Tav'iyet — **İçindenlik, kendiliğindenlik**

Statique — 1 - Sakin, 2 - Tevazünîyet — **1 - Dural, 2 - İstatik*** (isim)**

Statistique (isim) — İhsaiyat — **Sayılama, istatistik****

Statistique (sıfat) — İhsaî — **Sayılamsal**

Sthénique — Müvellidi kudret — **Dincelten**

Stimulus, excitant — Münebbih — **Uyaran**

Stoa — Revak — **İstoa*****

Stoïcisme — Revakıye — **İstoacılık*****

Subalterne — Mütedahil — **Altık**

Subconscient (Le-) — Tahteşşuur (isim) — **Altbilinç**

Subconscient — Tahteşşuur (sıfat) — **Altbilinçsel**

Subcontraire — Tahtı mütezat — **Altkarşıt**

Subjectivisme — Enfüsiye — **Öznelcilik**

Subjectif — Enfüsi — **Öznel**

Sublimation — İlâ — **Yükseltme**

Sublime — 1 - Ulvi, 2 - Ulviyet — **1 - Yüce, 2 - Yücelik**

Subordonné — Tabî — **Altasıralı**

Subsomption — İdraç — **Altlama, altlanma**

Substance — Cevher — **Töz**

Substantialisme — Cevheriye — **Tözcülük**

Substantiel — Cevherî — **Tözel**

Substrat, substratum — Mabihül kıvam — **Dayanak**

Subsumer — İdracetmek — **Altlamak**

Suffisance — Kifayet — **Yeterlik**

Suggérer — Telkin etmek — **Telkin* etmek, telkinlemek***

Suggestibilité — Telkin kabiliyeti — **Telkin* anıklığı, telkinlenirlik***

Suggestible — Kabili telkin — **Telkin* edilebilir, telkinlenebilir***

Suggestion — Telkin — **Telkin***

Sujet — 1 - Zat, 2 - Mevzu — **1 - Özne, 2 - Konu, 3 - Denek**

Surmenage — ... — **Argınlık**

Surnaturel — Fevkattabia — **Doğaüstü, tabiatüstü****

Survivance, survivant — Peşinde — **Artakalan**

Syllogisme — Kıyas — **Tasım**

Symbole — Remz — **Simge, sembol****

Symbolique — Remzî — **Simgesel**

Symbolisme — Sembolizm — **Simgecilik, simgelik, sembolizm****

Sympathie — Tecazüp — **Duygudaşlık**
Sympathique — Cazibedar — **Duygudaşlı**
Sympathisant — ... — **Duygudaş**
Synchrone — Hemzaman — **Eşinzaman***
Synchronisme — Hemzamani — **Eşinzamanlık***
Syncrétisme — ... — **Sinkretizm*****
Syndicalisme — Sindikalizm — **Sindikacılık*****
Syndicat — Sindika — **Sindika*****
Synergie — Muvafakatı efal — **Görevdeşlik**
Synesthésie — İhsasların ihtilâtı — **Duyum ikiliği, sinestezi****
Synthèse — Terkip — **Bireşim, sentez****
Synthétique — Terkibî — **Bireşimsel**
Système — Meslek, manzume — **Dizge, sistem****

T

Tabou — Tabu — **Tabu**, tekinsiz**
Tact — Lâmise — **Dokunma**
Tautologie — Tekriri merdut — **Geneleme**
Taylorisme — ... — **Taylorculuk**
Technique — ... — **Teknik*****

Télékinésie — ... — **Uzadevim, telekinezi****
Téléologie — 1 - Gaiyet, 2 - Mephası gayat — **1 - 1 - Ereklik, 2 - Erekbilim, teleoloji****
Télépathie — Telepatya — **Uzaduyum, telepati****
Télévision — ... — **Uzagörüm, televizyon****
Temoignage — Şahadet — **Tanıklık**
Tempérament — Mizaç — **Yaradılış**
Tempérance — İtidali mizaç — **Ilım, ölçülük**
Tempéré — Mutedil — **Ilımlı, ölçülü**
Temps — Zaman — **Zaman**
Tendance — Temayül — **Yönseme**
Tension — Tevettür — **Gerilim, gerilme**
Terme — Had — **Terim**
Test — Test — **Test*****
Tester — ... — **Testlemek*****
Théisme — İlâhiye — **Tanrıcılık**
Théocratie — Hükümeti ruhaniye — **Dincierki**
Théodicée — İlmi ilâhî — **Teodise*****
Théologie — İlâhiyat — **Tanrıbilim**
Théorie — Nazariye — **Kuram**
Théorique — Nazari — **Kuramsal**

Thermique — Hararî — **Isıl**
Thèse — Müddea — **Sav, tez****
Tolérance — Tesamuh — **Hoşgörü**
Torpeur — ... — **Uyuşukluk**
Totem — Totem — **Ongun, totem****
Toucher — Lems — **Dokunum**
Tradition — Anane — **Gelenek**
Traditionalisme — Ananeviye — **Gelenekçilik**
Traditionnel — Ananevi — **Geleneksel**
Transcendant — Müteal — **Aşkın**
Transcendantal — Mütealî — **Deneyüstü**
Transfert — İntikal — **Geçme**
Transformation — Tebdili şekil — **Şekildeğişimi, dönüşüm**
Transformer — İstihale ettirmek — **Şeklini değiştirmek, dönüştürmek**
Transformisme — İstihaliye — **Şekildeğişimcilik, dönüşümcülük, transformizm****
Transitif — Müteaddi — **Geçişli**
Travail — Sây, amel — **İş, emek**
Travail manuel — El işi — **El işi**
Tribu — Kabîle — **1 - Uruk, 2 - Boy**

Tropes — Troplar — **Troplar*****
Tropisme — Tropizm — **Doğrulum, tropizm****
Trouvaille — ... — **1 - Buluş, 2 - Buluntu**
Trust — Trust — **Trust*****

U

Ubiquité — Her yerde hazır oluş — **Heryerdelik**
Unicité — Vâhidiyet — **Teklik**
Unique — Yegâne — **Tek, biricik**
Unité — Vahdet — **1 - Birlik, 2 - Birim**
Univers — Kâinat — **Evren**
Universaux — Külliyat — **Tümeller**
Universel — 1 - Âlemşümul, 2 - Külli — **1 - Evrensel, 2 - Tümel**
Univoque — Vahidül mâna — **Tekanlamlı**
Usage — Teamül — **Kullanım**
Utilitaire — Nefî — **Faydacıl***
Utilitarisme — Nefiye — **Faydacılık***
Utopie — Ütopya — **Utopya*****
Utopique — Ütopik — **Utopyalık*****
Utopiste — Ütopist — **Utopyacı*****

V

Valeur — Kıymet — **Değer**

Validité — ... — **Geçerlik**

Variation — Tehalüf — **1 - Değişim, 2 - Çeşit**

Velléité — İradei zaife — **İstemseme**

Vendetta — Kan davası — **Kangütme**

Véracité — Sıdk — **Doğruculuk**

Verbal — Kelâmi — **Sözül**

Verbalisme — Lâfziye — **1 - Boşsözcülük. 2 - Ezbercilik**

Vérifiable — ... — **Gerçeklenir**

Vérifier — ... — **Gerçeklemek**

Vérité — Hakikat — **Hakikat***

Vertu — Fazilet — **1 - Erdem, 2 - Yararlık**

Vice — Rezilet — **Düşkünlük, bozukluk, kusur, yerginlik**

Vicieux — ... — **Düşkün, bozuk, kusurlu yergin**

Vide — Halâ — **Boşluk**

Vie — Hayat — **Dirim, hayat****

Virtuel — Bilkuvve — **1 - Gizil, 2 - Tasarlı**

Vision en Dieu — Rüyet fillâh — **Tanrıda görme**

Vital — Hayevî — **Dirimsel**

Vitalisme — Hayeviye — **Dirimselcilik, vitalizm****

Vivification — İhya — **Dirilme, diriltme**

Volition — İrtiyat — **İstem**

Volontaire — İradi — **İradesel*, iradeli***

Volontarisme — İradiye — **İradecilik***

Volonté — İrade — **İrade***

Vouloir-vivre — Arzuyu hayat — **Yaşama isteği**

Vrai — 1 - Sahih, 2 - Hakikat — **1 - Doğru, 2 - Hakikat***

GRAMER TERİMLERİ

Türkçe-Osmanlıca-Fransızca

A

Akıcı sessiz — ... — *Liquide*

Anlatış — İfade — *Expression*

Anlatış vurgusu — İfade vurgusu — *Accent logique*

Araçlı geçişli, ettirgen — (Müteaddiden) tadiye — *Causatif, factitif*

Asıl sayılar — Âdadı asliye — *Adjectifs numéraux cardinaux*

Aşırılık — Mübalâğa — *Exagération*

Atlama — ... — *Mutation*

Azişlek — ... — *Improductif, peu usité*

B

Bağ-fiil *(Bak: Ulaç)*

Bağımlı — Tâbi cümle, tali cümle — *Proposition subordonnée*

Bağımsız cümle — Müstakil cümle — *Proposition indépendante*

Bağlaç — Rabıt — *Conjonction*

Bağlaç grupu — Terkibi atfi — ...

Bağlı cümlecikler — Tertipli cümleler, atıflı cümleler — *Propositions coordonnées*

Basit — Basit — *Simple*

Basit cümle — Basit cümle — *Phrase simple*

Basit kelime — Kelimei asliye — *Mot simple*

Basit zaman çekimi — İhbar tasrifi — *Indicatif*

Başlama fiili — İptida fiili — *Verbe inchoatif*

Belgisiz sıfatlar — Sıfâtı müpheme — *Adjectifs indéfinis*

Belgisiz zamirler — Zamairi müpheme — *Pronoms indéfinis*

Belirten — 1 - Muzafünileyh, 2 - Sıfat (terkiplerde) — *Déterminant*

Belirtilen — 1 - Muzaf, 2 - Mevsuf (terkiplerde) — *Déterminé*

Belirtili isim takımı — Tayinli izafet terkibi — ...

Belirtisiz isim takımı — Tayinsiz izafet terkibi — ...

Belirtme grupu — Tayin grupu — *Groupe déterminatif*

Belirtme sıfatları — Sıfâtı tayiniye — *Adjectifs déterminatifs*

Benzeşme — ... — *Assimilation*

Bildirme kipi — Sıygai ihbariye — *Indicatif*

Bileşik — Mürekkep — *Composé*

Bileşik fiil — Mürekkep fiil — *Verbe composé*

Bileşik kelime — Mürekkep kelime — *Mot composé*

Bileştirme — Terkip — *Composition*

Bitirme fiili — İntiha fiili — *Verbe accompli*

Boğumlama yeri *(Bak: Çıkak)*

Bükün — Tasrifîlik, mükesserlik — *Flexion*

C

Cins ismi — İsmi cins — *Nom commun*

Cümle — Cümle — *Phrase*

Cümlecik — Kaziye — *Proposition*

Ç

Çağrı — Nida — *Vocatif (isim)*

Çatallı cümle — Terdit cümlesi — *Proposition disjonctive*

Çatı — Bina (fiilde) — *Voix*
Çekim — Tasrif — *Déclinaison, conjugaison*
Çekim eki — Lâhikai tasrifiye — *Désinence*
Çekim örneği — Emsile — *Paradigme*
Çekmek — Tasrif etmek — *Décliner, conjuguer*
Çıkak — Mahreç — *Point d'articulation*
Çoğul — Cemi — *Pluriel*

D

Damak sessizi, damaksıl — Hanekî samit — *Palatale*
Dar sesli — Dar sâit — *Voyelle étroite*
Davranma fiili — Niyet fiili — *Verbe intentionnel*
- de hali — Mefulü fih — *Locatif*
- den hali — Mefulü anh, mefulü minh — *Ablatif*
Derece — Derece — *Degré*
Dilbilgisi, gramer — Sarf ve nahiv, kavait — *Grammaire*
Dilek kipleri — İnşai sıygalar — *Subjonctif*
Dilek-şart kipi — Temenni sıygası, fiili temenni, fiili şart — *Désidératif, conditionnel*

- di'li geçmiş zaman — Mazii şühuu — *Passé déterminé*

Diş sessizi, dişsel — Sinnî samit — *Dentale*

Dolaylı tümleç — Mefulü gayrisarih — *Complément indirect.*

Dönüşlü (öze dönüşlü) fiil — Mutavaat fiili — *Verbe réfléchi*

Dudak sessizi, dudaksıl — Şefevî samit — *Labiale*

Duyusal — Teessüri — *Affectif*

Duyuş vurgusu — Teessüri vurgu — *Accent affectif*

Düz sesli — ... — *Voyelle non-arrondie*

Düz tümleç — Mefulü sarih — *Complément direct*

E

Edat — Edat — *Outil grammatical, particule*

Edilgen — Meçhul — *Passif*

- e hali — Mefulü ileyh — *Datif*

Ek — Lâhika — *Affixe*

Ek-fiil — Fiili cevherî — *Verbe substantif*
Emir — Emir — *Impératif*
Enüstünlük — Tafdil — *Superlatif (isim)*
Eşanlamlı — Müteradif — *Synonyme*
Eşitlik — Müsavat — *Egalité*
Eşitlik derecesi — Müsavat derecesi — *Degré équatif*
Eşsesli — Mütecanis — *Homonyme*
Etken — Malûm — *Actif*
Ettirgen *(Bak: Araçlı, Geçişli)*

F

Fiil — Fiil — *Verbe*
Fiilden — ... — *Déverbal*
Fiilimsi — Feri fiil — *Participe, infinitif, gérondif*
Fonem — Savt unsuru — *Phonème*
Fonem düşmesi *(Bak. Ses düşmesi)*
Fonetik *(Bak. Sesbilgisi)*

G

Geçişli — Müteaddi - - *Transitif*

Geçişsiz — Lâzım — *Intransitif*
Geçmiş zaman — Mazi — *Passé*
Gelecek zaman — İstikbal — *Futur*
Geniş sesli — Geniş sâit — *Voyelle large*
Geniş zaman — Muzari — *Aoriste*
Gerçek şart cümleciği — Cümlei şartiyei hakikıye — *Proposition conditionnelle réelle*
Gereklik kipi — Vücup sıygası — *Nécessitatif*
Gerilek — ... — *Régressif*
Gerilme — ... — *Tension*
Gevşeme — ... — *Détente*
Girişik cümle — Mudil cümle — *Proposition complexe*
Gövde — Maddei asliye — *Thème*
Gramer *(Bak: Dilbilgisi)*

H

Hal (isim halleri) — Hal — *Cas*
Harf — Harf — *Lettre*
Haykırı — Nida — *Exclamation*
Hece — Heca — *Syllabe*

Hikâye bileşik zamanı — Fiili hikâye — *Imparfait, plus-que-parfait*

Hükümleme grupu (cümle) — Hüküm grupu — *Proposition*

İ

İçek — ... — *Infixe*

-i hali — Mefulü bih — *Accusatif*

İfade *(Bak: Anlatış)*

İkircil cümle *(Bak: Çatallı cümle)*

İkizleme — Atıf grupu — ...

İlerlek — ... — *Progressif*

İlgi cümlesi — Nispet cümlesi — *Proposition relative*

İlgi zamiri — Nispet zamiri — *Pronom relatif*

İnce sesli — İnce sâit — *Voyelle palatale (antérieure)*

-in hali — Muzafunileyh hali — *Génitif*

İsim — İsim — *Nom*

İsimden — ... — *Dénominal*

İsim takımı — Terkibi izafi, izafet — ...

İstek kipi — İltizam sıygası — *Optatif-subjonctif tif*

İşaret sıfatları — Sıfâtı işariye — *Adjectifs démonstratifs*

İşaret zamirleri — Zamairi işariye — *Pronoms démonstiatifs*

İşlek — ... — *Productif*

İşteşlik — Müşareket — *Réciprocité*

İyelik ekleri (zamirleri) — Zamairi mülkiye, zamairi izafiye — *Pronoms possessifs*

K

Kalın sesli — Kalın sâit — *Voyelle vélaire (postérieure)*

Karşılaştırma — Mukayese — *Comparaison*

Karşıtlı cümlecik — Cümlei istidrakiye — *Proposition adversative*

Katı sessiz — ... — *Consonne dure*

Katışık fiil — Mudil fiil — *Verbe complexe*

Kaynaştırma harfi — Vikaye harfi — ...

Kelime — Kelime — *Mot*

Kelime haznesi — Kelime hazinesi — *Vocabulaire (Wortschatz)*
Kelime yapımı — Kelime teşkili — *Formation de mot*
Kesir sayıları — Âdadı kesriye — *Adjectifs numéraux fractionnaires*
Kısa sesli — Kısa sâit — *Voyelle courte*
Kip — Sıyga — *Mode*
Koşaç — Edatı haber — *Copule*
Kök — Cezir — *Racine*
Köken — Cezir, maddei asliye — *Radicale*
Küçültme — Tasgir — *Diminutif*

M

Mastar (isim-fiil) — Masdar — *Infinitif*
- miş'li geçmiş zaman — Mazii naklî — *Passé indéterminé*
Morfem — Şekil unsuru — *Morphème*
Morfologi *(Bak. Şekil bilgisi)*

N

Nesne — Obiekt — *Objet*

Nicelik zarfları — Kemiyet zarfları — *Adverbes de quantité*

Niteleme sıfatları — Sıfâtı tavsifiye — *Adjectifs qualificatifs*

Nitelik zarfları — Keyfiyet zarfları — *Adverbes de manière*

O

Oldurgan *(Bak: Yapma aşımlı)*

Olumlu — Müspet — *Positif*

Olumsuz — Menfi — *Négatif*

Ortaç (Sıfat-fiil) — Feri fiil — *Participe*

O

Önek — Lâhikai mütekaddime, dâhile — *Préfixe*

Öntakı — Harfi cer — *Préposition*

Özel isim — İsmi has — *Nom propre*

Özne — Fail, müpteda, müsnedünileyh, sübjekt — *Sujet*

P

Patlama — İnfilâk — *Explosion*

Pekiştirme — Tekit — *Intensitif*
Perde — Perde — *Ton*
Perdelenme — Tasavvut — *Intonation*

R

Rivayet bileşik zamanı — Fiili rivayet — *Forme composée dubitative*

S

Sayı sıfatları veya sadece **sayılar** — Sıfâtı adediye — *Adjectifs numéraux*
Sebep — Sebep — *Cause*
Selen — Savt — *Son*
Selenli — Tannan — *Sonnante*
Semantem — Mâna unsuru — *Sémantème*
Sertleşme — ... — *Assourdissement*
Sert sessiz — Sert samit — *Sourde*
Ses — Sada — *Voix*
Sesbilgisi, fonetik — Mephası esvat — *Phonétique*
Ses düşmesi, fonem düşmesi — ... — *Chute*

d'un phonème

Sesli — Sâit — *Voyelle*

Sesli benzeri — Yarı sâit — *Semi-voyelle*

Sessiz — Samit — *Consonne*

Ses türemesi — ... — *Epenthèse*

Sesli uyumu — Ahengi savait — *Harmonie vocalique*

Sıfat — Sıfat — *Adjectif*

Sıfat takımı — Terkibi tavsifî, sıfat terkibi — ...

Sıra cümlecikler — Cümeli mütevaliye — *Propositions juxtaposées*

Sıra sayıları — Âdadı rütbiye — *Adjectifs numéraux ordinaux*

Sintaks *(Bak. Sözdizimi)*

Somut — Müşahhas — *Concret*

Sonek — Lâhika — *Suffixe*

Sontakı — Edevatı lâhika — *Postposition*

Soru — İstifham — *Interrogatif (isim)*

Soru sıfatları — Sıfâtı istifhamiye — *Adjectifs interrogatifs*

Soru zarfı — İstifham zarfı — *Adverbe interrogatif*

Soru zamirleri — Zamairi istifhamiye — *Pronoms interrogatifs*

Soyut — Mücerret — *Abstrait*

Söz bölükleri — Aksamı kelâm — *Parties du discours*

Sözde şart cümleciği — Cümlei şartiyei farazîye — *Proposition conditionnelle fictive*

Sözdizimi, sintaks — Nahiv — *Syntaxe*

Sürekli sessiz — ... — *Spirante, coetinue*

Süreksiz sessiz — ... — *Occlusive, momentanée*

Sürerlik fiili — Fiili istismari — *Verbe duratif*

Ş

Şahıs — Şahıs — *Personne*

Şahıs zamirleri — Zamairi şahsiye — *Pronoms personnels*

Şart — Şart — *Condition*

Şart bileşik zamanı — Fiili şart — *Forme composée conditionnelle*

Şekil bilgisi, morfologi — Şekliyat, mefhası, sarf — *Morphologie*

Şimdiki zaman — Hal — *Présent*

T

Taban — ... — *Base*

Takım — Terkip (izafet ve sıfat terkipleri) — *Rapport d'annexion*

Tekil — Müfret — *Singulier*

Temel cümlecik — Cümlei asliye — *Proposition principale*

Tezlik fiili — Fiili tacilî — *Verbe hâtif*

Topluluk ismi — İsmi cemi, ismi câmi — *Nom collectif*

Topluluk sayısı — ... — *Adjectif numéral collectif*

Tümleç — Mütemmim, meful — *Complément*

Türem, türeme — İştikak — *Dérivation*

Türev — Müştak — *Dérivé*

U

Ulaç (Bağ-fiil) — Rabıt sıygası — *Gérondif*

Ulama — Vasıl — *Liaison*

Unvan grupu — Unvan grupu — ...

Uyum — Ahenk — *Harmonie*

Uzatma — Met — *Allongement*
Uzun sesli — Memduh sâit — ...

Ü

Üleştirme sayıları — Âdadı tevziiye — *Adjectifs numéraux distributifs*
Ünlem — Nida — *Interjection*
Üstünlük — Rüçhan — *Comparatif (isim)*

V

Vurgu — Vurgu — *Accent*

Y

Yaklaşma fiili — Fiili mukarebe — *Verbe approximatif*
Yalın hal — Mücerret hali — *Nominatif*
Yan cümle *(Bak: Bağınlı cümle)*
Yansıma — Savtı taklidî — *Onomatopée*
Yapı — Bünye — *Structure, construction*
Yapı eki — Teşkil lâhikası — *Affixe de formation*

Yapım — Teşkil — *Formation*

Yapma aşımlı, oldurgan — Lâzımdan tadiye — *Factitif, causatif*

Yardımcı fiil — Fiili iane — *Verbe auxilliaire*

Yer zarfı — Zarfı mekân — *Adverbe de lieu*

Yeterlik fiili — Fiili iktidari — *Verbe potentiel ou possible*

Yumuşak sessiz — Yumuşak samit — *Sonore*

Yumuşama — ... — *Sonorisation*

Yuvarlak sesli — Yuvarlak sâit — *Voyelle arrondie*

Yüklem — Müsnet, haber — *Prédicat, attribut*

Z

Zaman — Zaman — *Temps*

Zaman zarfı — Zarfı zaman — *Adverbe de temps*

Zamir — Zamir — *Pronom*

Zarf — Zarf — *Adverbe*

Zıtanlamlılar — Elfazı mütezadde — *Antonymes*

Zincirleme isim takımı — Tetabuu izafat — ...

GRAMER TERİMLERİ

Osmanlıca - Türkçe - Fransızca

A

Âdadı asliye — **Asıl sayılar** — *Adjectifs numéraux cardinaux*

Âdadı kesriye — **Kesir sayıları** — *Adjectifs numéraux fractionnaires*

Âdadı rütbiye — **Sıra sayıları** — *Adjectifs numéraux ordinaux*

Âdadı tevziiye — **Üleştirme sayıları** — *Adjectifs numéraux distributifs*

Ahengi savait — **Sesli uyumu** — *Harmonie vocalique*

Ahenk — **Uyum** — *Harmonie*

Aksamı kelâm — **Söz bölükleri** — *Parties du discours*

Atıf grupu — **İkizleme** — ...

Atıflı cümleler, terkipli cümleler — **Bağlı cümlecikler** — *Propositions coordonnées*

B

Basit — **Basit** — *Simple*

Basit cümle — **Basit cümle** — *Phrase simple*
Bina (fiilde) — **Çatı** —*Voix*
Bünye — **Yapı** — *Structure, construction*

C

Cemi — **Çoğul** — *Pluriel*
Cezir — **1 - Kök. 2 - Köken** — *1 - Racine. 2 - Radicale*
Cümeli mütevaliye — **Sıra cümlecikler** — *Propositions juxtaposées*
Cümle — **Cümle** — *Phrase*
Cümlei asliye — **Temel cümlecik** — *Proposition principale*
Cümlei istidrakiye — **Karşıtlı cümlecik** — *Proposition adversative*
Cümlei şartiyei hakıkıye — **Gerçek şart cümleciği** — *Proposition conditionnelle réelle*
Cümlei şartiyei faraziye — **Sözde şart cümleciği** — *Proposition conditionnelle fictive*

D

Dâhile *(Bak: Lâhikai mütekaddime)*

Dar sâit — **Dar sesli** — *Voyelle étroite*
Derece — **Derece** — *Degré*

E

Edat — **Edat** — *Outil grammatical, particule*
Edatı haber — **Koşaç** — *Copule*
Edevatı lâhika — **Sontakı** — *Postposition*
Elfazı mütezadde — **Zıtanlamlılar** — *Antonymes*
Emir — **Emir** — *Impératif*
Emsile — **Çekim örneği** — *Paradigme*

F

Fail — **Özne** —*Sujet*
Ref'i fiil — **1 - Ortaç (sıfat-fiil) 2 - Fiilimsi** — *1 - Participe, 2 - Participe, infinitif, gérondif*
Fiil — **Fiil** — *Verbe*
Fiili cevherî — **Ek-fiil** — *Verbe substantif*
Fiili hikâye — **Hikâye bileşik zamanı** — *Imparfait, plus-que-parfait*
Fiili iane — **Yardımcı fiil** — *Verbe auxilliaire*

Fiilî iktidarî — **Yeterlik fiili** — *Verbe potentiel ou possible*

Fiili istismari — **Sürerlik fiili** — *Verbe duratif*

Fiili mukarebe — **Yaklaşma fiili** — *Verbe approximatif*

Fiili rivayet — **Rivayet bileşik zamanı** — *Forme composée dubitative*

Fiilî şart — **1 - Şart bileşik zamanı, 2 -** *(Bak: Temenni sıygası)* — *1 - Forme composée conditionnelle, 2 - (Bak: Temenni sıygası)*

Fiili tacilî — **Tezlik fiili** — *Verbe hâtif*

Fiili temenni *(Bak: Temenni sıygası)*

G

Geniş sâit — **Geniş sesli** — *Voyelle large*

H

Haber — **Yüklem** — *Prédicat*

Hal — **1 - Hal (isim halleri), 2 - Şimdiki zaman** — *1 - Cas, 2 - Présent*

Hanekî sâmit — **Damaksıl. damak sessizi** —

Palatale

Harf — **Harf** — *Lettre*

Harfi cer — **Öntakı** — *Préposition*

Heca — **Hece** — *Syllabe*

Hüküm grupu — **Hükümleme grupu (cümle)** — *Proposition*

I

İfade — **Anlatış, ifade** — *Expression*

İfade vurgusu — **Anlatış vurgusu** — *Accent logique*

İhbar tasrifi — **Basit zaman çekimi** — *Indicatif*

İltizam sıygası — **İstek kipi** — *Optatif-subjonctif*

İnce sâit — **İnce sesli** — *Voyelle palatale (antérieure)*

İnfilâk — **Patlama** — *Explosion*

İnşai sıygalar — **Dilek kipleri** — *Subjonctif*

İntiha fiili — **Bitirme fiili** — *Verbe accompli*

İptida fiili — **Başlama fiili** — *Verbe inchoatif*

İsim — **İsim** — *Nom*

İsmi câmi, ismi cemi — **Topluluk ismi** — *Nom collectif*
İsmi cins — **Cins ismi** — *Nom commun*
İsmi has — **Özel isim** — *Nom propre*
İstifham — **Soru** — *Interrogatif (isim)*
İstifham zarfı — **Soru zarfı** — *Adverbe interrogatif*
İstikbal — **Gelecek zaman** — *Futur*
İştikak — **Türem, türeme** — *Dérivation*
İzafet, izafet terkibi *(Bak: Terkibi izafi)*

K

Kalın sâit — **Kalın sesli** — *Voyelle vélaire (postérieure)*
Kavait *(Bak: Sarf ve nahiv)*
Kaziye — **Cümlecik** — *Proposition*
Kelime — **Kelime** — *Mot*
Kelimei asliye — **Basit kelime** — *Mot simple*
Kelime hazinesi — **Kelime haznesi** — *Vocabulaire (Wortschatz)*
Kelime teşkili — **Kelime yapımı** — *Formation de mot*

Kemiyet zarfları — **Nicelik zarfları** — *Adverbes de quantité*

Keyfiyet zarfları — **Nitelik zarfları** — *Adverbes de manière*

Kısa sâit — **Kısa sesli** — *Voyelle courte*

L

Lâhika — **1 - Ek, 2 - Sonek** — *1 - Affixe, 2 - Suffixe*

Lâhikai mütekaddime — **Önek** — *Préfixe*

Lâhikai tasrifiye — **Çekim eki** — *Désinence*

Lâzım — **Geçişsiz** — *Intransitif*

M

Maddei asliye — **1 - Gövde. 2 - Köken** — *1 - Thème. 2 - Radicale*

Mahreç — **Çıkak, boğumlama yeri** — *Point d'articulation*

Malûm — **Etken** — *Actif*

Mâna unsuru — **Semantem** — *Sémantème*

Masdar — **Mastar (isim-fiil)** — *Infinitif*

Mazi — **Geçmiş zaman** — *Passé*

Mazii naklî — **- miş'li geçmiş zaman** — *Passé indéterminé*

Mazii şuhudî — **-di'li geçmiş zaman** — *Passé* déterminé

Mebhası esvat — **Sesbilgisi, fonetik** — *Phonétique*

Meçhul — **Edilgen** — *Passif*

Meful *(Bak: Mütemmim)*

Mefulü anh — **- den hali** — *Ablatif*

Mefulü bih — **- i hali** — *Accusatif*

Mefulü fih — **- de hali** — *Locatif*

Mefulü gayrisarih — **Dolaylı tümleç** — *Complément indirect*

Mefulü ileyh — **- e hali** — *Datif*

Mefulü minh *(Bak: Mefulü anh)*

Mefulü sarih — **Düz tümleç** — *Complément direct*

Memdut sâit — **Uzun sesli** — ...

Menfi — **Olumsuz** — *Négatif*

Met — **Uzatma** — *Allongement*

Mevsuf — **Belirtilen** — *Déterminé*

Mudil cümle — **Girişik cümle** — *Proposition complexe*

Mudil fiil — **Katışık fiil** — *Verbe complexe*

Mukayese — **Karşılaştırma** — *Comparaison*

Muşahhas — **Somut** — *Concret*

Mutavaat fiili — **Dönüşlü (öze dönüşlü) fiil** — *Verbe réfléchi*

Muzaf — **Belirtilen** — *Déterminé*

Muzafünileyh (terkiplerde)) — **Belirten** — *Déterminant*

Muzafünileyh hali — **-in hali** — *Génitif*

Muzari — **Geniş zaman** — *Aoriste*

Mübalâğa — **Aşırılık** — *Exagération*

Mücerret — **Soyut** — *Abstrait*

Mücerret hali — **Yalın hal** — *Nominatif*

Müfret — **Tekil** — *Singulier*

Mükesserlik *(Bak: Tasrifilik)*

Müpteda — **Özne** — *Sujet*

Mürekkep — **Bileşik** — *Composé*

Mürekkep fiil — **Bileşik fiil** — *Verbe composé*

Mürekkep kelime — **Bileşik kelime** — *Mot composé*

Müsavat — **Eşitlik** — *Egalité*
Müsavat derecesi — **Eşitlik derecesi** — *Degré équatif*
Müsnedünileyh — **Özne** — *Sujet*
Müsnet — **Yüklem** — *Attribut*
Müspet — **Olumlu** — *Positif*
Müstakil cümle — **Bağımsız cümle** — *Proposition indépendante*
Müşareket — **İşteşlik** — *Réciprocité*
Müştak — **Türev** — *Dérivé*
Müteaddi — **Geçişli** — *Transitif*
Mütecanis — **Eşsesli** — *Homonyme*
Mütemmim — **Tümleç** — *Complément*
Müteradif — **Eşanlamlı** — *Synonyme*

N

Nahiv — **Sözdizimi, sintaks** — *Syntaxe*
Nida — **1 - Çağrı, 2 - Haykırı, 3 - Ünlem** *1 - Vocatif (isim), 2 - Exclamation, 3 - Interjection.*
Nispet cümlesi — **İlgi cümlesi** — *Proposition relative*

Nispet zamîri — **İlgi zamiri** — *Pronom relatif*
Niyet fiilleri — **Davranma fiilleri** — *Verbe intentionnel*

O

Objekt — **Nesne** — *Objet*

P

Perde — **Perde** — *Ton*

R

Rabıt — **Bağlaç** — *Conjonction*
Rabıt sıygası — **Ulaç (Bağ-fiil)** — *Gérondif*
Rüçhan — **Üstünlük** — *Comparatif*

S

Sada — **Ses** — *Voix*
Sâit — **Sesli** — *Voyelle*
Samit — **Sessiz** — *Consonne*
Sarf — **Şekil bilgisi, morfologi** — *Morphologie*

Sarf ve nahiv — **Dilbilgisi, gramer** — *Grammaire*

Savt — **Selen** — *Son*

Savt taklidî — **Yansıma** — *Onomatopée*

Savt unsuru — **Ses, fonem** — *Phonème*

Sebep — **Sebep** — *Cause*

Sert samit — **Sert sessiz** — *Sourde*

Sıfat — **Sıfat** — *Adjectif*

Sıfat (terkiplerde) — **Belirten** — *Déterminant*

Sıfâtı adediye — **Sayı sıfatları veya sadece sayılar** — *Adjectifs numéraux*

Sıfatı istifhamiye — **Soru sıfatları** — *Adjectifs interrogatifs*

Sıfâtı işariye — **İşaret sıfatları** — *Adjectifs démonstratifs*

Sıfâtı müpheme — **Belgisiz sıfatlar** — *Adjectifs indéfinis*

Sıfâtı tavsifiye — **Niteleme sıfatları** — *Adjectifs qualificatifs*

Sıfâtı tayiniye — **Belirtme sıfatları** — *Adjectifs déterminatifs*

Sıfat terkibi — **Sıfat takımı** — ...

Sıyga — **Kip** — *Mode*
Sıygai ihbariye — **Bildirme kipi** — *Indicatif*
Sinnî samit — **Dişsel, diş sessizi** — *Dentale*
Sübjekt — **Özne** — *Sujet*

Ş

Şahıs — **Şahıs** — *Personne*
Şart — **Şart** — *Condition*
Şefevî samit — **Dudaksıl, dudak sessizi** — *Labiale*
Şekil unsuru — **Morfem** — *Morphème*
Şekliyat mebhası *(Bak: Sarf)*

T

Tâbi cümle — **Bağımlı cümle, yan cümle** — *Proposition subordonnée*
Tadiye (müteaddiden-) — **Ettirgen, araçlı geçişli** — *Factitif, causatif*
Tadiye (lâzımdan-) — **Oldurgan, yapma geçişli** — *Factitif, causatif*
Tafdil — **Enüstünlük** — *Superlatif (isim)*

Tali cümle *(Bak: Tâbi cümle)*
Tannan — **Selenli** — *Sonnante*
Tasavvut — **Perdelenme** — *Intonation*
Tasgir — **Küçültme** — *Diminutif*
Tasrif — **Çekim** — *Conjugaison, déclinaison*
Tasrif etmek — **Çekmek** — *Décliner, conjuguer*
Tasrifîlik — **Bükün** — *Flexion*
Tayin grupu — **Belirtme grupu** — *Groupe déterminatif*
Tayinli izafet terkibi — **Belirtili isim takımı** — ...
Tayinsiz izafet terkibi — **Belirtisiz isim takımı** — ...
Teessüri — **Duyusal** — *Affectif*
Teessüri vurgu — **Duyuş vurgusu** — *Accent affectif*
Tekit — **Pekiştirme** — *Intensitif*
Temenni sıygası — **Dilek-şart kipi** — *Désidératif, conditionnel*
Terdit cümlesi — **İkircil cümle, çatallı cümle** — *Proposition disjonctive*
Terkibi atfi — **Bağlaç grupu** — ...

Terkibi izafi — **İsim takımı** — ...
Terkibi tavsifî *(Bak: Sıfat terkibi)*
Terkip — **1- Bileştirme, 2 - Takım** — *1 - Composition, 2 - Groupe d'annexion*
Terkip (İzafet ve sıfat terkipleri) — **Takım** — *Rapport d'annexion*
Tertipli cümleler *(Bak: Atıflı cümleler)*
Teşkil — **Yapım** — *Formation*
Teşkil lâhikası — **Yapı eki** — *Affixe de formation*
Tetabuu izafat — **Zincirleme isim takımı** — ...

U

Unvan grupu — **Unvan grupu** — ...

V

Vasıl — **Ulama** — *Liaison*
Vikaye harfi — **Kaynaştırma harfi** — ...
Vurgu — **Vurgu** — Accent
Vücup sıygası — **Gereklik kipi** — *Nécessitatif*

Y

Yarı sâit — **Sesli benzeri** — *Semi-voyelle*

Yumuşak samit — **Yumuşak sessiz** — *Sonore*

Yuvarlak sâit — **Yuvarlak sesli** — *Voyelle arrondie*

Z

Zamairi istifhamiye — **Soru zamirleri** — *Pronoms interrogatifs*

Zamairi işariye — **İşaret zamirleri** — *Pronoms démonstratifs*

Zamairi mülkiye, zamairi izafiye — **İyelik ekleri (zamirleri)** — *Pronoms possessifs*

Zamairi müpheme — **Belgisiz zamirler** — *Pronoms indéfinis*

Zamairi şahsiye — **Şahıs zamirleri** — *Pronoms personnels*

Zaman — **Zaman** — *Temps*

Zamir — **Pronom** — *Zamir*

Zarf — **Zarf** — *Adverbe*

Zarfı mekân — **Yer zarfı** — *Adverbe de lieu*

Zarfı zaman — **Zaman zarfı** — *Adverbe de temps*

GRAMER TERİMLERİ

Fransızca - Osmanlıca - Türkçe

GRAMER TERİMLERİ

Fransızca-Osmanlıca-Türkçe

A

Ablatif — Mefulü anh, mefulü minh — **- den hali**

Abstrait — Mücerret — **Soyut**

Accent — Vurgu — **Vurgu**

Accent affectif — Teessüri vurgu — **Duyuş vurgusu**

Accent logique — İfade vurgusu — **Anlatış vurgusu**

Accompli (verbe-) — İntiha fiili — **Bitirme fiili**

Accusatif — Mefulün bih — **-i hali**

Actif — Malûm — **Etken**

Adjectif — Sıfat — **Sıfat**

Adjectifs démonstratifs — Sıfâtı işariye — **İşaret sıfatları**

Adjectifs déterminatifs — Sıfâtı tayiniye — **Belirtme sıfatları**

Adjectifs indéfinis — Sıfâtı müpheme — **Belgisiz sıfatlar**

Adjectifs interrogatifs — Sıfâtı istifhamiye — **Soru sıfatları**

Adjectifs qualificatifs — Sıfâtı tavsifiye — **Niteleme sıfatları**

Adjectifs numéraux — Sıfâtı adediye — **Sayı sıfatları** veya sadece **sayılar**

Adjectifs numéraux cardinaux — Âdadı asliye — **Asıl sayılar**

Adjectifs numéraux ordinaux — Âdadı rütbiye — **Sıra sayıları**

Adverbe — Zarf — **Zarf**

Adverbe interrogatif — İstifham zarfı — **Soru zarfı**

Adverbe de lieu — Zarfı mekân — **Yer zarfı**

Adverbe de temps — Zarfı zaman — **Zaman zarfı**

Adverbes de quantité — Kemiyet zarfları — **Nicelik zarfları**

Adverbes de manière — Keyfiyet zarfları — **Nitelik zarfları**

Affectif — Teessüri — **Duyusal**

Affixe — Lâhika — **Ek**

Affixe de formation — Teşkil lâhikası — **Yapı eki**

Antonymes — Elfâzı mütezadde — **Zıtanlamlılar**

Aoriste — Muzarî — **Geniş zaman**

Approximatif (verbe-) — Fiili mukarebe — **Yaklaşma fiili**

Allongement — Met — **Uzatma**

Arrondie (voyelle-) — Yuvarlak vokal — **Yuvarlak sesli**

Assimilation — ... — **Benzeşme**

Assourdissement — ... — **Sertleşme**

Attribut — Haber — **Yüklem**

B

Base — ... — **Taban**

C

Cas — Hal — **Hal (isim halleri)**

Causatif — 1 - Müteaddiden tadiye, 2 - Lâzımdan tadiye — **1 - Araçlı geçişli, ettirgen 2 - Yapma geçişli, oldurgan**

Cause — Sebep — **Sebep**

Chute d'un phonème — ... — **Ses düşmesi, fonem düşmesi**

Collectif (Adj. numéral-) — **Topluluk sayısı**

Comparaison — Mukayese — **Karşılaştırma**

Comparatif — Rüçhan — **Üstünlük**

Complément — Mütemmim, meful — **Tümleç**

Complément direct — Mefulü sarih — **Düz tümleç**

Complément indirect — Mefulü gayrisarih — **Dolaylı tümleç**

Composé — Mürekkep — **Bileşik**

Composition — Terkip — **Bileştirme**

Concret — Müşahhas — **Somut**

Condition — Şart — **Şart**

Conditionnnel — 1 - Temenni sıygası, fiili temenni, 2 - Fiili şart — **1 - Dilek-şart kipi, 2- Şart bileşik zamanı**

Conjonction — Rabıt — **Bağlaç**

Conjugaison — Tasrif — **Çekim**

Conjuguer — Tasrif etmek — **Çekmek**

Consonne — Samit — **Sessiz**

Consonne dure — ... — **Katı sessiz**

Construction — Bünye — **Yapı**
Continue — ... — **Sürekli sessiz**
Copule — Edatı haber — **Koşaç**

D

Datif — Mefulü ileyh — **- e hali**
Déclinasion (Bak: Conjugaison)
Décliner (Bak: Conjuguer)
Degré — Derece — **Derece**
Degré équatif — *Müsavat derecesi* — **Eşitlik derecesi**
Dénominal — ... — **İsimden**
Dentale (Consonne) — Sinnî — **Diş sessizi, dişsel**
Dérivation — İştikak — **Türem, türeme**
Dérivé — Müştak — **Türev**
Désidératif (Bak: Conditionnel)
Désinence — Lâhikai tasrifiye — **Çekim eki**
Détente — ... — **Gevşeme**
Déterminant — 1 - Muzafünileyh, 2 - Sıfat (terkiplerde) — **Belirten**

Déterminé — 1 - Muzaf, 2 - Mevsuf (terkiplerde — — **Belirtilen**

Déverbal — ... — **Fiilden**

Diminutif — Tasgir — **Küçültme**

Distributifs (Adj. numéraux) — Âdadı tevziiye — **Üleştirme sayıları**

Dubitatif (verbe-) — Fiili rivayet — **Rivayet bileşik zamanı**

Duratif (verbe-) — Fiili istimari — **Sürerlik fiili**

E

Egalité — Müsavat — **Eşitlik**

Epenthèse — ... — **Ses türemesi**

Exagération — Mübalâğa — **Aşırılık**

Exclamation — Nida — **Haykırı**

Explosion — İnfilâk — **Patlama**

Expression — İfade — **Anlatış, ifade**

F

Factitif (Bak: Causatif)

Flexion — Tasrifîlik, mükesserlik — **Bükün**

Formation — Teşkil — **Yapım**

Formation de mot — Kelime teşkili — **Kelime yapımı**

Fractionnaires (Adj. numéraux-) — Âdadı kesriye — **Kesir sayıları**

Futur — İstikbal — **Gelecek zaman**

G

Génitif — Muzafünileyh hali — **- in hali**

Gérondif — Rabıt sıygası — **Ulaç (Bağ-fiil)**

Grammaire — Kavait, sarf ve nahiv — **Dilbilgisi, gramer**

Groupe d'annexion — Terkip (izafet ve sıfat terkipleri) — **Takım**

Groupe déterminatif — Tayin grupu — **Belirtme grupu**

H

Harmonie — Âhenk — **Uyum**

Harmonie vocalique — Âhengi savait — **Sesli uyumu**

Hâtif (verbe-) — Fiili tacilî — **Tezlik fiili**
Homonyme — Mütecanis — **Eşsesli**

I

Imparfait — Fiili hikâye — **Hikâye bileşik zamanı**
Impératif — Emir — **Emir**
İmproductif — ... — **Azişlek**
Inchoatif (verbe-) — *İptida fiili* — **Başlama fiili**
Indicatif — 1 - Sıygai ihbariye, 2 - İhbar tasrifi — **1 - Bildirme kipi, 2 - Basit zaman çekimi**
Infinitif — Masdar — **Mastar (isim-fiil)**
Infixe — ... — **İçek**
Intensitif — Tekit — **Pekiştirme**
Intentionnel (verbe-) — Niyet fiili — **Davranma fiili**
Interjection — Nida — **Ünlem**
Interrogatif (isim) — İstifham — **Soru**
İntonation — Tasavvut — **Perdelenme**
Intransitif — Lâzım — **Geçişsiz**

L

Labiale — Şefevî samit — **Dudaksıl, dudak sessizi**

Lettre — Harf — **Harf**

Liaison — Vasıl — **Ulama**

Liquide — ... — **Akıcı sessiz**

Locatif — Mefulü fih — **- de hali**

M

Mode — Sıyga — **Kip**

Momentanée (Bak: Occlusive)

Morphologie — Sarf, şekliyat mebhası — **Şekil bilgisi, morfologi**

Morphème — Şekil unsuru — **Morfem**

Mot — Kelime — **Kelime**

Mot composé — Mürekkep kelime — **Bileşik kelime**

Mot simple — Kelimei asliye — **Basit kelime**

Mutation — **Atlama**

N

Nécessitatif — Vücup sıygası — **Gereklik kipi**

Négatif — Menfi — **Olumsuz**

Nom — İsim — **İsim**

Nom collectif — İsmi cemi, ismi câmi — **Topluluk ismi**

Nom commun — İsmi cins — **Cins ismi**

Nominatif — Mücerret hali — **Yalın hal**

Nom propre — İsmi has — **Özel isim**

Objet — Objekt — **Nesne**

Occlusive — ... — **Süreksiz sessiz**

Onomatopée — Savtı taklidî — **Yansıma**

Optatif-subjonctif — İltizam sıygası — **İstek kipi**

Outil grammatical — Edat — **Edat**

P

Palatale — Hanekî samit — **Damaksıl, damak sessizi**

Paradigme — Emsile — **Çekim örnegi**

Participe — Feri fiil — **Ortaç (sıfat-fiil)**

Participe, infinitif, gérondif — Feri fiil — **Fiilimsi**

Particule (Bak: Outil grammatical)

Parties du discours — Aksamı kelâm — **Söz bölükleri**

Passé — Mazi — **Geçmiş zaman**

Passé déterminé — Mazii şuhudi — **- di'li geçmiş zaman**

Passé indéterminé — Mazii naklî — **- miş'li geçmiş zaman**

Passif — Meçhul — **Edilgen**

Personne — Şahıs — **Şahıs**

Peu usité (Bak: Improductif)

Phonème — Savt unsuru — **Ses, fonem**

Phonétique — Mebhası esvat — **Sesbilgisi, fonetik**

Phrase — Cümle — **Cümle**

Phrase simple — Basit cümle — **Basit cümle**

Pluriel — Cemi — **Çoğul**

Plus-que-parfait (Bak: Imparfait)

Point d'articulation — Mahreç — **Çıkak, boğumlama yeri**

Positif — Müspet — **Olumlu**

Possible (verbe·) — Fiili iktidari — **Yeterlik fiili**

Postposition — Edevatı lâhika — **Sontakı**

Potentiel (Bak: Possible)

Prédicat — Haber — **Yüklem**

Préfixe — Lâhikai mütekaddime, dâhile — **Önek**

Préposition — Harfi cer — **Öntakı**

Présent — Hal — **Şimdiki zaman**

Productif — ... — **İşlek**

Progressif — ... — **İlerlek**

Pronom — Zamir — **Zamir**

Pronom relatif — Nispet zamiri — **İlgi zamiri**

Pronoms démonstratifs — Zamairi işariye — **İşaret zamirleri**

Pronoms indéfinis — Zamairi müpheme — **Belgisiz zamirler**

Pronoms interrogatifs — Zamairi istifhamiye — — **Soru zamirleri**

Pronoms personnels — Zamairi şahsiye — **Şahıs zamirleri**

Pronoms possessifs — Zamairi mülkiye, zamairi izafiye — **İyelik ekleri (zamirleri)**

Proposition — 1 - Hüküm grupu, 2 - Kaziye — **1 - Hüküm grupu (cümle), 2 - Cümlecik**

Proposition adversative — Cümlei istidrakiye — **Karşıtlı cümlecik**

Proposition complexe — Mudil cümle — **Girişik cümle**

Proposition conditionnelle réelle — Cümlei şartiyei hakikıye — **Gerçek şart cümleciği**

Proposition conditionnelle fictive — Cümlei şartiyei faraziye — **Sözde şart cümleciği**

Proposition disjonctive — Terdit cümlesi — **İkircil cümle, çatallı cümle**

Proposition indépendante — Müstakil cümle — **Bağımsız cümle**

Proposition principale — Cümlei asliye — **Temel cümlecik**

Proposition relative — Nispet cümlesi — **İlgi cümlesi**

Proposition subordonnée — Tali cümle, tâbi cümle — **Yan cümle, bağımlı cümle**

Propositions coordonnées — Tertipli cümleler, atıf-

lı cümleler — **Bağlı cümlecikler**

Propositions juxtaposées — Cümeli mütevaliye — **Sıra cümlecikler**

R

Racine — Cezir — **Kök**

Radicale — Cezir, maddei asliye — **Köken**

Rapport d'annexion — Terkip (izafet ve sıfat terkipleri) — **Takım**

Réciprocité — Müşareket — **İşteşlik**

Réfléchi (verbe-) — Mutavaat fiili — **Dönüşlü (öze dönüşlü) fiil**

Régressif — **Gerilek**

S

Sémantème — Mâna unsuru — **Semantem**

Semi-voyelle — Yarı sâit — **Sesli benzeri**

Simple — Basit — **Basit**

Singulier — Müfret — **Tekil**

Son — Savt — **Selen**

Sonnante — Tannan — **Selenli**

Sonore — Yumuşak samit — **Yumuşak** sessiz

Sonorisation — **Yumuşama**
Sourde (consonne-) — Sert samit — **Sert sessiz**
Spirante (Bak: Continue)
Structure (Bak: Construction)
Subjonctif — İnşai sıygalar — **Dilek kipleri**
Suffix — Lâhika — **Sonek**
Sujet — Fail, müpteda, müsnedünileyh, subjekt — **Özne**
Superlatif (isim) — Tafdil — **Enüstünlük**
Syllabe — Heca — **Hece**
Synonyme — Müteradif — **Eşanlamlı**
Syntaxe — Nahiv — **Sözdizimi, sintaks**

T

Temps — Zaman — **Zaman**
Tension — ... — **Gerilme**
Thème — Maddei asliye — **Gövde**
Ton — Perde — **Perde**
Transitif — Müteaddi — **Geçişli**

V

Verbe — Fiil — **Fiil**

Verbe auxilliaire — Fiili îane — **Yardımcı fiil**
Verbe complexe — Mudil fiil — **Katışık fiil**
Verbe composé — Mürekkep fiil — **Bileşik fiil**
Verbe substantif — Fiili cevherî — **Ek-fiil**
Vocatif (isim) — Nida — **Çağrı**
Vocabulaire (Wortschatz) — Kelime hazinesi — **Kelime haznesi**
Voix — Sada — **Ses**
Voix — Bina (fiilde) — **Çatı**
Voyelle — Sâit — **Sesli**
Voyelle courte — Kısa sâit — **Kısa sesli**
Voyelle étroite — Dar sâit — **Dar sesli**
Voyelle large — Geniş sâit — **Geniş sesli**
Voyelle non-arrondie — ... — **Düz sesli**
Voyelle palatale (antérieure) — İnce sâit — **İnce sesli**
Voyelle vélaire (postérieure) — Kalın sâit — **Kalın sesli**

FİATI 75 KURUŞ